

Dee enni se ho Nimdie kame muslimifo nkodaa nyinaa

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله - أكاديمية أشانتي

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

(ح)

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٥ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

الغانم، يزن

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله- أكاني. / يزن الغانم؛ -٦٠٠-

الرياض ، ١٤٤٥ هـ

٢٠٢ ص ١٤٤٦ × ٢١ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤١٢-٥٣-٤

١٤٤٥ / ١٠٣٤٦

Partners in Implementation

Content
Association

Rowad
Translation

Rabwah
Association

IslamHouse

This publication may be printed and disseminated by any means provided that the source is mentioned and no change is made to the text.

- Tel: +966 50 244 7000
- info@islamiccontent.org
- Riyadh 13245- 2836
- www.islamhouse.com

**Deε enni se ho Nimdie kame
muslimifoč nkɔdaa nyinaa**

Me hye ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔɔ hene.
εno akyire.

εnyinamo:

1. Me hye ase wɔ Onyame din mu Asəda nyinaara efata Nyame εno akyire:

* Na saa nsemsembosa yi εfa dee muslimfoɔ nkwoðaa sedee ɔmɔ εnye se yennim εfiri Onyame som mo ayεyienee ɔkesie εna εwɔ agya εhyia εfa nkwoðaa εfiri mmere a ɔmɔ εswa ye εnkitua.

εna εno naye εkwan a εemere εεfo na εye dee ahye ma wɔ gyedee aqeeda mo εne fiqhu mo, εne seera abakwɔsem mo, εne subae aadaabu mo, εne tafseeri mo, εne hadiis mo, εne akhalaaq subae mo nimdie, εne adhikaar, n εsiesie εfa nkwoðaa εne εfa nfie nyinara εne islaam hadiisii, εna ɔma wɔ εfir εne εntitiye εne adesua bohyeyε, εne εfa hifz ye, εne sharhu εnkyerekyere, εna ye ndidisoɔ wɔ εnkrobapa ahodoɔ mo saa, εna wayε no εwɔ asemembosa εne anuye akwan mo; εfise nokware mo saa yi εma adwene εyεnam yie, εne εfa nkabom εfa hifz ho, εna εntitienii no εyeyim εfiri mo εfa dee εfata ɔmɔ εnfie mo.

εna Onyame me bosa se εbεye nfasoɔ εfa ho εna wabεgye atom so.

εna nfitiasie saa yi εfa ɔkronko kesi kasa mo:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُرْآنَ نَسْكُهُ وَاهْلِيْكُمْ نَارًا وَقُوْدُهَا أَنَّاسٌ وَالْحَجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَكِيَّةٌ غَلَاطٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُوْنَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُ وَيَغْلُوْنَ مَا يُؤْمِرُونَ ﴾ [سورة التحریم : ٦]

Oh Agyidifoɔ eii mo bɔ mo kra ne mo abusua ho ban nfiri Ogya daree a Nipa ne Aboba na εsɔ ano, Abɔfɔɔ ahocoðenfoɔ na wɔn nyε asooðene wɔ nee Onyame ahye wɔn, Na wɔn ye nee Čhyε wɔn. [Suura Attahrim :6].

εna hadiis εfiri Abdullaahi bun Abbass Onyame npenie nka wɔnnom wakase: na metina a ɔkomhyane akye Onyame asomdwie nka no εwɔ eda bi, na wakaase: « Oh εye akwoðaa, nokware merekyere wo kasafua bi nom: bo Onyame asem hɔ bae na wobεye no wanim mmodenbo mo, nase worebosaa bosa Onyame, εna se wore hwihwe mmua a na pe mmua εfiri Onyame ho, εna kae hunu se: nokore nanka nipa nom εrehyia wɔ se ɔmɔ εbεboa wo εfa nfasoɔ bi ho εnye adee a ɔmɔ εbetumi aboa wɔ nfasoɔ bi da agye dee Onyame atwɔrɔ ato ho amawo, εna se ɔmɔ εhyia εboa ɔmɔ anu se ɔmɔ εressε ɔmɔ εhaø εfa biribi bi εnye adee a εbεhaø agye adee nokore mo Onyame atwɔrɔ atoho wɔ wo so, yapεgya atwɔrɔ nwoma no εna kirataa no awo» Yεyaayε εfiri Tirimizii ho (625).

εna εwɔ nkwoðaa adekyere adesua nfasoo:

Na nokore ɔnɔ no εfata εma nipa se ɔbεkyere nkwoðaa εfa adee a ɔmɔ εrehwihwε εwɔ wɔnnom εsom mo εkwɔpimse εnan nipa εmua εwɔ islaam mmerε mo εna εye nkabom pa εwɔ gyedie εkwan so.

Imaam Ibn Abii Aubai Zaid Qayruwaanii Onyame kesiie ahunumobrɔ nka nɔ wakase:

"εna nokware aba se yεnhye wɔnnom εfa Nyamefrε hɔ wɔ nfie nsu εna yεnbu ɔmɔ wɔ nfie εdu εna yεntiti ɔmɔ εntem εwɔ nda mo na saa na εtie εfata se yεkyere ɔmɔ dee ye Onyame mmera εwɔ εsom mo εfiri kasa mo εne dwumadie mo ansaana ɔmɔ ayene sεdees ɔmɔ εbεyene no na nokore mo na εno no awura ɔmɔ akoma mo εna wo ne ɔmɔ εntina εfie baako mo εna nma ɔmɔ ne tibεefoo ndi dwumadie εfiri saa so"εnyenaamo Abuu Zaid Qayrawaanii (p:5).

*****

Aqeeda εnkyekyεmo (Gyedie)

Asembisa 1: Wae nayε wo Awurade?

Anuye- Me Awurade nayε Allaah dee ɔyε me Awurade εne mo Awurade adasanma nyinara εfa na adam mo.

εna εngyinasoo: εfa ɔkesie kasa:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ [سورة الفاتحة: ۲]

{Aseda nyinara εyc Awurade εdea 2}. [Suuratul Faatiha: 2].

Asembisa 2: Deεben nayε wosom?

Anuye- Mesom ye Islam, εna εno nayε: wode wohɔ ama Onyame εfa nekropε tawoheede nimdie εna wobεtwire wohɔ ama netεs εdeso εna wobεgyae afiri adee a εye abosomsom εne dee εkahο nyinara.

Na ɔkrɔnkɔnii kesiie akase:

﴿إِنَّ الَّذِينَ عَنَّ اللَّهِ أَلِإِسْلَمُ ﴾ [سورة آل عمران: ۱۹]

{Nokore εsom εfiri Onyame ho ye Islam}. [Suuratul Aali Imraan 19].

Asembisa 3: Wae nayε wo komhyane?

Anuye- ɔyε Mohammed Onyame asomdwie nka nɔ.

Na əkrɔnkonii kesi akase:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾ [سورة الفتح: ٢٩].

{Mohammed Onyame somafoɔ}. [Suuratul Fathi: 29].

Asembisa 4: ka kasa ɛfa tawoheede nimdie hɔ ɛne nasekyerɛ deɛ ɛkyerɛ?

Anuye-kasa ɛfa tawoheede hɔ "Laa ilaaha illallaah" ɛna nasekyerɛ se : adesom biara nneho nokore mo ɛsom agye Onyame Allah.

Na əkrɔnkonii kesi akase:

﴿فَاعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ [سورة محمد: ١٩].

{Na kae hunu se nokware ɔnu na ye deɛ ɔbiara nneho nokware mo agye ɔno Allaah}. [Suuratul Mohammed: 19].

Asembisa 5: Onyame krɔnko ɔtumifuo hen?

Anuye- Onyame Allaah ɔwɔ ho ɔwɔ ɔsoro aruhye soroswɔ nabɔdees nyinara ɛsoro ɔkiesie akase:

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ أَسْتَوَى﴾ [سورة طه: ٥].

{Arrahamaan oho ahene npaso aruhyi pereɛ mo "istawa' 5} [Suuratul Taaha:5].

ɛna wakase:

﴿وَهُوَ الْقَاهُرُ فَوَّقَ عِبَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَيْرُ﴾ [سورة الأنعام: ١٨].

{ɛna ɔnu no na ye ɔtumifuo ekɔm ɛwɔ nenkoo ɛsoro so ɛna ɔnu na ye yansawura adwene wura18}. [Suuratul An'aam: 18].

Asembisa 6: Deebɛn na ye adansie nokware se Mohammed ye Onyame somanee asekyerɛ?

Anuye- Nasekyerɛ se: nokore Onyame asoma no ama adasanma nyinara anuba kasa yenee ɛne kwɔkwɔboyenee.

ɛna ɛfata se:

1- Asoteɛ ɛdiso ɛfa deɛ yahye wo.

- 2- Wogyeatom ɛfa dee yabo wo amanieɛ.
  - 3- Na wobegyae boneye.
  - 4- Wonsom Onyame Allaah agye ɛfa dee waye hɔ mmera.
- ɔkɛsie akase:

﴿مَنْ يُطِعِ الْرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ [سورة النساء: ٨٠]

{Dee ɔbədi somafoɔ akyi na nokware wadi Onyame Allaah akye}. [Suuratul Nisaai:80]

ɛna ɔkronkɔ akase:

﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾ [سورة النجم: ٤-٣]

{ɛna ɛnye adee a ɔde napədeeɛ ekasa 3 agyesɛ nɔ agye ayedeeɛ yekyerɛ ɛna yeye ɛkyerɛ nɔ 4}. [Suuratul Najm:3,4].

ɛna ɔtumifuo ɔkesie:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [سورة الأحزاب: ٢١]

{Nokore nokware mo ɛye adee a wagyaɛ amaye Onyame somafoɔ subae pa ɛsuasua ɛdema dee ɔhwihwɛ Onyame anidaasoɔ ɛne atamoada ɛda ɛna ɔtomtom Onyame dodoo 21}. [Suuratul Ahzaab: 21].

Asembisa 7: Deeben ntira na Onyame kɛsie abɔye?

Anuye- ɔrebɔɔyɛ ɛfa nesom nti ɛne yεbεyε nɔ krɔpε na yεnye nɔ nfatahɔ. ɛnye ɛfa ahohodeeɛ ɛne agorɔdie.

Na ɔkrɔnkɔnii kɛsie akase:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [سورة الذاريات: ٥٦]

{ɛna ɛnye adee a yabɔ asaasebɔadensi "jinni" ɛne nipa saakwa agye ɛfa se ɔmɔ ɛbesom me} [Suuratul Dhaariyat: 56].

Asembisa 8: Deeben nayɛ ɛsom "Ibaada"?

Anuye- ɛye ɛdii ɛbom ɛfa adee biara dee Onyame ɛpɛ ɛna wapene so afiri kasa mo ɛne dwumadie awinta ɛne adaade.

Anuye- εγε εδii εbom εfa adee biara dee Onyame ερε εna wapene so afiri kasa mo εne dwumadie awinta εne adaade.

Awinta "Al Baatinatu: εnfatohε nom bi ne Atwire εne εhuu εne anidaasoc.

Asembisa 9: Deeben na εso εdemo εyεnhyε εwā yεso?

Anuye- Adee a εdemo εso yenhyε εwā yεso: nayε Onyame Allaah krεpε hο nimdie "Tawoheede" ɔkesie.

Asembisa 10: Adeeben nayε Tawoheede nkyekyεmo?

Anuye-1- Tawoheede Rubiibiyya: εno nayε gyedie εfa se nokware Onyame Allaah ɔno nayε ɔbəadee ahɔya wura ɔtumifuo ɔdanidanifoɔ ɔno nkooa na yεnye no εnpataho.

2- Tawoheede Auluuhiyya: εno nayε Onyame Allaah baakope εye εfa nesom na εnye adee a ɔbi εbesom obi aka nehε agye ɔno nkooa Allaah ɔkesie.

3-Tawoheede. Al asmaa'a Wassiffati: εno nayε gyedie εfa Onyame Allaah ɔdii εne nesu ɔkesie εfa dee aba εwā quraan εne sunna mo εna εfiri nakyi yεnne εnsesoo bi anaase ɔse biribi anaase yεhyε neso ɔnne tumi.

εna εngyinasoɔ εfa tawoheede εnkyekyεmo mmiensa: εwā ɔkesie kasa mo:

﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبْدِنِي هَلْ تَعْلَمُ لَهُ وَسَيِّئًا ﴾

[سورة مریم: ٦٥]

{ɔsoro nsu εne asaase mo εne adee a εwā εmo εntεm Awurade na mɔnsom no εna mɔnsi abotare εfa nesom hο Asenti wonim εfa nedii hο yε de ato obi 65}. [Suuratul Maryam:65].

Asembisa 11: Boneyε bεn nasu εyie?

Anuye- εγε Abosomsom anaase εnpataho ɔka Onyame Allaah ɔkesie hο.

Na ɔkrɔnkɔnii kεsie akase:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشَرِّكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشَرِّكُ بِاللَّهِ فَقَدْ أُفْتَرَى إِنَّمَا

[سورة النساء: ٤٨] . عَظِيمًا ﴾

{Nokore Onyame εnye adee a ɔbiara ɔbεyε no abosomsom anaase εnpataho bone εbεkyε no da εfahε εna ɔde bone biara εkyε εfiri dee

εγε wεi akye εfa dee ερε εna obiara εbeγε afa Onyame εnpatahε na nokware na wafrefre bone kasie εyie 48}. [Suuratul Nisaai:48]

Asembisa 12: bobε εnpatahε hyerik εne nenkyekyεmo?

Anuye- Hyerik: εno nayε adanidani εkyerε baako εfiri dodoε εsom εfiri Onyame kesie akye.

Nenkyekyεmo:

Hyeriki Akbaru"kesie" εnsesoo εtise: εfrε obi afiri Onyame kesie akye anaase εbeγε sujuudu afiri εkronko Onyame akye anaase wobetwa akom aboa bi afiri εtumifoo εkesie Onyame akye.

SHyerik Asgar 'kitua': εnsi di εfa εfiri Onyame kesie akye, anaase sabε εna εno nayε dee εtwire ho εfiri dwumadie mo εfa nfasoε εma anaase woma εhao εna εnante yεkyerε mo nokore εtise wayε wo nyamefrε εyie sεdeε nipa nom εbεhunu ahwε wohε.

Asembisa 13: Sεnti obi εnim εnsumayε nsεm a awinta εwε Onyame kesie akye anaa?

Anuye- εbiara nneho a εnim εnsumayε monsεm agye Onyame krεpε nkoaa nanim.

Na εkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبُ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبَعَثُونَ﴾
[سورة النمل: ٦٥].

{Kase εbiara nneho a εnim εnsumayε nsεm a εho εsoro nsu εne asaase mo agye Onyame Allaah εna obiara nnim εdaa ye bεyane ye 65}. [Suuratul Naml: 65].

Asembisa 14: "Ilimaan" Gyedie Afapim dodoε?

Anuye-

- 1- Gyedie εfa Onyame kesie Allaah hο.
- 2-ne na Asoroboafoo.
- 3- εna Nenwoma.
- 4- εne nasomafoo.
- 5- εne Atamoada awieγε εda.

6- εne εnhyehyεye adepa anaase nemosoo shao.

εna εngiyinasoo: Hadiis gyibreel yεnim εwɔ muslim mo, gyibreel εkakyere εfa εkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ:« Na yekyerε me adeε a εye gyedie,εkaase : sε wobεgye Onyame atom,εne asoroboafoc,εne nenwoma,εne nesomafooc,εne atamoada awieye εda,εna wobεgye atom afa εnhyehyεye ne adepa mo anaase nemosoo mo».

Asembisa 15: yε εnkyerε kyere εfa gyedie afapim?

Anuye- Gyedie εfa Onyame kεsie Allaah hɔ.

Sε wobεya gyedie εfa nokware Onyame hɔ ɔnɔ naye dee wabεye εna wamayε agyapadeε εna ɔnɔ naye ɔhene wura εne ɔdanidani nee ɔkrɔpε εfa aboadeε.

εna ɔnɔ naye dee yεsom nɔ yεnsom obiara agye εfa nokore mo nakye.

εna nokware ɔnɔ naye kεsie εbae εmuu dee ɔwɔ aseda nyinara εna ɔnɔ na ɔwɔ εdii fεfεεfe εne εsu a εkrɔn soro ɔnne adeε a εye npatahɔ εna εnyε adeε a ɔkrɔnkɔ nee εsesε biribiara.

Gyedie εfa Asoroboafoc:

εna εye aboadeε na Onyame nabεoyε εfiri εhae nhyerεne 'Nuur'εna εfa nesom εna εfa atwire hɔ εmuu εfa nenyehyεye.

- εna εfiri wɔnnom mo gyibreel Onyame asomdwie nka nɔ dee ɔsani εfa yekyerε εwɔ akomhyafoc mo.

Gyedie εfa Nwoma/Buuku

εna εye nwoma dee Onyame asani ama nasomafooc.

- εtise Quraan: εwɔ Mohammed so Onyame asomdwie nka nɔ.

- Engyeel: yε de ama Eesa Onyame asomdwie nka nɔ.

- TAWRAAT: yε de ama Musa Onyame asomdwie nka nɔ.

- ZABOUR: yε de ama Daawoodu Onyame asomdwie nka nɔ.

- εye apam suhufi Ibraheem εne Mosa: yε de ama Ibraheem εne Mosa.

Gyedie εfa asomafooc:

εna ɔmɔ naye dee Onyame asoma ɔmɔ ama nenkoasεdeε ɔmɔ εbεkyere wɔnnom εna ɔmɔ εbεkakyere wɔnnom anohuba kasa de εfa adepa εne aljannah εna ɔbεbo ɔmɔ kwɔkwɔbɔ wɔ mosooεne amanehunu egya.

- εna dee ɔdεmo εwɔ wɔnnom mo: Aulul Azim wɔnnom naye:

Noah Onyame asomdwie nka nɔ.

Abraham Onyame asomdwie nka nɔ.

Mosa Onyame asomdwie nka no

Eesa Onyame asomdwie nka no.

Mohammed Onyame nka no.

Gyedie ɛfa awieye ɛda:

ɛna ɛno naye dee ɛwɔ ɛwuo akye ɛwɔ adakamina mo ɛna atamoada ɛda
ɛna yaniye ɛne akwɔntabuo ɛda ɛwɔ mmerɛ a atimtim ama aljannafoɔ ɛwɔ
cmɔ suebre ɛna ɛgyamfoo wɔ cmɔ tinabré.

- ɛne ɛnhyehyeyɛ adepa anaase nemosoɔ ɛha.

ɛnhyehyeyɛ: ɛno naye atwire nokware ɛfa Onyame ɔnim biribiara ɛbesi
wiase mo nyinara ɛna nokware mo saa no yatwɔrɔ wɔ lauhul mahafuuz ɛna
ɔpɛ a ɛwɔ ho ɛma no ɛne nabɔdeɛ mo.

Onyame kɛsie aka:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدْرٍ﴾ [سورة القمر: ٤٩].

{Nokware adeɛ biara yabo no ɛnhyehyeyɛ mo}. [Suuratul Qamar 49].

- ɛna ɛno no ɛwɔ ɛndidisoɔ ɛnae:

ɛdikae: Onyame kɛsie nimdie mo ɛna ɛfiri saa no nenimdie ɛdikae ɛfa
biribiara mo ansaana adeɛ no asi ɛna anoakyɛ ɛsi.

ɛna ɛngyinasoo: ɛfa ɔkɛsie kasa:

﴿إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيَنْزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضَ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّا ذَرَ
تَكْسِبُ عَدَّاً وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ يَأْتِي أَرْضٌ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ حِلْيُرٌ﴾ [سورة لقمان: ٣٤].

(In verità la scienza dell'Ora è presso Allah, Colui che fa scendere la
pioggia e conosce quello che c'è nei grembi. Nessuno conosce ciò che
guadagnerà l'indomani e nessuno conosce la terra in cui morrà. In
verità Allah è il Sapiente, il Ben informato) [Sura Luqman: 34].

Mmieno: Nokore Onyame atwɔrɔ saa ɛwɔ lauhul maafuuz mo na adeɛ
biara ɛsi ɛna ɛbesi na ɛye adeɛ a yatwɔrɔ wɔ nenkye ɛwɔ nwoma nom.

ɛna ɛngyinasoo: ɛfa ɔkɛsie kasa:

﴿وَعِنْدَهُ مَقَاتِلُ الْعَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ رَّوْقَةٍ إِلَّا
يَعْلَمُهَا وَلَا حَجَّةٌ فِي ظُلْمَكُتُ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَأْسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ [سورة الأنعام: ٥٩].

{ɛna nenkye na ɛnsumayɛ mo safoa ɛho ɛnye adeɛ a obi ɛnim agye
ɛna ɔnim dee ɛwɔ asaase mo ɛne ɛponsuo mo, ɛna dee ɛbɛtɔ ate

afiri ahahabae mo agye ɔnim anaase aba a εωɔ asaase sum mo anaase dee ye munu anaase dee awu agye εωɔ nwoma pefee mo-59} [Suuratul An'aam: 59].

Mmiensa: εna εno no ye se adee biara a εsi εfa Onyame εpe mo anaase εnye adee a εbesi afiri mo anaase εfiri nabodee mo agye εfa nepe ɔkesie.

εna εngiyinasoo: εfa ɔkesie kasa:

﴿لِمَن شَاءَ مِنْكُوْنَ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٨٦﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ [سورة التكوير: ٢٩-٢٨].

{Dee ɔpe εfiri mɔ mo nom se ɔntimtim 28 εna εnye adee a wope agye se dee Onyame εpe adasamae Awurade 29}. [Suuratul Takwiir: 28,29].

εnae: Gyedie nokware se nkwoyaye nyinara ye abodee na Onyame naboye εna wabɔ wɔnnom biara εne ɔmɔ εsu εne ɔmɔ nkekaho εna adee biara εwom.

εna εngiyinasoo: εfa ɔkesie kasa:

﴿وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ [سورة الصافات: ٩٦].

{εna Onyame naboo mɔ εne dee mɔye nyinara 96}. [Suuratul Safaat: 96].

Asembisa 16: Deεben nayε Quran asekyere?

Anuye- εno no neye Onyuame kesie nɔ kasa na εnye εfa abodee.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿وَلَنْ أَحْدُدُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ أَسْتَحْجَرَ كَفَّارَ حَقَّ يَسْعَ كَلَمَ اللَّهِ ﴿٦﴾ [سورة التوبه: ٦].

{εnasε abosomsomfoɔ nom bi εba wonkye a natwine εbeεwo ekwoipimse ɔbeteε Onyame aseem} Suratul Tawba: 6].

Asembisa 17: Deεben nayε Sunnah?

Anuye- εye kasa biara anaase dwumadie anaase entimtimye anaase εsu subae anaase subae εfa ɔkomhyane hɔ Onyame asomtwie nka nɔ.

Asembisa 18: Deεben naye Bid'atu? Senti yεgyetom?

Anuye- Adeε biara εfiri nipa kasa mo εwɔ εsom mo εna εnye adeε a εho wɔ ɔkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ mmerε mo εne nesuafoɔ sahaaba nom.

* εnye adeε a yagyetom εna yεpo εkahɔ nti yebe gyae no.

εfa ɔkomhyane kasa Onyame asomdwie nka nɔ: «Adeε biara εye bid'ah εye yira» Abu Dawuda Nhoma mu,

enfatohu: nkekahɔ wɔ εsom mo εtise nkekahɔ wɔ nsuokuta hɔ εwoworo εnae εna εbi ne ɔkomhyane awoɔ εda afakyε Onyame asomdwie nka nɔ na εnye adeε ɔkomhyane εne nasuafoɔ ayε Onyame asomdwie nka nɔ.

Asembisa 19: keka gyedie εfa Walaa'a εne Baraa'a?

Anuye- Al Walaa'a: εno naye agyediefοɔ εdɔ εne wɔnnom mmoaboa.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُنْ أَوْلَيَاءُهُنَّ﴾ [سورة التوبه: ٧١].

{εna agyediefοɔ mberima εne agyediefοɔ mmaa yε aboafοɔ wɔnnom entem εmo mo}. Suratul Tawba: 71].

ALBARAAU eni se wo be ye abofow ewu Aboniaye fow nu so eni etain.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿قَدْ كَانَ لَكُمْ أَسْوَأُ حَسَنَةً فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذَا قَالُوا لِتَقُومُوهُمْ إِنَّا بُرِءَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ هَكُنَا يَكُونُ وَبِدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبْدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ﴾ [سورة الممتلكة: ٤].

{Nokware mo asuasua pa wɔ Abraham ne agyidifοɔ a wɔn ka ne ho, bere a wɔn ka kyere wɔn dɔm sε: εsipi yε ne mo ntam wa na yatwe yε ho afiri mo ho ne neε mo som a εnye Nyame, y'ayi mo bɔniaye na ɔtan ne abufuo wɔ yε ne mo ntam daa kɔpim sε mo bε gye Nyame baako pε no adi}. [Suuratul Mumtahina: 4].

Asembisa 20: Senti Onyame εbεgye εsom bi atom εfiri Islaam akye anaa?

Anuye- εnye adeε a Onyame εbεgye εsom bi atom εfiri Islaam akye da.

Na əkrɔnkonii kesié akasé:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾
[سورة آل عمران: ٨٥]

{ena əbiara a əbəgye əsom bi atom əfiri Islaam som akye biara na ənye adee a əbəgye atom əfiri nenkye da əna əno no əwə awieyə da no əbəka breguofoo nom 85}. [Suuratul Aali Imraan 85].

Asembisa 21: Kaafiriya əye adee əfiri kasa mo əne dwumadie mo əne atwire gyedie mo saa yi ənsəsəo?

Anuye- enfatohə kasa mo: Onyame krɔnkə adideetəm anaase nesomanee Onyame asomdwie nka nə.

Dwumadie enfatohə wobəbu Quraan abonfia anaase sujuuduyə əfiri Onyame kesié akye.

Gyedie Atwirehə: Gyedie se yeho əfiri dee əfata əsom əfiri Onyame kesié akye anaase yeho əbəadee əka Onyame kesié ho.

Asembisa 22: Deebən naye konkonsa "Nifaaq" əne nenkyekyəmo?

Anuye-

1- Konkonsa Kesié: əno naye kaafiriya əyam əsəe əna gyedie əndaade.

əna əyeno əfiri Islaam mo əna əno naye kaafiriya kesié.

Na əkrɔnkonii kesié akasé:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾
[سورة آل عمران: ٨٥]

{Nokore akonkonsafo əwə əgya asfari asi yie əwə əgyam əna ənye adee a wənnom əbəya aboafoo biara 145}. [Suuratul Nisaai:145]

2- Konkonsa Kitua'Nifaaq Asgar':

enfatohə: Atorə əne bohyeyə əbuso əne ahwəsəo əsei.

əna ənye adee a əyeno əfiri Islaam mo əna əno no əwə əfiri bonee mo əne nenyonkə əmane əkwə bone ye mo.

- əkomhyane Onyame somafo nə akasé Onyame asomdwie nka nə:(Akonkonsafo ahyənsədees əye mmiensa: nəse ərekasa a atorə əwom, əna se əndi bohyeyə so, ənasə ahwəsəo so əsei no) əfiri Buhaari əne Muslim mo.

Asembisa 23: Wae naye akomhyafoc e ne Asomafooc awieye?

Anuye- ɔyε Mohammed Onyame asomdwie nka nɔ.

Na ɔkrɔnkonii kesie akase:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيهِمَا ﴾ [سورة الأحزاب: 40]

{εnyem adee a Mohammed εyε mɔ mo biara papa εfiri mɔ
mbranteε yi mo na εmom ɔyε Onyame asomafooc e ne akomhyafoc
awieye}. [Suuratul Ahzaab: 40]

ɔkomhyane Onyame somafooc nɔ akase Onyame asomdwie nka nɔ: « εna
me na meye akomhyafoc awieye esi anu na εnye adee a komhyane bi εbεba
makye» Abu Dawud , Tirmizii ne Nasai na wenom de baae.

Asembisa 24: Deεben naye Sankyerene 'Mu'ugiza"?

Anuye- Sankyerene: εyε adee biara a Onyame εde ama εfa nekomhyafoc
tumi amamere εfa εngyinasoɔ wɔ nenokore mo εnfatoh:

- Bosomi εndwidwamo εfa ɔkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ.
- εna εponsuo εndwidwamo εfa Mosa Onyame asomdwie nka nɔ εna εfaa
ekɔm feero εne naminadom.

Asembisa 25: Wae nom naye Asuafooc Sahaaba? Senti wodc wɔnnom?

Anuye- Sahaaba "Asuanee": ɔnɔ naye deε wahyia ɔkomhyane Onyame
asomdwie nka nɔ gyedie mo εfa neho εna wawu wɔ Islaam mo.

- Ye do wɔnnom εna yesuasua cɔcɔ εna cɔcɔ yε apapamofoo εna cɔcɔ
nadimo animuoyam mo εwɔ nipa nom εfiri akomhyafoc akye.

εna Animuoyam: Khulafaa'u εnae:

Abuu Bakari Onyame npenie nka nɔ.

Umar Onyame npenie nka nɔ.

Usman Onyame npenie nka nɔ.

Ali Onyame npenie nka nɔ.

Asembisa 26: Wae mo naye agyediefoc maame nom?

Anuye- Wɔnnom naye ɔkomhyane yire nom Onyame asomdwie nka nɔ.

Na əkrənkkənii kəsə akasə:

﴿الَّتِيْ أَوَّلَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَرْجُهُمْ أَمْهَنْهُمْ﴾ [سورة الأحزاب: ٦].

{komhyane nadekae ewə agyediefo nom əfiri wənnom mo əna yire nom yə yəmaame nom}. [Suuratul Ahzaab: 6].

Asembisa 27: Adeebən nayə komhyane Onyame asomdwie nka nə əfiefo c kyəfa?

Anuye- Yə də wənnom yəbooa əmə əna yəbofo deə nebofo wənnom əna enye adeə əha əmə əna əmə nayə neyire nom əne nabusuafo əne banuu haahyim əne banuu muttallib əfiri agyidiefo nom.

Asembisa 28: Deebən nayə enhyə adepa əhwə emane musliminii dwumadie mmoaboa?

Anuye- Yənhyə: Anideəs əma əmə əne aties əne adiso əma əmə ewə bone akye əna wənnom npeə ənfiri mo əna mparbo əne afotuo əma əmə ənsumayə mo.

Asembisa 29: Deebən nayə agyediefo c ədae?

Anuye- Aljanna. əkəsə akasə:

﴿إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ [سورة محمد: ١٢].

{Nokore Onyame əde deə əmə yə agyediefo no əna əmə adedwumadie pa əbewura aljannah dodo mo a nsuo ahodoo ənam əfiri nase}. [Suuratul Mohammed: 12].

Asembisa 30: Deebən nayə kaafirifo c ədae??

Anuye- Aljanna. əkəsə akasə:

﴿فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعْدَتْ لِلْكَافِرِيْنَ﴾ [سورة البقرة: ٢٤].

{Na mənsro əgya deə yəde nipa əne abuo əbesə na yaboaboa no ədema kaafirifo 24}. [Suuratul Baqara: 24].

Asembisa 30: Deebən nayə əhuu? əna deebən nayə anidaaso c? əna əngyinaso c wai?

Anuye- əhuu: əno no əye əhuu bi a əfiri Onyame ho əne nasotwie.

Anidaasoo: eno naye anidaasoo bi a eya Onyame nhymira e ne neboneyfaky e ne nahunumobro.

engynasoo: efa kesie kasa:

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمُ الْوَسِيلَةَ أَيْضًا أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ وَإِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوذًا ﴾ [سورة الإسراء: ٥٧] .

(Na wɔn a wɔsu fre wɔn wɔ abɔfɔc mu ne wɔn a wɔka abɔfɔc ho, wɔn ankasa mpo no (abɔfɔc, akomhyefɔc ne awufɔc) a wɔsu fre wɔn se wɔmmoa wɔn no, wɔpɛ dwumadi pa a εbɛma wɔaben Nyankopon, na wɔde sotie ne nyamesom ye akansie wɔ wɔntam se, hwan na ɔbetumi de sotie aben Nyankopon paa yie, saa ara nso na wɔpɛ se Nyankopon hu wɔn mmɔbɔ, na wɔsuro se Nyankopon bɛtwe wɔn aso, oh ɔsomaní ee! esi pi se, wo wura Nyankopon mpɔnse no ne adee a εwɔ se obiara ye ahwεyie wɔ ho-57) [Suuratul Isra'a: 57].

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿ تَبَّعَ عِبَادِي أَتَيْتَ أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾ [٥٥] وَأَنَّ عَذَابِهِ هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ [٥٠-٤٩] .

{Bo menkoa amanie me na meye bonefaky e wura ɔdɛɛfɔc nee 49 ena nokore masotwie naye asotwie yayaaya 50}. [Suraatul Al Hijir: 49,50]

Asembisa 32: Keka Onyame kesie edii e ne nesu nom bi?

Anuye- Allaahu Arrabbi Arrahamaan Assamii'i, AlBasiir Al Aliim, Arrazzaaq, Al Hayyu, Al Azeem e ne dee ekekaho saa so ɛfiri edii fefeeɛfɛ e ne esu kesie.

Asembisa 33: Yenkyerɛ kyere ɛfa saa edii yi?

Anuye- Allaahu: nasekyerɛ ne adesom yesom no εwɔ nokore mo ɔnɔ nay e krɔpɛ yenyɛ no npatahɔ.

Arrabb: ɛkyerɛ ɔbɔadeeɛ ena ɔtumifɔc ena ahoyanee ena ɔdanidani nee ɔkɔ pɛ ɔkrɔnkɔnne.

Assamii'i: Deɛ netee ɛbae ɛbro biribiara ena ɔte nnee biara wɔ sɛdeɛ etie biara e ne nenkyekyɛmo so.

Al Basiir: Deɛ ɔhunu adee biara, ena ɔhunu adee biara kitua anaase kesie.

Al Aleem: Na ɔno naye dee nemindie atwaahyia ɛfa adee biara ɛfa dee awtam ɛne dee ɛho animmo ɛne daakye bi.

Arrhamaaan: Dee nahunumobro ɛbae ɛteree nabodee nkwa biara, na nenkoo nyinara ɛne nabodee ɛhye nahunumobro ase.

Arrazzaaq: Dee nagyapadee ahoya ɛwɔ nenkoo nyinara so ɛfiri nipa nom ɛne asaaseboadinse jinni ɛne mmoa.

Al Hayyu: Alhayya nkwa dee ɔnwu, ɛna nabodee nyinara ɛbəwu.

Al Azeem: Dee ɔwɔ esu a ahye ɛma nyinara ɛwɔ nedii mo ɛne nesu mo ɛne nedwumadie mo.

Asembisa 34: Deeben naye yənhye ɛhwə emane musliminii nimdiefoō?

Anuye- Ye dɔ wɔnnom, ɔmɔ nkye na yεya asembosa anu a yənnim ɛne nne yəmmere yi mo mmera ɛna ɛnye adee a ye bεka ɔmɔ nsəm agye adepa nkooa ɛna dee ɔbεka ɔmɔ nsəm bobe biara ɛwɔ yakye na ɔwɔ wɔ ɛkwan fofro bi so ɛnye ɛkwan pa.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿يَرَقِعُ اللَّهُ الْلَّذِينَ إِمَانُهُمْ مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أَوْلَوْا لِلَّهِ حَرَجٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَمِيدٌ ﴾ [سورة المجادلة: ١١].

{Onyame ɛma dee ɔmɔ ye agyediefoō no animuoayam ɛpəgye wɔnnom ɛfiri mo mo ɛne dee yama ɔmɔ nimdie animuoayam debre ɛna Onyame ɛfa adee biara mɔ di ɔnim ɛyie 11}. [Suuratul Mujadala 11].

Asembisa 35: Wae mo naye Onyame kesie adɔfo nom aboaf?

Anuye- ɔmɔ naye agyediefoō Nyamesrofoō.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿أَلَا إِنَّ أُولَئِإَنَّ اللَّهَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾ [سورة يونس: ٦٢-٦٣].

{Senti ɛnye nokore mo Onyame adɔfo nom enne ɛhuu wɔnnom so ɛna ɛnye adee ɔmɔ ɛwɔ akomasɛyye mo 62 dee ɔmɔ ɛwɔ gyedie ɛna ɔmɔ esro Nyame 63}. [Suuratul Yunus: 62,63].

Asembisa 36: Sənti yəho gyedie kasa əne dwumadie mo?

Anuye- Gyedie kasa mo əne dwumadie mo əne atwire mo.

Asembisa 37: Sənti gyedie əde bi əkahə əne əso eti?

Anuye- Gyedie əde bi əkahə əfa asotwie ədiso əna əso eti əfa boneye.

Na əkrənkonii kesie akasə:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُوَّتُهُمْ وَإِذَا تُلَيَّتْ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴾ [سورة الأنفال: ٢].

{Nokore agyediefoc no naye dees nase yəkaekae əmə əfa Onyame asəm na əmə akoma abobrim əhuu mo ənase yəkenkae yə aaya əkyere wənnom a na əmə gyedie akahə gyedie mo əna əwə əmə Awurade ho əmə de wənnom əhə etwire 2} [Suuratul Anfaal: 2].

Asembisa 38: Deəbən naye Ihisaan "Adepa"?

Anuye- Sə wobəsom Onyame ətisə wo hunu nə nase əyə wo sə wonhunu nə əne nokore ənə əhunu wo.

Asembisa 39: Mmerə bən na Onyame kəsie əgye swumadie etom əwə nənkyə?

Anuye- əwə mmerə mmienu:

- 1- Nase əkwəbase nedwumadie əyə Onyame kəsie nti.
- 2- ənase əkwəbase əyə əkomhyane sunnah Onyame asomdwie nka nə.

Asembisa 40: Deəbən naye atwire wə Onyame kəsie hən?

Anuye- əno naye Onyame atwire hə wə ənfəsəcə əma əne əhao əye əwə negye mo əfa əngyinasoo.

Na əkrənkonii kesie akasə:

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾ [سورة الطلاق: ٣].

{əna əbiara a əde nehə əbetwire Onyame na ənə na əsonibo əma no}. [Suuratul Talaaq:3].

{esonibo ema wo}.: ekyere esonibo ema no biribiara mo.

Asembisa 41: Deeben naye enhyeefa woboa ahyeefa dwumadie pa edi e ne woboa amaye agyae dwumadie bone edi?

Anuye- Alma'aruf: eno naye ahyesoo fa ekwan biara asotwie ediso ema Onyame kesiie etumifoo asem ediso ena Monkari: eya se yabra wo afiri dwumadie bone biara ema Onyame kesiie etumifoo asem mo.

Na okronkoni kesiie akase

﴿كُنْتُ حَيْرَانَةً أُخْرِجْتُ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوُنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾ [سورة آل عمران: ١١٠].

{Mə na məye edom pa εwəefa nipa nom nyinara εnamse məhyeefa dwumadie pa hə ena məbra wo dwumadie bone hə ena magye Onyame atom}. [Suuratul Aali Imraan 110].

Asembisa 42: Wae mo naye Ahlu Sunnah Wal Jamaa'ah?

Anuye- ema naye dees dees me wəho ensesoo me əkomhyane Onyame asomdwie nka nə ene nasuafoo nom sahaaba εwə kasa mo ene dwumadie mo ene atwire gyedie mo. ena yato wənom edii Ahlu Sunnah: εnam se ema edi əkomhyane sunnah so ena ema egypte sakratom bid'a.

ena jamaa'ah: εfise nokore wənnom εboaboa ema hə wə nokore mo ena εnye adees ema etete ema εntem εwə εwom.

*****

Fiqhu εnhyehyemo.

Asembisa 1: Kyerε ahomideε asekyerε "Tahaara"?

Anuye- Tahaara: eya se wo ye εfii afiri ho ene ade fii εpepa.

Taharaat Al-Khabath enu se Kramunee be ye εfih den ewu nihu anna ne ntuma anna bea a wu ye Sallah/nyame fere ewu su.

Tahaara Hadathi: ena εye adees a εye εfa nsuokuta anaase awoworohə εfa nsuo ahətie anaase tayammum εfa dees wanya nsuo anaase akwama εwə nedwumadie mo.

Asembisa 2: wobeti wohc wa dee efii bi aka no ye "Najaasa"?

Anuye- efa newoworo hɔ ɛfa nsuo ɛkwɔpimse nehɔ ebeti "Gusl"

- ena emom dee kramae atafire nehɔ; na ɔnwoworo nehɔ mprensu edekae efa nateɛ.

Asembisa 3: Deeben naye nsuokuta ɛnfasoo?

ɛfa ɔkomhyane kasa Onyame asomdwie nka nɔ: « Nase musliminii akoa ɛkuta nsuo » - anaase « Gyedie » - « Na wawoworo nanim; nebone nyinara eye ɛfiri nanim ɛfa dee Wade nanim ahwɛ ɛfa nsuo no » - anaase « ene nsuo kitua a etwatuo » - « Nase ɔwɔworo nensaa; ɛpepa ɛfiri nebone biara eye ɛfa nensa ɛkuta mo ɛfa nsuo no » - anaase ewɔ nsuo no awieye kitua » - « Nase ɔwɔworo nena yi a ; nebone biara ɛpee ɔde nena ɛnanteeye ɛfa nsuo no » - anaase « ɛfa nsuo no kitua awieye » - « ɛkwɔpimse eye ɛpee ɛfiri nebone mo etehɔ » ɛfiri Muslim Nhoma mu.

Asembisa 4: Sedee yekuta nsuo "wuduu"?

Anuye- Woworo wonsa yamonswan swan mmpre mmiensa.

ena wobe woworo wanu ɛbewura ɛwene mo ene ɛbepee mmpre mmiensa.

Wal Madamada: Se wo de nsuo ɛbɛgu wanum awoworo na wobehwie agu.

Wal Estenhyaaq: Se wobegya nsuo akwɔ wohwine mo wɔ wo nifa mo.

Wa Estenthara: eno ne se wobe ye nsuo afiri wohwine mo ewɔ mmerɛ wode wo bonkom aye.

enoakte na wawoworo wanim mmpre mmiensa.

enoakte wobe woworo wonsa ɛkwɔpim wabatwe mmienu mmpre mmiensa.

enoakte na ɔde wonsa ne nsuo afa wotiri so wanim ɛkwɔpim wakye na wo de afa wasu mmienu no mo.

enoakte na wawoworo wonae ɛkwɔpim wonae ani ɛpɔ so mpre mmiensa.

Wae yi naye ahyma awieye ena nokware atimtim saa yi wɔ ɔkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ hadiis dodoɔ mo ewɔ Buhaari ene Muslim mo dee yeɛ afiri Osman ene Abdallah bun Zaid ene dee ɔmɔ ɛkekahɔ nkyɛ ena

nokware mo atimtim so biom εω̄ wənnom ho Buhaari εne de əmo əkahə wənnom akye: "nokore ənɔ̄ no ɔyε nsuokuta mpre baako baako pε ena nokore ənɔ̄ no ɔyε wuduū mpre mmienu mmienu" εfa saa no əkyerε: nokore ənɔ̄ no əwōwōrō naposo naposo εfiri nsuokuta aposo baako pε anaase mpre mmienu.

Asembisa 5: Deεbεn nayε nsuokuta nhγε εne nedodoč?

Anuye- εye adeε nma musliminii nsuokuta hɔ̄ εnte nase əgyae εmo biara εfiri mo.

- 1- Anim woworo εna εfiri wode nsuo εwura mo εne woye afiri mo.
- 2-wobε woworo wonsa mmienu əkwəpim wabatwε.
- 3- εtiri εwōwōrō εna εfiri mo ne aso mmienu.
- 4- εnae mmienu εwōwōrō əkwəpim ani εpo no so.
- 5- εndidisoč wɔ̄ aposo aposo εntεm εfa sε wo bε woworo wanim εnoakyε wonsa εnoakyε wotiri hɔ̄ nsuo εfaso εnoakyε wo nae mmienu hɔ̄ awoworo.
- 6- ahəbaebō "walaayaati": εno nayε nsuokuta εwō mmere εdidiiso na εnyε ndidisuo εfiri mmere mo əkwəpimse waposo εbəwo afiri nsuo no hɔ̄.
- εtisε nokore əbε woworo nsuokuta εfa nsuokuta na wahye no εma εwō awieyeε mmere mo na εnyε adeε a εdemo nensuokuta.

Asembisa 6: Deεbεn nayε sunnah nsuokuta εne nedodoč?

Anuye- Nsuokuta sunnah: εno nayε deε sanka wobεye wəhō; əwō εfiri nhγira εne akεtua εnkahə nom bi εna sanka əgyae neyε koraa na εnyε adeε a bone εwōm εna nensuokuta εdemo.

- 1- Tasmiya: Bismillaahi εka.
- 2- Sokwodua εhwihwi si.
- 3- Nsuokuta εwōwōrō εnae ani aposo mmienu.
- 4- Nsasoa nsuo εwura.
- 5- Awoworo mmienu εne mmiens wɔ̄ aposo aposo.
- 6- Ahyeasie εfiri nifa so.
- 7-AZZIKR/empaebo ewo nsukuta akyere Me di adansie sε nokware ade som biara nne ho agye Nyame nkoa bofoa na daabi onni ahokane biara na me de adansie sε Mohammad yε na koa ne nebəfōo.
- 8- Rakaa yε mmienu wɔ̄ Nyamefrε akye.

Asembisa 7: Ade dodo a esei nsuokuta?

Anuye- Dees epees efiri mipa twokworo mmienu mo animo ene akyere efiri dwonsoc anaase ebene anaase mframa.

eda anaase edam anaase atwine efiri mo.

Aboa ekwontintee (YOMA) enam edi.

Apepa animo ene akyere esfa nsa ewo abraa ebene nneho.

Asembisa 8: Deeben naye tayammum?

Anuye- Tayammum: eyen netes dwumadie edi ene dees ekahos efiri asaase pae ahcie ewo mmeres a nsuo nneho anaase ewo akwansie dwumadie bi.

Asembisa 9: Sede esye Tayammum?

Anuye- wode wonsa yam ebo tare netes no abo baako pe mo na wo de afa wanim wo wonsa yam eposo baako pe.

Asembisa 10: Deeben naye adees a esei tayammu?

Anuye- Adees biara a esei nsuokuta.

Nase woya nsuo a.

Asembisa 11: Deeben naye khuffaene wal gyaorabaene? Senti yepeda esfa eso mmienu no anaa?

Anuye- Al khuffaene: eyen dees yehye wo enae mo efiri honam leda nom "mpaboa".

Al gyaorabaene: eyen dees yehye wo enae so efiri enye honam leda so.

ene yaye ho mmera esaso nensuo ewo abraa eyen ensesayen wonwoworo wonae.

Asembisa 12: Keka mmera (Nyansa) a efiri apepa esaso wo khuffaene neso?

Anuye- Agogono mo ene mmeres mmeres ewo nkao so netitirew wo awo ene eshyew ene akwantuo mmeres mo ewo mmeres emo ayeden etwe dees wo enae mmienu neso.

Asembisa 13: Deeben naye mmera εyεye apepa εfaso wɔ mpaboa khuffaene neso?

Anuye-

- 1- Se ḥebeyε khuffaene wɔ abraa εwɔ ahotie mo εkyere nsuokuta no akye.
- 2- Se εbeyε khuffi ahotei na εnyε adeε εfata apepa εfaso wɔ εfii mo.
- 3-Se εbe dani khuffi ahobaebo εfa akwama nhye newoworo hɔ wɔ nsuokuta mo.
- 4- Se εbe dani dee yapepa afaso mmere kakra mo yatwa atoho mmera mo εfa εyε dee ɔwɔ kro mo εnyε kwantunee: εda ne anadwo εfa kwantunee: nda mmiensa εne anadwo mmienu no.

Asembisa 14: Deeben naye εsu apepa εfaso wɔ mpaboa khuffaene neso?

Anuye- εmom apepa afaso naye: Se wode wonsansoa εbetoso ne nsuo wɔ nsoasoa neso εnae mmienu neso εnoakye wode bɛkwɔ anam wɔ wonae no akye na ɔde afa wonae nifa so εfa wonsa nifa so εna εnae bonkom so εfa wonsa bonkom so εne na ɔde nsasoa no apepa afa so wɔ braa ɔnsiso biom.

Asembisa 15: Deeben naye dee εsei apepa εfaso wɔ mpaboa khuffaene neso?

Anuye- 1-εsei wɔ mmere mo a atwam εpepa εfaso, na εnyε adeε εfata apepa so wɔ khuffaene mmere a atwam apepaso mmera mmere mo εda εne anadwo εma ɔtimaeε εne nda mmiensa εfa anadwo mmienu εma ɔkwantunee.

2- εna khuffaene neye nase nipa εye nekhuffaene anaase εmo mmienu biara no wɔ nepepaso no εsei nepepa hɔ wɔsɔ mmienu.

Asembisa 16: Nyamefre "Salat" asekyerε?

Anuye- Salat: εye εsom εma Onyame εfa kasa εne dwumadie soronkwo mo ye de εfa takbeer nabεε εna ye salaam neba awieyeε.

Asembisa 17: Nyamefre salat mmera εnhyehyεyε?

Anuye- Nyamefre εnhyε εwɔ muslimini biara so?

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿إِنَّ الْصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ [سورة النساء: ٣٠].

{Nokore nyamefré εye adee a εwɔ́ ɛda gyedienee nesu atworɔ́ mmere mo}. [Suuratul Nisaai:103]

Aseembisa 18: Deεbεn naye mmera εfa deε wagyaε Nyamefré Salat?

Anuye- Nyamefré εgyae ye kaafiriya ɔkomhyane Onyame asomdwie nka no akasε: «Bohyε deε ɛda yεntεm εne ɔmɔ́ ɛntεm naye Nyamefré salat na deε ɔbεgyae no na nokore ɔye kaafirinii» εfiri Ahmed εne Tarmidhi nkyε εne deε ɔmɔ́ ɛkaho.

Aseembisa 19: Nyamefré dodoɔ́ sεn na εfata wɔ́ musliminii so wɔ́ ɛda mo εne anadwo mo? εna dodoɔ́ sεn rakaat εwɔ́ nyamefré biara mo?

Anuye- Nyamefré εnum wɔ́ ɛda εne anadwo fajir Nyamefré Rakaa mmienu εna Zuhur Nyamefré: Rakaa εnae εna Asr Nyamefré: Rakaa εnae εna Maghrib Nyamefré rakaa mmiensa εna Isha Nyamefré Rakaa εnae.

Aseembisa 20: Mmera Nyamefré dodoɔ́?

Anuye-

- 1- Islaam na εnyε adee a εfata εye εma kaafirinii.
- 2- Adwene; na εnyε adee ɛdemo εma obia a wabodam.
- 3- Anibee εyene; na εnyε adee a ɛdemo εma akwɔdaa abraa ɔnyene ye.
- 4- Akoma monsɛm "Niyya".
- 5- Mmere εwura mo.
- 6- Ahoteε εfiri εfii mo.
- 7- Ahotie wɔ́ εfii εyefri ho "hadath".
- 8- Adagya so kata.
- 9- Kaaba (KIBLAH) εhwε.

Aseembisa 21: Nyamefré salat afapim dodoɔ́?

Anuye- εye afapim εduanonae sεdee ɛdidiso yi:

- 1- sore gyina ho wɔ́ εnhye εwɔ́ nhyeheyε mo.
- Takbeeratul Ihraam εno naye "Allaahu Akbar".
- Faatiha akenkae.

Rukuu'u, ena wobe tere wakye pεrεεpε ena ɔbεdani netire ne no aye pε.
Sore εfiri so.

Pεrεεpε engyina ho.

Sujuudu ye εye εfata wanim moma εne εhwene εne wonsa yam mmienu
εne wonsansoa εne wonae εka sujuudu akwama.

Sore εfiri sujuudu mo.

Atinaseε εwɔ sujuudu mmienu εntεm.

εne sunnah: se wobεtina wonae so bonkom so ena wafa nifa wɔso na
wama wɔnnom ahwe qibla.

Akomatoye εna wobεya akomatoye εwɔ rukuu biara mo nedwumadie.

Attahyahhud awieyeε.

Atinaseε εma no.

Assalaamu Alaikum mmienu εka, εno ne se wobe no mmpre mmienu:
"Assalaamu Alaikum warahamatullaahi".

Afapim εndidisoɔ -Sεdeε yaka atwam-nanka sujuudu ye εnfatohε
ansaana nerukuu'u ye boapayε aseι sahawe εnseεsie aba mo; εye εnhyε
εmawo εfa rukuu εye so biom εnoaky na wayε sujuudu.

Asembisa 22: Keka Nyamefrε εnhyε?

1- Attakbeeraati εka εwɔ abraa εnyε takbeeratul Ihiraam.

Anuye- Nyamefrε εnhyε, εno no εye wɔtwe "8", sεdeε εndidiso yi:

2- Kasa ka: «Sami 'Allahu Liman Hamdihi» εfa Imaam εne ɔkrɔ.

3- Kasa ka: «Rabbanaa walakal Hamd».

4- Kasa ka: «Subhaana Rabbiyal Azeem» mpre wɔ rukuu'u.

5- Kasa ka: «Subhaana Rabbiyal A'alaa» mpre wɔ sujuudu mo.

6- Kasa εka «Rabbi Igfiri lee» εwɔ sujuudu mmienu εntεm.

7- Attashahudu εdekae.

8-Entinaseε ma Attahiya a, εdikan no (Attahyahudu).

Asembisa 23: Deεbεn nayε Nyamefrε Sunnah?

Anuye- εye dodoɔ εdu baako sunnah sεdeε εndidisoɔ:

1- Wo kasa εka εwɔ takbeeratul Ihraam akye: "Subhaanaka Allaahumma
wabi Hamdika wata baaraka ismuka wata aalaa jadduka walaa ilaaha
gayruka" na yefrε wayi: duwaa'u al istiftaaha.

2- ena ta'awwuzu εka.

- 3- εne Bismillaahi.
- 4- Kasa εka: Aameen.w
- 5-εne suura akenkae wɔ faatiha akye.
- 6- εndaade εfa Imaam quraan akenkae.
- 7- Kasa εka wɔ Alhamdu akye: "Mil'u Samaawaati wal arudu wamil'u wamil'u maashi'iti min shay'in bandi."
- 8- Sεdee εde bi εka hɔ mpre baako mo wɔ tasbeehi rukuu mo εkyere: tasbeehi mmienu εne mmiensa εna sεdee εbεre na ɔde bi akahɔ saa so.
- 9- Sεdee εda so εde bi εkahɔ mpre baako mo wɔ sujuudu tasbeehi mo.
- 10- Sεdee ɔda so εde bi εkahɔ wɔ nekasa yε mo ne sujuudu mmienu εntem: «Rabbi Igfiri lee».
- 11- Nyamefrε tashahhudu awieye wɔ Alaa Aalihii Alayhum Salaam wabaraku tu alayhi wa alayhim εna mpaebu wɔ nakye.
 'εnaε': Sunnah dwumadie εna yato dii εkwoɔkwuo:
- 1- Nsa mmienu εpegya εfa takbeeratul Iheraam εka.
  - 2- εna εwɔ Rukuu'u.
  - 3- εna εwɔ nakye soregyina εfiri hɔ.
  - 4- εna ɔde nemmienu εbεba fum saa so.
  - 5- na ɔde nifa εbεtø bonkom so.
  - 6- Na wahwε wɔ beya a εbεye sujuudu.
  - 7- Na watiti wɔnnom εntem ne wonae εngyina hɔ mo.
  - 8- Na wakuta wonsa mo εfa wonsa nsoa εmo beyε wɔ rukuu mo εne na waterε woakyε εwom saa na wama wotire ne no ayεrε ne woakyε.
  - 9- Na wama wo aposo aposo atare fum yie wɔ sujuudu mo εna εbεkwɔ pεrεεrε akwama ne sujuudu no.
  - 10- Na prεkwɔ pε aboa wɔ wonkyε mo εna woyam εwɔ wosere mo εna wosere so wɔ wonae akye εna na watiti wo abεti εntem na wonae no atimtim εgyina so na wama woyam ne wonsansoa mmienu no wɔ fum εmo abεε beyε na wo de wonsa ato wo abεti na wabee mo wonsansoa εda fum.
  - 11- εna awoto wɔ atinasie mo εntem ne sujuudu mmienu nom εna εwɔ tashahuddu εdekae εne awieye wɔ mmienu nom.
  - 12- Na wo de wonsa ato wɔ wosere kwɔtodwε so na wabeε wonsansoa no sujuudu mmienu εntemena saa so wɔ tashahuddu agye nokware ɔno no ɔkutam εfiri nifa so εna wobεma wonsansoa akyerεkwan no atine wonim na wotomtom Onyame.
  - 13- Na wahwε wonifa so εne wobonkom so wɔ salaam εka

Aseembisa 24: Nyamefré seiyye dodoč?

Anuye-

- (1) Wo bęgyae afapim anaasę mmera ęfiri mmera mo Nyamefré.
- (2) Sę wobę kasa boapayę mo.
- (3) ęduane di anaasę nsuo num.
- (4) Nkekahę dodoč adanidani.
- (5) Wobęgyae ęnhyę ęfiri ęnhyę Nyamefré boapayę.

Aseembisa 25: ękwan bęnso na musliminii ęfrę Nyame "salat"?

Anuye- Sędeę yęfrę Nyame "Salat":

1- Sę wobehwę qibila ęfa wohonam nyinara wę abraa wonmani anaasę wondanidani wonim.

2- ęnoakte waya niyya wę nyamefrę neso deę ɔpęsse ɔfrę ęnyę kasa ka niyya.

3- ęnoakte wobsyę takbeeratul Iheraam na wakase: (Allaahu Akbar), na wapęgya wonsa akwɔsoro ne wo abeti aye pę ęwę takbeer nohę.

4 - ęnoakte ɔde nensa nifa ębęto wę nensa bonkom no nebuso soro.

5 - ęnoakte wabę nyamefrę mpaebo na wakase: «Allaahumma baa'id baynii wabayna khataayaaya kamaa baa'editu baynal mashriq wal magrib Allaahumma naqnii min khataayaaya kamaa yonqii thawbal abyad minal danas Allaahum igsilnii min khataayaaya bilmaa'i walthalgi walbarid».

Anaasę wabęka: «Subhaanaka Allaahumma wabi hamdika watabaaraka ismuka wata aalaa jadduka walaa ilaaha gayruka».

6 - ęnoakte na waka Auuzubillaahi: «Auuzubillaahi mina shaytaani rajeem». 7 - ęnoakte na wakae basmala Alfaatiha na wakase:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ۝ مَلَكُ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِلَيْكَ نَفْرُدُ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ ۝ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيرَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝ [سورة الفاتحة: ١-٧]

{Bismillaahi Rahmaanir Raheem (1) Alhamdu Lillaahi Rabil Aalameen (2) Arrahmaanir Raheem (3) Maaliki Yawmi deen (4) Iyyaaka na'abudu wa iyyaaka nastaa'een (5) Ihidinal siraa'tal mustaqeem (6)

'Siraa'tal laziina an'amta 'alayhim gayril magduubi 'alayhim wala 'daalleen (7)} [Suratul Faatiha]

enoakte na waka se: (Aameen) ekyere: Allaahumma istajib Oh Onyame gyetom.

8 - enoakte na wakenkae deε ɔbətumi akae afiri quraan nom εna ahomakye Nyamefre yekenkae tentee εwom.

9 - enoakte na wayε rukuu ekyere: na wabu womo akyere ahobrasie mo εma Onyame εna waka Allaahu Akbar εwɔ rukuu yε no mo na wapεgya wonsa adoro wo abeti εna sunnah yε: se woterε wo akye yie εna wobεma wotire atine ne no ayε pε,na wode wonsa ato wɔ wobuso wakaatom wonsansoa no εkutam.

10 - Na waka wɔ worukuu yi mo: «Subhaana Rabbiyal Azeem» Mpre mmiensa εnase wode bi εbekahɔ: «Subhaanaka Allaahumma wabi Hamdika Allaahumma Igfiri lee» Na watihɔ.

11 - enoakte na wapεgya netire afiri rukuu yi nom asore agyina akasε: «Sim'i'a Allaahu liman Hamida», na wapεgya nensa saa mmere nom akwɔ nabeti so. εna akyerεdifoɔ nkase: «Sim'i'a Allaahu liman Hamedia», εna nokware sεdeε ɔbεka ahyε anaamo: «Rabbanaa walakal Hamdi».

12 - enoakte na waka pεgya no akye: «Rabbanaa walakal Hamd mil'ul samaawaati wal arudu wamil'u maa shiit min shay'in band».

13 - enoakte na ɔbεyε sujuudu a εyε sujuudu εdekae na waka ho nejuudu mo: «Allaahu Akbar», na wayε sujuudu εwɔ neposo nsu mo: wo moma εne wohwine εne wonsa yam εna wokotodwε mmienu εne wonae mmienu εna wo aposo abeti mmienu εna εnyε adeε wobεpaepae wonsa atente atente no ato fum εna wobε wotire ahwε εne wonsansoa ahwε qibla.

14 - Na waka wɔ sujuudu yi mo: «Subhaana Rabbiyal A'alaa» Mpre mmiensa εnase wode bi εbekahɔ: «Subhaanaka Allaahumma wabi Hamdika Allaahumma Igfiri lee» Na watihɔ.

15 - enoakte na wapε netire afiri sujuudu mo akasε: «Allaahu Akbar».

16 - enoakte na watinasi wɔ sujuudu mmienu εntεm εwɔ wonae bonkonsu na wonae nifa no εdasu na wode wonsa nifa ato wɔ wosere kwɔtodwεsu εfiri sεdeε εdidiso na wakuta wakyekyere wonsansoa nom na wapεgya akyerεkwan nsansoa no ahwε animo wɔ mpaebø mo εna afei wode wonsansoa bonkom no so εbεto adaso abεε mo εwɔ wosere kwɔtodwε nesu εfiri sεdeε εdidisu.

17 - Na waka wɔ wontinasie nom sujuudu mmienu εntεm: « Rabbi Igfiri lee, Wal Hamnii, wa ihedinii, wa irizuqunii, wa igbarinii, wa 'aafinii».

18 - enoakye nawaye sujuudu a etoaso mmienu etise kanii dee no efa dee wokaa ye no nawaka nawaye,na waye takbeer wɔ wosujuudu no.

19 - enoakye na wasore afiri sujuudu mmienu nom na wakase: «**Allahu Akbar**» na waye rakaa etoaso mmienu etise baako no eue dee ewom nawaka,agyesε nokware εnyε adeε ɔbeε εwom soa.

20 - enoakye na watinase wɔ rakaa mmienu no awieye no nom na wakase: «**Allahu Akbar**», εna afei ɔbetinase sεdeε ɔtinaase wɔ sujuudu mmienu entεm pεpεεrε.

21 - Na wakenkae attashahuddu wɔ saa εntinasie nom,na wakase:« Attahiyaatu Lillaahi wass'alawaati wata'yyibaati,Assalaamu alayka ayyuhal Nabiyyu warahamatullaahi wabarakatuhu,Assaalamu alaynaa wa'alaa ibaadillaahi saaliheen,Ash'hadu an laa ilaaha illal Laah,Wa ash'hadu anna Muhammadan a'bduhu warasuuluhu,Allaahumma 'salli 'alaa Muhammad wa'alaa aali Muhammad,kamaa 'salayta 'alaa ibraaheem wa'alaa aali ibraaheem,Innaka Hameedun majeed,wabaarik alaa muhammad wa'alaa aali muhammad,Kamaa baarakata alaa ibraaheem wa'alaa aali ibraaheem,Innaka Hameedun majeed.A'uuzubillaahi min 'azaabi jahannam,wa min 'azaabil qabir,wamin fitnatil mahayaa walmamaati,wamin fitnatil masihi dajaal»,enoakye na wabon mpaebu afre wo Awurade efa adeε wapeneso afiri adepa mo wiase mo eue awieye da εmo.

22-enoakye na wato salaam wɔ wonifa so na waka: «**Assalaamu alaykum warahamatullaahi**» εna saa so na wobεye wo bonkomso saa.

23 - εna εkwɔbase Nyamefrε no ye mmiensa anaase εnae;na wagyina wɔ nawieye εdekae tashahhudu mo,εno naye: « **Ash'hadu an laa ilaaha illal Laah,Wa ash'hadu anna muhammadan'abduhu warasuuluhu**».

24 - enoakye ɔde aba agyina ho mo na wakase: «**Allahu Akbar**» εne wobεgya wonsa akwɔ wo apεtiso saa mmere nom.

25 - enoakye na wafre nyamefrε no deε aka afiri nyamefrε nom εwɔ rakaa mmienu εsu mo,agye nokore ɔno no ɔtiso εwɔ nefatiha akenkae mo.

26 - enoakye na watinase na ɔde nifa no ato bonkom no so,na waye wonae bonkom no afiri wonae akye ase nifa so,na εwɔ nebeya mo εfiriyfum,na ɔde wonsa ato wɔ εsu a ye de eto εwɔ tasha'hudu εdekae mo.

27 - Na wakenkae εwɔ saa εntinasie nom tasha'huddu nyinara.

28 - enoakye na wato salaam wɔ wonifa so na waka: «**Assalaamu alaykum warahamatullaahi**» εna saa so na wobεye wo bonkomso saa.

Asəmbisa 26: Deε wobəka afiri azkaari mpaebə mo wə salaam akye afiri Nyamefrə nom?

Anuye –

«Astagfirul Laahi» mpre mmiensa.

«Allaahumma antassalaam waminka salaam,tabarakta yaa zul jalaali wal ikraam».

«Laa ilaaha illallaahi wahadahuu laa shariika lahu,lahul mulku walahu hamd,wahuwa 'alaa kulli shau'in qadiir,Allaahumma laa maani'a limaa a'atayta,walaa mu'tiya limaa mana'ta,walaa yanfa'u,'zul jaddi minkal jaddi».

«Laa ilaaha illallaah,wahadahuu laa shariika lahu,lahul mulku walahu hamd,wahuwa alaa kulli shay'in qadiir,Laa hawla walaa quwwata illaa Billaaah,walaa na'abudu illaa iyyaahu,Lahu nii'matu walahu fadul walahu thanaa'ul hasan,Laa ilaaha illallaah mukhli'siina lahul deena walaw karehal kaafiruun».

- « Subhaanal Laah » mpre eduasie mmiensa.

- « Alhamdu Lillaah » mpre eduasie mmiensa.

- « Allaahu Akbar » mpre eduasie mmiensa.

enoakye na waka ama no ahyəma:- « Laa ilaaha illallaah,wahadahuu laa shariika lahu,lahul mulku walahu hamd,wahuwa alaa kulli shay'in qadiir».

- Na wakenkae suuratal Ikhlas eñe mu'awwadhaati.mpre mmiensa wə fajir eñe maghrib akye,ena baako pε wə Nyamefrə deεaka no akye.

- Na afei wakenkae aayatul kursiyyu.mpre baako pε.

Asəmbisa 27: Deεben naye sunanen rawaatib? εna deε ye nenfasoɔ?

Anuye - Rakaa mmienu εyε ansaana fajir.

Rakaa εnae ansaana zuhur.

Rakaa mmienu zuhur akye.

Rakaa mmienu ansaana maghrib.

Rakaa mmienu Isha akye.

Nenfasoɔ:ɔkomhyane akasə:« Deε əbəfre Nyame wə əda eñe anadwo mo edu mmienu rakaa naafila bi na Onyame εbesi εfie ama nɔ wə aljannah mo»εfiri Muslim eñe Ahmed eñe deε ɔmɔ εka hɔ.

Asembisa 28 : Deeben naye nawotwe nda mo enfasoo ?

eyε εfieda εda,okomhyane aka Onyame asomdwie nka no:« Nokore εfiri animuoyam nfasoo εma mō nda mo εfieda εda mo εmo na yεbco Aadam εwom εna εmo na yεgyee nenkwa εna εmo na yεbεhu totrobento εna εmo na yεbεwu na mōnfrē Nyamefrē dodoč εnfiri εmo na nokore mō Nyamefrē no εbεba meho saa εda no ».Wakase : ɔmɔ εkaasε oh yaa Rasuulul Laahi εbεye denna ye salaati εbeduro wonkyε na nokore wamani amayε? -na wōnnom εrekase εfa εhaoo nee - Na waka:« Nokore Onyame ɔtumifoo ɔkesie wayε no akyerewadee ama asaase sε ɔbedi akomhyafoo honam»Rawaawu Abu Dawud ,εne dee ɔmɔ εkahc.

Asembisa 29 : Deeben naye εfieda Nyamefrē jum'ah mmera εnhyehyεyε ?

Anuye - eyε farudu 'Ayne εwā musliminii biara bərima ɔyene ɔwā adwene ɔyε ɔtimofoo.

Na ɔkrɔnkɔnii kesiε akase:

﴿يَتَأَبَّلُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَأَسْعَوْهُ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذِرُّوهُ أَلْيَعَّ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّهُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ [سورة الجمعة: ٩]

{Oh εyε mō dee mayagyie nase yεfre mō εfa Nyamefrē εwā εfieda jum'ah εda na mōnyε εntεm εnkwā Onyame εntomtomoyε εna mōngyaε dwadie,saa no εmamc yε adepa εma mō,nase εyε adeε a anka mōnim a 9}.

Asembisa 30: Jum'ah Nyamefrē rakaat dodoč?

Anuye - Dodoč jumah rakaat nyamefrē yε rakaat mmienu εwā εmo εntεm Imaam εkenkae εma no εpεε adaadi εfa quraan no,εwā mmerε a yεyε khutuba mpre mmienu yenim saa.

Asembisa 31: Senti εyεsε wobεdani dani wā jumah εda na wonba anaa?

Anuye - εnyε adeε a εyε adepa εwā jum'ah εda agye sε εfiri akwansi bi mmera,εbaa wā ɔkomhyane kasa mo Onyame asomdwie nka no:« Deε ɔbεgyae nenkabom mmerε mmerε εfa hō; entoatoaso Onyame akyeredie εwā nakoma mo»Rawaawu Abu Dawud ,εne dee ɔmɔ εkahc.

Asembisa 32: Ke ka sunnah εω̄ jumaah εda?

Anuye-

- 1 - Adwareyε "Gusl".
- 2 - Adehwam.
- 3 - Na wahye adaade fefefε.
- 4 - Attabkeer εω̄ Nyamedae mo.
- 5 - Dodoɔ εka εfiri salaati εma ɔkomhyane Onyame asomdwie nka no.
- 6 - Suuratul Qaaf akenkae.
- 7 - Nanteε εkwɔ Nyamedae mo ne nanteε mo.
- 8 - εye mmerε a yεgye mpaebø.

Asembisa 33: Keka animuoyam nfasoɔ εfa Jumaah Nyamefrε?

Anuye - εfa Abdullaahi bun Umar Onyame npenie nka wɔnnom,nokware Onyame somafoɔ Onyame asomdwie nka nɔ akase:« **Nipa dodoɔ Nyamefrε edemo animuoyam mo esene baakofoɔ nyamefrε εfa εduanunsu enhyira»**Efiri Muslim Nwoma mo.

Asembisa 34: Dεεben naye ahobrasie khushuu'i εω̄ Nyamefrε mo?

Anuye - eno naye wode wakoma εbema Nyamefrε no εne wobetimtim aya ahosie honam εwom.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿قَدْ أَفَانَ الْمُؤْمِنُونَ ① الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَلِسُونَ ②﴾ [Suratul Muminun: 1-2].

{Nokore agyediefο adi nkɔnim 1 Deε ɔmo εω̄ wɔnnom Nyamefrε mo ahobrasie εwom 2} [Suuratul Muminiun: 1,2,].

Asembisa 35: Zaka asekyerε ase ne?

Anuye - εye noware kyeɛa εnhye wɔ agyapadie soronkwo mo εma nkrufoɔ soronkwo bi mo wɔ mmere soronkwo mo.

- εna εye afapim afiri Islaam afapim nom,εna sadaqa ye εnhye yεye εfiri asikafoɔ nom agyapadie mo na ye de ama ahiafoɔ.

Na əkrənkonii kesie akasə:

﴿وَأَتُوا الْرَّكْوَةَ﴾ [سورة البقرة: ٤٣]

{ena monye mo zaka emma}. [Suuratul Baqara: 43].

Asəmbisa 36: Deebən nayə sadaqa mustahabba "ənyə enhyə"?

Anuye - eyə dees emma zaka ye, etise: se wode adees a biara eyə adepa esə ani əbeyə sadaqa ama obi ewə mmere biara mo.

Na əkrənkonii kesie akasə:

﴿وَأَنْقُوْفُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ [سورة البقرة: ١٩٥]

{ena monye mo agyapadie emma ewə Onyame ekwan so} [Suuratul Baqara: 195].

Asəmbisa 37: kyere akyerewia siyaam ase?

Anuye - eno nayə esom emma Onyame efa əbekuta wanu afiri aduane di mo biara afiri anoba fajir ekwəpim enummre ewia akwətə,efa niyya nkankyerə,eno no ewom mmienu:

Siyaam akwamkyere enhyə: etise ramadan akyerewia bosome mo dea, eno no əka Islaam afapim nom bi.

Na əkrənkonii kesie akasə:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتُبَ عَلَيْكُمُ الْحِسَابُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [سورة البقرة: ١٨٣]

{Oh, eyə dees mayagyedie yayə akyirewia no nhye wə məso sədees yayə no nhye ama dees əmə ede əmə animo kae sədees məbesro Onyame 183}. [Suuratul Baqara: 183].

ena akwamkyere siyaam ənyə enhyə: etise ədwoada akyerewia ye ene yawada əfiri naewətwi biara mo, ena akyerewia mmiensa wə nda mo əfiri bosomi biara mo, ena nendemo nayə ayyaamul bayd (13,14,15) əfiri bosome qamarii biara mo.

Asəmbisa 38: Keka enfasoo animuoyam ewo Ramadan akyerewia bosome mo?

Anuye: Efiri Abaa Huraira papa nkyen Nyame ngye no ntum, Se Onyame Somanii Nyame nhymira ne n'asomdwie nka no aka se: « obiara a obeye akyerewia ewo gyedie mo ena ode erehwehwe nhymira; ye de nebone ekye no dee atwam efiri nebone mo» Yatimtim so. Bukhaare ene Muslim.

Asəmbisa 39: Keka nfaso adom akyerewia akwama enye ramadan enhye dees?

Efiri Abii Saeed papa nkyen Nyame ngye no ntum, Onyame Somanii Nyame nhymira ne n'asomdwie nka no aka se: « Yenne efiri ahoa bi nom na obeye akyerewia eda bi mo ewo Oyame ekwan so, agye saa eda Onyame ema one nanim eware yie afiri amanehunu egypt ekyew eduasu khareefan mo» Yatimtim so. Bukhaare ene Muslim.

- Nasekyere «saba'uuna»; ekyere: afi enfie eduasu".

Asəmbisa 40: Keka adees a esei akyerewia nom bi?

Anuye-

- 1- Aduane di ene nsuo num boabay mo.
- 2- efees boabay mo.
- 3- Islaam egypte.

Asəmbisa 41: Deeben naye akyerewia sunnah?

Anuye-

- 1- Ntəmtəm ebess wanu fitir eduane.
  - 2 - ahomakye sahur afuane edi awieye mmeres mo.
  - 3 - wo bess bi akah wɔ dwumadie pa ene esom mo.
- Kyerewia nee be kasa me ye Kyerewia nee
- 5 - Mpaebø ewo fitir aduane ebess.
  - 6 - Fitir aduane di ye ratab "dabino mono" anaase Dabino, nasse wanya bi a; ene num nsuo.

Asembisa 42: Deeben naye Hajji asekyerε?

Anuye- Al Hajji: eno no εye εsom εma Onyame kεsie,εfa nensusuyε εkwε Onyame fie haraam mo ne dwumadie soronkwo edi εwε emmere mo.

Na əkrɔnkonii kεsie akase:

﴿وَلِلّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْيَتِيمَ مَنْ أَسْطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴾
[سورة آل عمران: ٩٧]

{εna Onyame wɔ nipa so ne hajji fie εfiri deε εwε ho tumi εkwantwaye wɔhɔ,εna deε ɔbe yeno kaafiriya na nokore Onyame nεye agyapadie ahɔya wura wɔ adasamma so 97}.[Suuratul Aali Imraan 97].

Asembisa 43: Hajji afapim dodoč?

Anuye-

- 1- Ihraam εhyε frantoma.
- 2 - Arafa εgyina.
- 3 - εna tawaaf ifaada εtwa kaaba hɔ εhyia mmieni.
- 4 - Sa'ayi safaa εne mariwa εntεm nanteε.

Asembisa 44: Deeben naye Hajji εnfasooč?

Anuye :Efiri Abaa Huraira papa nkyεn Nyame ngye no ntum, Se Onyame Somanii Nyame nhŷira ne n'asomdwie nka no aka se:Watiss Onyame somafoč εrekase:« ɔbiara a ɔbeye Hajji Onyame nti na wanye εwε ho adwamae anaase kwasiade bi boneye mo; ɔsani nakye aba fie no na εtise εdaa nemaame awo no»efiri Bukhaari mo.

- «εtise εda a nemaame awo no» εkyere εfa se ɔnne bone biara..

Asembisa 45: kyεrε Umura asekyerε?

Anuye- Al 'Umura: eno no εye εsom εma Onyame kεsie,εfa nensusuyε εkwε Onyame fie haraam mo ne dwumadie soronkwo edi εwε emmere mo.

Asembisa 46: Umura afapim dodoč?

Anuye-

- 1- Ihraam εhyε frantoma.
- 2 - Tawaaf yε wɔ εfie ho.
- 3 - Sa'ayi safaa εne mariwa εntεm nanteε.

Asembisa 47: Deεben nayε Jihaad wɔ Onyame ɛkwan so?

Anuye- εye mmodenbo dwumadie εne mbaeyε mo wø Islaam eterε mo εne nemmoaboa wøhø εne deε εkahø biara, anaase akø εtia Islaam atanfo εne deε εkekahø nyinara. Na ɔkrønkønii kεsie akase:

﴿وَجَاهُدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ حَيْرَانٌ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

سورة التوبة: ٤١

* * * * *

Əkomhyane Abakwasəm afam

**Asəmbisa 1: Wae mo naye Əkomhyane Muhammed abusua
Onyame asomdwie nka nɔ?**

Anuye- ისა და Muhammed bun Abdullaah bun Abdul Muttallib bun Haashim ენა Haashim ეფრი Quraish მო ენა Quraish სო ეფრი Arab მო ენა Arab ეფრი abusua ა ეყე Ismaael abusua მო ენა Ismaael Ibn Ibrraheem neso ენა ესა ვე ქომჩვენ იწინუოვანთვის მპაები ენე asomdwie ინა ინა.

**Asəmbisa 2: Əkomhyane Onyame asomdwie nka nə
nemaame ədii ədesən?**

Anuye - Aaminatu Bintu Wahab.

Asembisa 3: edabən na nepapa əwu yε?

Anuye- Nepapa εwu wɔ Madina na yafa neyense yefunu,εnyε adeε a yawono Onyame asomdwie nka nɔ.

Asəmbisa 4: Dabən na yewoo Əkomhyane Onyame asomdwie nka nə?

Asembisa 5: εω̄ kro bεnso na yεwo no?

Anuye- εω̄ makkah.

Asembisa 6: Wae na εmaa nō nofogεshwεs no cω̄s nemaame akye?

Anuye-Naboafō nepapa ummi Ayiman.

- Aboafō nesua Abii Lahab,suwaeba.
- Haleematu Sa'aaditu.

Asembisa 7: Mmerε bεn na nemaame εwu yε?

Anuye- Nemaame εwu yε na εω̄ nfie nsia,εna nenana εgyeeno Abdul Mutallib.

Asembisa 8: Wae na ɔkutaa no w̄ abraa nenana εwu yε Abdul Muttallib?

Anuye- Nenana εwu yε Abdul Muttallib na ɔw̄ ibn nfie wɔhwe,εna newofa εgyeeno Abuu Taalib.

Asembisa 9: Mmerε bεn na ɔde nō εtuu εkwān εkwān cω̄ cω̄ hyaam?

Anuye- εne nō newofa tuukwan εkwān w̄ hyaam εna nenfie εyε εdu mmienu.

Asembisa 10: Mmerε bεnna akwɔntuo mmienu no εkwuso?

Anuye- εyε adeε a akwantuo mmienu no w̄ dwadie εfa agyapadie h̄o Khadija Onyame npenie nka no,εna mmerε a ɔbaa se ɔoware ne no Onyame asomdwie,Na ɔw̄ εnfie εduano εnum.

Asembisa 11: Mmerε bεn na quraishfoō εba bεsii Ka'abah?

Anuye- Quraishfoō εbabesii kaabah,Na nenfie εyε εduasia εnum.

εna ɔdii mmerε a ɔm̄ akyenie εbaa wɔnnom εntem w̄ εfiri wae na ode hajaril aswad buo no εbεhyε ho,εna ɔde nadaadeε εtuu fum,εna ɔhyεε abusua biara se ɔbekuta εntuma no anu,na ɔm̄ εyε εnaε,na mmerε a

መጠየቃያ ዓይነዎች ማስቀመጥ ነው እና ተከታታለሁ ይገባል እና የሚከተሉት ነው፡፡

Asəmbisa 12: Na nenfie adoro səyn na yəmaa nə komhyə? ena henfa na yasoma wənənənom so?

Anuye- Na εγε adee a nenfie εως εduanae,εna yesomaa nə εkwō nipa so nyinara so anuhuba mo εne kwəkwəbə mo.

Asəmbisa 13: Deəbən nayə ayedee yekyerə a ədiekae wəhə?

Anuye- εγε nokore dayesum,na nokware mo εnye adee əhunu daye agye se εba εtise anuba nsoroma.

Asəmbisa 14: Sen na ətəe ansaana yekyerə? ena mmerə bənna yesanii ayedee εmaa nə εnfitiasie mprekwa pə?

Anuye- εγε adee na əresom εfa Onyame hə wə gaare haraam na watwi nehə afiri wiase pə hə wə saa so.

ena yasane ayedee ama nə,na wə gaare nom əresom.

Asəmbisa 15: Deəbən nayə deə yasane ama nə Əfiri quraan mo εnfitiasie mo?

Anuye- εngyinasoo: εfa əkesie kasa:

﴿أَقْرَأَ بِاسْمِ رَبِّنَكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَنَ مِنْ عَلِقٍ ﴿٢﴾ أَقْرَأَ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي عَلِمَ
بِالْقُلُوبِ ﴿٤﴾ عَلِمَ الْإِنْسَنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾﴾ [سورة العلق: ١-٥].

{Kenkae εfa wo Awurade ədii mo deə wabəadee (1) Deə wabə nipa afiri mogyatoa mo (2) Kenkae εna wo Awurade kəsie animuoyam (3) Deə əde atworədua akyere nimdie (4) Wakyerə nipa nimdie deə na εyə adee na ənnim (5)} [Suura Alaq:1 -5]

Asəmbisa 15: Wae nayə deə ədekae εyaagyedie εfa nesomayə?

Anuye- εως mbrantee mo: Abubakar Siddiq,εna əfiri mmaa mo: Khadija bintu Khaolad,εna əfiri nkwardaa mo:Ali Ibn Abii Taalib,εna əfiri Aboafə mo: Zaid bun Haaritha,εna əfiri nkoo mo: Bilaal Habashiyy Onyame nopenie nka əmə,εne deə əmə εkahə.

Asəmbisa 16: Əkwan bənso na Nyamesəm afərə ərehyəasie wə Islaam mo?

Anuye- εγε adeε a afre εkwɔsɔ ensumayε mo εnsεsɔɔ εnfie mmiensa,εnoakyε εna yεhyε nɔ Onyame asomdwie nka nɔ,εfa Nyamesem afre εndaadi mo.

Asembisa 17: Na əkomhyane tibia etisen Onyame asomdwie nka no ɛne dee cɔmɛ ayagyedie ama na wɔnɛ endaade no akye?

Anuye-Abosomsomfoa εyene wā wɔnnom asotwie mo εne muslimifoa asotwie εhaø mo ateetie, εkwɔpimse yε maa agyediefoa akwama εfa amantuo nanteε εkwɔ ohene Najaashi ho wā Habasha.

εna abosomsofoc ahyia wō əmō ateeteε εhaø mo εne əkomhyane Onyame asomdwie nka nō əkōm, εna Onyame εbōc nehō εbae εna əmaa newofa abuu Taalib εde ahobaebø εtwaø nehō εhyiaa yε afiri wɔnnom mɔ.

**Asəmbisa 18: Wae mo na awu wɔ afi ɛdu mo ɛfiri mmere a
yasoma nɔ Onyame asomdwie nka nɔ?**

Anuye- Newofa Abuu Taalib ԑwuyε,εna neyire Khadija Onyame npenie nka nɔ.

Asəmbisa 19: Mmerə bənna Israa'i wal meeraaj əbaa so?

Anuye- εγε adee a εσii wɔ nenefie εduanum εfiri nenefie mo,εna yεyεs Nyamefrε εnum nηyε wɔ nεsu.

Israai': ወቃዢ መስቀል ከራም ደኝ መስቀል አቅሳል

wal Me'eraaj: εye adee a εfiri masjidil aqsa εrekwooc ḥosoro εkwoco siderati muntahaa mo.

Asəmbisa 20: Əkwan bənso na əkomhyane Onyame asomdwie nka nə əfaso əfrə nipa nom əfiri makkah akye?

Anuye- εγε adeε a na əfrε Nyamesem εfa taaefofoo,εna əmane kwo mmere mo na waboaboa nipa anu nyinara,εkwɔpim se madinafooo akristofoo εbaayε,εna ɔmc εyaagyie ema əkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ,εna ɔmc εswaεye εtintimso εfa wɔ nemmoaboa nkɔnimdi.

Asəmbisa 21: Mmerə dodoş sən na Əkomhyane ətina Onyame asomdwie nka nə wə Makka mo Nyamesəm əfrə mo?

Anuye- ətina ho ənfie ədu mmiensa.

Asəmbisa 22: Henfa na Əkomhyane etuu amantuo hijira Əkwaççye Onyame asomdwie nka nə?

Anuye- əfiri Makkah ərekwəc madinah.

Asəmbisa 23: Ətina madina mo ənfie sən?

Anuye- ənfie ədu.

Asəmbisa 24: Mmerə bənna yayə amanə wə madina mo ənhyə?

Anuye- yeyə zaka ənhyə wə nesu, eñe akyerewia, eñe Hajji, eñe Jihaad, eña adhaan, eñe Islaam mmera əfiri mo nakye.

Asəmbisa 25: Deə bən nayə nakə a ədemo Onyame asomdwie nka nə?

Anuye- Gazwa Badari akə kəsie.

Gazwa Uhud.

Gazwa Ahazaab.

Gazwa Fatihu Makkah.

Asəmbisa 26: Quraan aaya bənna yəsane əmaa Əkomhyane awieyə?

Anuye eña əngyinasoç: əfa əkəsie kasa:

﴿وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾
[سورة البقرة: ٢٨١].

{eña mənsro ədaa yede mə ərekwə wə Onyame nkyə, ənoakye yahyəno emə ama kira biara əfa deə wadi eña wənnom ənyə adeəs yəbəsisidə əmə 281} [Suuratul Baqara 281].

Asembisa 27: Mmerε bεn na ɔkomhyani Onyame asomdwie nka nɔ εwuu? Na nenfie εyε sεn?

Anuye- ɔwuu εwɔ Rabii'ul awwal bosomi mo, εfiri εnfie εdu baako mo εfiri hijira mo, na nenfie yε εduasia mmiensa.

Asembisa 28: Keka ɔkomhyane yere nom Onyame asomdwie nka nɔ?

Anuye-

- 1- Khadija Bintu Khaolad Onyame npenie nka nɔ.
- 2- Sawdatu Bintu Zam'atu Onyame npenie nka nɔ.
- 3- Ayishatu Bintu Abaa Bakar Siddiq Onyame npenie nka nɔ.
- 4- Hafsatu Bintu Umar Onyame npenie nka nɔ.
- 5- Zainab Bintu Khuzaematu Onyame npenie nka nɔ.
- 6- Ummu Salma Hindu Bintu Abii Umayyatu Onyame npenie nka nɔ.
- 7- Ummi Habeebatu Ramlatu Bintu Abii Sufyaan Onyame npenie nka nɔ.
- 8- Juwaeratu Bintu Haarith Onyame npenie nka nɔ.
- 9- Maemuunatu Bintu Haarith Onyame npenie nka nɔ.
- 10- Sufiyyatu Bintu Hayyayi Onyame npenie nka nɔ.
- 11-ZAYNAB BINTU JAHSH Onyame npenie nka nɔ.

Asembisa 29: Wae mo nayε nenbanom Onyame asomdwie nka nɔ?

Anuye- εfiri mberima mo yε mmiensa:

Alqaasim, εna εbi yε samerane εdii.

Abdul Laahi,

εna Ibraaheem.

εfiri mmaa mo so:

Faatimatu.

Ruqayyatu.

Ummi Kulthuum.

Zainab.

εna nenbanom nyinara εfiri Khadija mo Onyame npenie nka nɔ, εna wɔnnom nyinara εwuyε ansaan ɔnɔ agye Faatimatu nakye εfa bosome nsia..

Asembisa 30: Keka əkomhyane Onyame asomdwie nka no esu aboadee nom bi?

Anuye- eyε adeε ɔye adentemo εwɔ mbranteε mo Onyame asomdwie nka no εnyε adeε a ɔye εfa tiatia εna εnyε adeε ɔye tentee pee na εmom ɔye adentemo wɔ saa so,εna εye adeε a na ɔye fitaa εna kwɔkwɔ nfon εka nehε Onyame mpaebø εne nasomtwie nka no,εna nabodwese yε dodoø yie,εna nanim εtere,εna nanu εsu,εna netiriwe yε tuntum yie,εna nabeti so εbaε εshwem εnframa pa εne dee εkekahø εfiri naboadee fefεfε Onyame asomdwie nka no.

Asembisa 31: εwɔ deεben adeε əkomhyane Onyame asomdwie nka no wagyaε ama nedom?

Anuye- ɔgyae εmaa nedom Onyame asomdwie nka no wɔ εngyinasoɔ fitaa,na nadwo εtise nawia εnyε adeε εbεhwε naakye agye nesεiyyε,εnyε adeε a wagyaε adepa bi agye εngyinasoɔ εma nedom,εnyε adeε a mosoo εhao bi agye ahwεyie εfiri mo.

*****

Tafseer Afamo

Asembisa 1: Suuratul Faatiha εne nasekyere?

Anuye- Suura Al- Faatiha εne ne kyεrεaseε:

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahomøborɔ hene ɔdeεfɔc hene.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ① الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ② الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ③ مَلِكُ يَوْمِ الدِّينِ ④ إِلَيْكَ تَعَبُّدُ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ ⑤ أَهْدَيْنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيرَ ⑥ صَرَاطُ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا أَصْنَاعُ ⑦ [سورة الفاتحة: 1-7].

{Bismillaahi Rahmaanir Raheem (1) Aseda nyinara εye Awurade εdea (2). Ahunumobro Hene ɔdeεfɔc HeneArrahmaanir Raheem (3) Atamoada Hene (Maaliki Yawmi deen (4). Wonkoaa na yεbεsøm wo εna wonkoaa na yεbεhwεhwe mmoaboa afiri (Iyyaaka na'abudu wa iyyaaka nast'a'en (5). Tineye εfa εkwan a atimtim (Ihidinal siraat'al mustaqeem (6) εkwan εfa dee wayε ɔmø adom εnyε ɔmø a wobuafo wɔnnom anaase ayerafø nom('Siraat'al laziina an'amta 'alayhim gayril magduubi 'alayhim wala 'daalleen (7)}[Suuratul Faatiha: 1 - 7].

Enkyerexyeres "Tafseer"

Yatu dii Suuratul Faatiha; Ye de ebees Onyame nwoma woh.

1 - {Bismillaahi Arrahamaanir Raheem 1}. Bismillaahi Me de Quraan akenkae yi na me de erehyeasie, me de erehwewhwe mmoaboa woh efa okesie nhiyira efa nedii nkaakaeyo mo.

{Allahu} ekyere: dees yesom no ewa nokore mo, ena enye adee a yatu dii woh wa ekronko akye.

{Arrahamaan} ekyere: dees owo dodo Ahunumobro a eterdees dees nahunumobro eterdees biara so.

{Arraheem} ekyere: dees owo dodo Ahunumobro ema agyediefo.

2- {Alhamdu Lillaahi Rabbil aalameen 2} ekyere: Aseda ene esu nyinara ahodo ema Onyame nkooaa.

3- {Arrahamaan Arraheem} ekyere: dodo Ahunumobro nee dees eterdees biara mo, ena dodo Ahunumobro esu agyediefo so.

4- {Maalik Yawmi deen 4}: eno naye atamoada.

5- {Iyyaaka na'abudu wa iyyaaka nastaa'een} ekyere: ye besom wo wonkoaa ena wonkoaa na erehwewhwe mmoaboa efiri.

6- {Ihedina siraatal mustaqeen 6}: eno naye tineye ewa Islaam mo ene Sunnah mo.

7- {Siraatal Lazee na an'amta alayhim gayrul magduubi alayhim waladdaalleen 7} ekyere :ekwan a eyen Onyame nkoo pa ekwan efiri akomhyafou mo ene emo akyeredifou, enye akristofou ene jewfou akwan.

- ena eyen sunnah se wobekae akenkae no akye akase: (Aameen) ekyere: gyesu emayen.

Asembisa 2: Kenkae Suura Zalzala ene nakyerases..

Suura Al- Zalzala ene ne kyerases.

Me hye ase wo Onyame din mu ahomoboro hene edesefou hene.

﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَلَهَا ۝ وَلَخَرَجَتِ الْأَرْضُ أَنْقَافَهَا ۝ وَقَالَ الْإِنْسَنُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُحَدَّثُ أَخْبَارَهَا ۝ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَشْتَانًا لِيَرْفَأُ أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ حَيًّا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرَّا يَرَهُ ۝﴾ [سورة الزلزلة: ١-٨].

{Nase asaase ewusu nawusuo mo a (1) ye ena asaase ebeye nenuama duduudu (2) ena nipa ebekase deeben na atono (3) Saa eda no obeso

namanie (4) efa nokore wo Awurade na ahyeno efa saa (5) Saa eda no nipa akoma mo mpaepaeyε ahodoč sεdeč ćmč εbεhunu ćmč dwumadie (6) {εna deε wadi dwumadie pa kitikiti kitua yie ćbεhunu (7) } {εna deε wadi dwumadie bone kitikiti kitua yie ćbεhunu (8) }[Suuratul Zalzala: 1- 8].

Enkyerεkyere "Tafseer".

1 - Nasε asaase εwosč nawosoc mo dendeede mo deε ćbεkasa hč atamoada.

2- εna asaase εbεye deε wč neyam εfiri εwuo εne deε εkikahč εwom.

3- εna nipa wč ahčhiahia mo εbεkase: Deε bεn adeε na atč asaase yi na ćrekika nehč εne ćrebo nehč?!

4- εwč saa eda kesie nom asaase εbεbč namanie efa deε yadi wč nesč εfiri adepa mo εne mosoc mo.

5- εfise nokore Onyame na akyire nč εna wahye nč efa saa sč.

6- εwč saa eda kesie nom deε asaase εbεwosč awosoc mo εwom εbεye nipa nom apeε εfiri akwčntabuo sčyεbre gyinaho sonsonie efa adansidie wčnom dwumadie deε wčnom εyεεyε wč wiase mo.

7- Na deε wadi dwumadie εnsesoc εtise ntetie kitua εfiri nedwumadie pa mo ćbεhunu nč nanim wč nsenie sč.

8- εna deε wadi nsenie dwumadie εfiri dwumadie mosoc bone ćbεhunu wč saa sč.

Asεmbisa 3: Kenkan Suura Aadiyaati na kyerεaseε?

Anuye- Suura An-Aadiyaati εne ne kyerεaseε.

Me hyε ase wč Onyame din mu ahomčborč hene ćdεεfoc hene.

﴿وَالْعَدِيْتَ ضَبَّحَا ﴿١﴾ فَالْمُغَيْرَتِ قَدْحَا ﴿٢﴾ فَأَثْرَنَ يَهٰءِ نَقْعَا ﴿٣﴾
فَوَسَطَنَ يَهٰءِ جَمِيعاً ﴿٤﴾ إِنَّ الْإِنْسَنَ لِرِبِّهِ لَكَوْدُ ﴿٥﴾ وَلَنَّهُ عَلٰى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٦﴾ وَلَنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ
لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ * أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثَرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٨﴾ وَحَصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿٩﴾ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ
لَكَوْمَيْدِ لَخَيْرٌ ﴿١٠﴾﴾ [سورة العاديات: ١١-١].

(Onyankop]n de ap] nk] a w] rek] sa) na w] retu mmirika home teheetehyee no,(၁) {ne wne wen tete a (etia obo] so a,) na ate gye. (2) Na wokoto hy [(atamfo] no) so anepa tutuutu, (3) Na oma mfuturotu

ko wiem, (4) Na wo'bewurw (atamfoo no) dom no mu no die nse s [: (5) Na eye nokore nso se onipa dansani ye oni berefo wo sikap [ho paa. (6) na eye nokware se wo ye adanse nee ewu saa (7) Na eye Nkore nso se onipa dansani ye oni berefo wo sikap [ho paa. (8) Anaa onipa danasani nnim s [, s [ade [a [w] adakamena mu no firi adi (9) Na ade [a [w](onipa) akoma mu nso da adi a, (10) Saa Da no (onipa behunu s [, s[[na) Onyankop]n ani tua w]n (11)[Suuratul Aadiyaati: 1 - 11].

Tafseer "Enkyerəkyere":

1- Onyame ədensi əfa ponkwə dees ədwane əkwəpim se ətes əfa nehə ennee dədə əfiri namirakatu nantie den nti.

2- əna medinse əfa pənkwə dees əsəguya əfa ninaetifi əgya nase əfaboo sə etiaso əfa ənam əden tia əwə wə.

3- əna ədensi əfa pənkwə dees yeyə nə ahəbo a wə atanfə sə wə ahəmakyi emmerə.

4- Na nedwaeyə anamotuo ne nfətrə əna ənam.

5- Na ətitimo əkyə pənkwə dodoč nkabom sə əfiri əgyina atanfəfə nə sə nfinfin.

6- Onyame sro əma ngyinasoo wə nenpenie wə nakoa sə.

7- Wiase adansidie wə banii Adam nba dwumadie mo.

8- əna nokware ənə nkoaa əre ədə agyapadie əna əye əfa hə atirimoden pərəe.

9- Sənti ənim saa nipa əre əfa wiase nkwa anigye nase Onyame əyani dees əwə adamina mo əfiri awufə əna əye wənom əfiri asaase mo əfa akwəntabuo əne akətua se nokore nhiyihəye ənyə saa nətie sədeə na əmo əsusu hə?!

10- ənim əna əbədanide əfa dees əwə akoma mo əfiri nkankyire əne atwirəhə əne dees əkikahə.

11- Nokore wənom Awurade əfa əmə hə wə saa əda nə nokore amanibə, ənyə adəs biribi be əfiri menkəa dwumadie mo əswinta me koraa, əna əbətua wənom ka wə saa sə.

Asembisa 4: Kenkan Suura Al- Qaari'a na kyereaseə?

Anuye: Suura Al- Qaari'a na kyereaseə:

Me hyə ase wə Onyame din mu ahoməborə hene ədəfəfə hene.

﴿الْقَارِعَةُ ۝ مَا الْقَارِعَةُ ۝ وَمَا أَذْرَكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝ يَوْمٌ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ
 الْمُبَشُّثِ ۝ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝ فَامَّا مَنْ ثَقْلَتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ
 رَاضِيَةٍ ۝ وَامَّا مَنْ حَقَّتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَامَّا هَلْوَيَةٌ ۝ وَمَا أَذْرَكَ مَا هَلْيَةٌ ۝ نَارُ حَمَدِيَةٍ ۝
 ۱۱۱﴾ [سورة القارعة: ۱-۱۱].

Dede ne Gyegeegye (Da) no! (1) {de [n ne Dede ne Gyegyeegye (Da) no? (2) {de [n na [b [kyer [wo s [de [Dede ne gyegyeegye da no site [? (3) (eye) Da a O nipa beye seakobonso a, w'abe asnte [, (4) Na mmep] nso b [y [s [oboa nwii a [rehu kor]. (5) Na (saa da no) obi a y [besusu(ne papa a]y[e[na) emu bey[duro no, (6) (Saa nipa) no benya asetena pa, (7) Na ona ye be susu na adwumadie na ebe ye mere nu (8) (Saa nipa) no 'Haawiya' na [b[y[oni.(9) Na [de[n na [b[kyer[wo sede[' Haawiya' no site[? (10) ({ny [Onyankop] n abu fuhye] gyro a yas] a, ano y[hy[papaapa! (11) [Suuratul Qaaria: 1 - 11].

Tafseer "Enkyerəkyerə":

1- Deeben neye saa emmerə atamoada yi dees nipa akoma εεεbom kwɔkwɔɔkwɔ εfa nekeshire atwaahyia eda no?! emmerə atamoada dees εεεbom nipa akoma kwɔkwɔɔkwɔ εfa nekeshire atwaahyia eda no.

2- Deeben neye saa emmerə atamoada yi dees nipa akoma εεεbom kwɔkwɔɔkwɔ εfa nekeshire atwaahyia eda no?!?

3- εna εnye adees yakyire wo - εye wo somafo - emmerə bennie dees εεεbom nipa akoma kwɔkwɔɔkwɔ εfa nekeshire atwaahyia eda no?! Nokore εye atamoada.

4-edaa nipa akoma εεεbomk wɔkwɔɔkwɔ εtisε afrafratom a ye apit wɔnomi neha bεεbiara.

5- εna piro εbεye εtisε ɔdwae εnwii εwɔ nenwoma mo nayahu εnenam ho.

6- Na εmom dees ye be susu nedwumadie pa wɔ nedwumadie bone sɔ.

7- Na εwɔ wɔ ahɔtɔ asitina npenie mo ye be mani nɔ wɔ algynnah mo.

8- εna εmom dees ye susu nedwumadie bone wɔ nedwumadie pa sɔ.

9- Na ye de nɔ εbetina εna ye betimtim nɔ sɔ atamoada εnε neye γyahannama εgyam.

10- εna εnye adees yakyire wo - εye wo somafo - Dees bεε nie?!

11- εnɔ neye amanihu εgya dendeede hyehyeehye.

Asembisa 5: Kenkae suuratul Takaathur ይኩስኝያር?

Suura Takaathur ይኩስ ነኝ ንክዕራይ.

Me hye ase wā Onyame din mu ahomoborō hene የደረሰው ይኩስ.

﴿أَلَّا تَكُنُ الْتَّكَاذُرُ ۚ ۱﴾ حَتَّىٰ رُتْمُ الْمَقَابِرِ ۲﴿كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۳﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ ۴﴿عِلْمُ الْيَقِينِ ۵﴾ لَتَرُونَ الْجَنَّمَ ۶﴿لَمَّا لَتَرُوهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۷﴾ ثُمَّ لَتُسْكَلَّ يَوْمَ إِذْ عَيْنُ النَّعِيْمِ ۸﴾ [سورة التكاثر: ۱-۸].

(Wiase ahoyade [ ] do do] apere- apere [asi mo aso, (1) (Mode no saa ara) kosi s[mob[k] adakamena mu (2) Sedeetee biara mo mohunu! (3) Bio, Sede eteebiara mo mohunu! (4) Daabi, s [anka monim no w] nimde [pefee mu a, (5) Anka nokor [s[mobehunu Amaniehunu gya no(w] wiase) (6) Ansa na moahunu no anikann (w] Atemmuada) (7) Afei saa Da no y[bebisa mo fa anigyede[no ho as[m. (8) [Suuratul Takaathur: 1 - 8].

Enkyerēkyerē

1- Adaagyie anibre - εye moč nipa nom – ahoaho a mōhō εfa agyapadie ይኩስ ሁኔታ ነኝ Onyame asutees εdiso.

2- εkwɔpim se ɔmō εbewu εna ye de wānom εbewura ɔmō adakamina mo.

3- Na dees bēn adees na ama moč maniabre ahoaho hō nne adaagyie εfa wā Onyame asutees asem εdiso, Na enkye mo bēhunu asutwie saa adaagyie ይኩስ.

4- εnɔakyi εnkye mo bēhunu nasutwie.

5- Nokore sanka nokware wānom εnim nokore mo gyidie noko re ɔmō ye beyani wānom akwā Onyame ho, εna nokore ɔnč ɔbētua wānom ka wā ɔmō dwumadie sō; εfa dees ama ɔmō adaagyie εfa ahoaho εfa agyapadie ይኩስ nom.

6- εna Onyame εbe wānom adi εgya hō adansie atamoada.

7- εnɔakyi sēdes εtie biara εbema ɔmō adi εgya adansie εhunu gyidie nokware mo naa biara εnnim.

8- εnɔakyi sēdes εtie biara Onyame εbe bosa wānom wā saa εda nō wā dees ye adam a wayε ama wānom wāhō εfiri aptie ይኩስ ንክዕራይ εnkye εkikahō.

Asembisa 6: Kenkan Suura An-Asr na kyereasee.

Anuye- Suura An-Asr εne ne kyereasee.

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahomoborɔ hene ɔdεɛfɔɔ hene.

﴿وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَنَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَاتَلُوا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالْأَصَحِّ ﴿٣﴾﴾ [سورة العصر: ١-٣]

"Onyankopɔn ahoteenii de εmmere adi nsedie. (1) Esipi se Onipa biara wɔ berεguo mu (2) Gye Obi a wagye Nyame adi na wayε dwumadi pa, εka wei ho, na wɔn abɔ dawubɔ afre akɔ nokware kwan so, na wɔn asi ho abotare, na saa nkrofɔɔ yi wɔnnom na ye εnkunimdifɔɔ firi berεguo mu (3)". Suura Al-Asr:1-3

Enkyerεkyerε

1-Onyankopɔn ahoteenii de εmmere adi nsedie.

2-Esipi se Onipa biara wɔ berεguo mu) kyere se: Onipa biara wɔ sintɔ ne ɔsaeε mu.

3-Gye Obi a wagye Nyame adi na wayε dwumadi pa, εka wei ho, na wɔn abɔ dawubɔ afre akɔ nokware kwan so, na wɔn asi ho abotare, na saa nkrofɔɔ yi wɔnnom na ye εnkunimdifɔɔ firi berεguo mu.Kenkan Suura Al-Humaza na kyereasee.

Asembisa 7: Kenkan Suura Al-Humaza na kyereasee.

Anuye: Suura Al-Humaza εne ne nkyereasee.

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahomoborɔ hene ɔdεɛfɔɔ hene.

﴿وَيَلْكُلُ هُمَزَقَ الْمَزَّةُ ﴿١﴾ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَدَهُ ﴿٢﴾ يَخْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدُو ﴿٣﴾ كَلَّا لَيُنْبَدَّ فِي الْحُظْمَةِ ﴿٤﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُظْمَةُ ﴿٥﴾ نَازَ اللَّهُ الْمُوْقَدَةُ ﴿٦﴾ أُنَّى تَطْلُعُ عَلَى الْأَقْدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾﴾ [سورة المزّة: ١-٩].

"Nsɔpa ne mpɔnsee a εmu ye den wɔ wɔn a watwitwa amanfoɔ nantini, na waka wɔn anim gu wɔn anim ase. (1) Onipa a wabua sika ano na wasese ne dodoɔ. (2) ɔdwene se nokore nagyapadie nɔ dees waboaboa ano no εbεtwinwa agye no εfiri εwuo ho. (3) Daabi da, esipi

se dee etee biara yede no beto (Al-Hutamati) mu. (5) Na edeen na bekyerε wo ade a εyε (Al-Hutamatu) no (6) εyε Onyame Allah ogya daree a waso ano. (7) A εhye nnipa honam kɔ ka wɔn akoma. (8) Na εwɔ wɔn a yεretwe wɔn aso wɔ mu no so a yato mu. (9) Yede odum a etre na εwa se nee bεyε a wɔntumi mpue mfiri mu. (9) "Suura Al-Humaza 1-9.

Enkyerεkyere

1-Nsɔpa ne mpɔnsee a εmu yε den wɔ wɔn a watwitwa amanfoɔ nantini, na waka wɔn anim gu wɔn anim ase.

2-Dee ne botae nyina ne se ɔbεboa sika ano na wasese, ɔnni botae biara wɔ wei akyi.

3-ɔdwene se nokore nagyapadie nɔ dee waboaboa ano no εbεtwinwa agye no εfiri εwuo ho, Na waka daanidaa εwɔ wiase asitina nkwa mo.

4-εnyε saa na nhiyihεyε no etee sedee saa fratamnii yi susu, Na nokware yε bεtɔno ato ogya gyahannama dee εbom ena εbubu adee biara a yε bεtɔ atɔ εwom εnam sedee εeden εfa mosoo hao nti.

5-Na edeen na bekyerε wo ɔsomafoɔ eii - ade a εyε saa ogya yi εrebubu biribiara a yεto εtomu.

6-εsipi se εyε Onyame Allah ogya daree a waso ano.

7-A εhye nnipa honam kɔ ka wɔn akoma.

8-Na εwɔ wɔn a yεretwe wɔn aso wɔ mu no so a yato mu.

9-Yede odum a etre na εwa se nee bεyε a wɔntumi mpue mfiri mu.

Asembisa 8: Kenkan Suura Al-Fiil na kyεrεaseε.

Suura Al- Fiil εne ne nkyerεaseε.

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdεεfɔɔ hene.

﴿اللَّهُ تَرَكَيْفَ فَعَلَ رَبِّكَ يَأْصِحِّبِ الْفَيْلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَلِيلَ ﴿٢﴾ تَرَمِيهِم بِحَجَارَقَ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٣﴾ جَعَلَهُمْ كَصَفِّ مَأْكُولِ ﴿٤﴾﴾
[سورة الفيل: ١-٥].

"Enti w'anhu sedee wo wura de yεε Asonofɔ no (1) Enti wamma wɔn pɔbɔnee no anye kwa (2). Na ɔsomaan nnoma (Ababil) εbaa wɔn

so (3). Na wɔn retotoo aboɔ a ɛfiri ogya mu sii wɔn (4) Ena ɔyee wɔn tesɛ sere a mmoa akɔ so adidie (5)". Suura Al-Fiil;1-5

Enkyerɛkyerɛ

1-Enti W'anhunu ɔsomafoɔ ei! Sedeɛ wo wura de yee (Abraha) eñe ne ɔnkofoɔ Asonofoɔ bere wɔn ɛrɛɛ se wɔ bubu Ka'ba ɛdwiri no.

2-Nokware Onyame Allah ama wɔn pɔbɔnee a wɔn abɔ no ayɛ kwa, na wɔn annya wɔn apɛdeɛ eñe se wɔn bedane Nipa afiri Ka'ba ho, Na wɔn annya biribiara wɔn wɔn pɔbɔnee no mu.

3-Na Onyame somaa nnoma akuokuo baa wɔn so.

4-Wɔ bɛ toto aboɔ ɛfiri dɔteɛ mu a y'ayɛ no denedene.

5-Ena Onyame ayɛ wɔn tesɛ wura a mmoa adidi so ateatea so.

Asembisa 9: Kenkan Suura Quraish na kyereaseɛ

Amuaye: Suura Quraish eñe ne nkyereaseɛ.

Me hyɛ ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene.

﴿لِإِلَيْكِ فُرِيشٌ ۝ إِلَهٌ لِفِيهِمْ رِحْلَةُ الشَّتَاءِ وَالصَّيفِ ۝ فَلَيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمْنَهُمْ مِنْ حَوْفٍ ۝﴾ [سورة قريش: ٤-١]

Enam Quraish abusua no ahoban bɔ nti. (1) Wɔn ahoban bɔ a ewɔ awɔberɛ ne ahuhuroberɛ akwantuo no mu nti. (2) Na wɔnom ensom saa ɛfie haraam yi Awurade. (3) ɔno a ɔmaa wɔn aduane wɔ ɔkɔm bere mu, na ɔmaa wɔn asomdwoeɛ wɔ ɔshuu bere mu. (4) Suura Quraish 1-4

Enkyerɛkyerɛ

1-Nee woi ɛrekyerɛ ne awɔbere ne ahohurubere akwantuo a na wɔnim no wɔ wɔn ho dada.

2-Awɔbere akwantuo de kɔ Yamen ne ahohurubere akwantuo de kɔ Sham wɔ asomdwoeɛ mu.

3-Na wɔnom ensom Onyame saa ɛfie haraam yi Awurade, ɔno krɔ pe nkoaa, Deɛ ɛyemmerɛ ema ɔmɔ ɛfa saa akwantuo yi, ena ɛnyɛ adeɛ wɔnom ɛbɛsom abosom nom aka nehɔ koraa.

4-ɔno a ɔmaa wɔn aduane wɔ ɔkɔm bere mu, na ɔmaa wɔn asomdwoeɛ wɔ ɔshuu bere mu, ɛyɛ adeɛ a ɔde ahye Arabofoɔ akuma mu; ɛyɛ nkromueɛ a ɔde akrɔm Masjidul Haram ne ɛmu temammufoɔ no.

Asembisa 10: Kenkan Surat Al-Mā'ūn na kyerəaseε.

Suura Al-M`aun εne ne kyerəaseε.

Me hye ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene.

﴿أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِاللَّهِينَ ۚ ۝ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ أَلِيَّتِيمَ ۚ ۝ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامٍ
الْمُسْكِينِ ۝ فَوَيْلٌ لِلْمُصْلِيْنَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوتُ ۝ الَّذِيْتُ هُمْ
يُرَاءُونَ ۝ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝﴾ [سورة الماعون: ۷-۱].

"Enti wahunu dee a wɔtwa akatuada atemmuada no so kontompo no (1). Saa (nipa no) bi ne obi a, ɔpamo agyanka (2) Na ɔnnhye (amanfo) se wɔ'didi a wɔ'ma ahiafɔo no nso bi.(3) Na ɔsseeε ne mponsee wɔ Onyamefrefoɔ (4) Wɔn a ɔde wɔn nyamefre di agorɔ (5) Wɔnnom naye yekyerε (6) Na wɔn na si mmoa ho kwan (7) "Suura Al- M`aun 1-7

Enkyerɛkyere

1-Enti wahunu dee a wɔtwa akatua a yebetua no atemmuada no so kontompo no?!

2-ɔno na ɔde fasuo si agyanka ne wɔn ahiaðeε ntam no.

3-ɔnkanyan no ho na ɔnkanyan afofɔrɔ se wɔbədidi ama ahiafɔo bi adi.

4-Na ɔsseeε ne mponsee wɔ Onyamefrefoɔ a;

5-Wɔn a ɔde wɔn nyamefre di agorɔ no, wɔmfa nyamefre no ho agye se ne mmere atwam na wayε.

6-Wɔn a wɔyε yekyerε wɔ wɔn nyamefre ne wɔn nyamennwuma mu no, wɔnom nte wɔn nnwuma ho Nyankopɔn (Allah) nti.

7-Na wɔn si amanfɔo ho kwan se wɔbəboa afofɔrɔ aberε wɔn mmoa no mfa ɔshaw biara mmere wɔn.

Asembisa:11: Kenkan Suura Al-Humaza na kyerəaseε.?

Amuaye: Suura Al- Kawsar εne ne kyerəaseε.

Me hye ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene.

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَلَا حَرَجَ ۝ إِنَّ شَانِقَكَ هُوَ الْأَبَرُ ۝﴾
[سورة الكوثر: ۳-۱].

"Esipi se y'ama wo nsuo a εyε (Al-Kawsar) (1). Enti som wo wura Nyankopɔn (yε asɔre) na bɔ afɔreeε ma no. (2) Esipi se wotamfo no a

ɔresere wo se w'abusua to atwa no ɔno mmom na no to atwa paa ara.
(3) "Suura Al- Kawsar:1-3

Enkyerɛkyerɛ

1-O ɔsomafoɔ ei! esipi se yayɛ wo papa pii, na emu bi ne (Kauthar) asubɔnten a ɛda ɔsoro aheman mu no.

2-Enti da Onyankopɔn (Allah) ase ɛnam saa adomakyɛdeɛ yi nti, wɔ bere a woreyɛ asɔre na worebɔ afɔrɛe de ama ɔno nko ara, ɛmɔ abira mfiri nee abosomsomfoɔ eyɛ no ho, eyɛ wɔn afɔrebɔ wɔbɔ se wɔdebeɛpinkyen wɔn abosom no ho no.

3-Esipi se; w'atamfo no ne neɛ a yeasi no kwan ama ne werɛ afi papayɔ biara ho kwan a se yɛbɔ ne din a yɛde bɔne na ɛkae no.

Asembisa:12: Kenkan Suura Al-Kaafiruun na kyerɛaseɛ.?

Amuaye: Suura Al-Kaafiruun ɛne ne kyerɛaseɛ.

Me hyɛ ase wɔ Onyame din mu ahomɔborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene.

﴿فُلْ يَأْيُهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْشُرُ عِيْدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَكُّمْلُ مَا عَبَدْتُ ثُرُ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عِيْدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيْ دِيْنِ ۝﴾ [سورة الكافرون: ٦-١].

" O ɔsomafoɔ ei! kase! O! mo a moayi mo wura Onyankopɔn (Allah) boniayɛ e! (1) Mensom m'obosom a mosom no.(2) Na mo nso monsom nee mesom.(3) Na me nso mensom m'obosom a mosom no.(4) Na mo nso monsom nee mesom.(5) Mo wɔ mo som a mosom, na me nso me wɔ mesom a mesom.(6)" Suratul Al Kaafirun 1-6

Enkyerɛkyerɛ

1-O ɔsomafoɔ ei! kase!O! mo a moayi mo wura Onyankopɔn (Allah) boniayɛ e!

2-Mensom m'obosom a mosom no nee na mensom wɔn daakye biara da.

3-Na mo nso monsom nee mesom, ɔno ne Allah baako pe no.

4-Na me nso mensom m'obosom a mosom no.

5-Na mo nso monsom nee a mesom, ɔno ne Allah baako pe no.

6-Mo wɔ mo som a mo ara ankasa moafiase ama mo ho, na me nso me wɔ mesom a Onyankopɔn (Allah) no asane ama me.

Asembisa;13: Kenkan Suura An-Nasri na kyereasee.

Amuaye : Suura An-Nasri eñne ne kyereasee.

Me hye ase wə Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfօo hene.

﴿إِذَا جَاءَهُ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ① وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْرَاجًا ② فَسَيِّئَتْ حِكْمَةُ رَبِّكَ وَأَسْتَعْفِرُ إِنَّهُ كَانَ تَوَابًا ③﴾ [سورة النصر: ١-٣]

"Sε Onyankopɔn (Allah) mmoa no ba na sε Makka mmuee no se a. (1) Na Wobehunu sε adasamma rewura (Islam) asomdwoee som no mu akuo akuo (2) eñno nti tomtom wo wura Onyankopɔn (Allah) na hwehwε bɔnefakyε firi ne hɔ, ɔno ne nsakraee hene a ɔgye ne nnɔnkɔfɔo nsakraee tom. (3)" Suura Annasr:1-3.

Enkyerɛkyerɛ

1. Oh ɔsomafoɔ ei! sε Onyankopɔn (Allah) mmoa no ba ma wo som yi na ɔde n'ahoođen taa akyire a; εna Makka mmuee no siie.

2-Wobehunu sε adasamma rewura (Islam) asomdwoee som no mu akuo akuo.

3-Eba no saa hunu sε, εyε ahyensodee a εrekyere sε neε wode ɔsomasem a yede somaa wo no reko n'awiee aben, eñno nti tomtom wo wura Onyankopɔn (Allah) na da n'ase, nnaasee wə no εnam mmoa ne nkunim adomakyedee a wayε, na hwehwε bɔnefakyε firi ne hɔ, εfiri sε; ɔno ne nsakraee hene a ɔgye ne nnɔnkɔfɔo a wɔsakra nsakraee tom, na ɔde wɔn bɔne kye wɔn.

Asembisa;14: Kenkan Suura Al-Masad na kyereasee.?

Amuaye: Suura Al- Masad eñne ne kyereasee.

Me hye ase wə Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfօo hene.

﴿نَبَتَ يَدَآءِي لَهَبٍ وَتَبَ ① مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ② سَيَصْلِي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③ وَأَمْرَأَتُهُ وَحَمَالَةَ الْحَطَبِ ④ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ⑤﴾ [سورة المسد: ١-٥]

"Abi Lahab nsa mienu aka ne nkuguo na wadi nkuguo nso (1). na ne sika ne nimba nyiara en timi mboanu da. (2) Atemmuada no ɔbewura ogya derees mu (3) Eñe nehokanii (yere) a wɔsua ogya (4) (Yede nwenehomaa a akyimkyim na bɛsɔ ne kɔn atwe no (5)" Suura Al-Masad 1-5

Enkyerékyerε

Ekəmhyeni Muhammad (Allah nhyira ne n'asomdwoeε nka no) wɔfa Abi Lahab a ɔpapa ne Abdul Mutallib nsa aka ne nkuguo εnam nkuguo a wadi no wɔ ne nnwumadie mu, εmerε a na ɔreteetee əkəmhyeni Muhammad (Allah nhyira ne n'asomdwoeε nka no) no, nanso ne mmɔdemma no kɔwie nkuguo mu.

Biribiara a wanya εye ne sika ne nkwadaa ntumi ntwitwa nnye no mfiri mpɔnsee no ho,na εntumi ntwe Onyankopɔn(Allah) ahumməborɔ mma no.

Atemmuada no əbewura ogya dεreeε mu, əbehunu amane wɔ ogya no anohyeehyε ho.

Na ne hokani (yere) Ummu Jameel a na ɔteetee əkomhyeni no nso bεwura ogya dereε no mu; ɔno a na ɔtoto nkasaε gu əkomhyeni akwan mu.

Yεde nwenehomā a akyimkyim na bεsɔ ne kɔn atwe no akɔ to ogya mu.

Asembisa:15: Kenkan Suura Al-Ikhilaas na kyεrεaseε.

Amuaye: Suura Al- F εne ne kyεrεaseε.

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdεεfɔc hene.

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ إِنَّ اللَّهَ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ ۝﴾
[سورة الإخلاص: ٤-١]

{Kase ɔno Allaah ɔye kropε (1) Allaah na ɔbiara εdaa no εrehwihwε ne mmoa (2) ɔnne ba εna yεn woo no (3) Na ɔnni sesɔc biara wɔ n'abɔdeeε mu (4)}[Suura Al-Ikhilaas 1-4].

Enkyerékyerε

Oh ɔsomafoɔ ei! kase ɔno ne Allah no a Onyame foforɔ biara nni n'akyi no.

Ne nkyεn na abɔdeeε nyinaa adesrεdeε kɔ.

Na ɔno ne ɔhoteεenī no a ɔnni yam ba na ɔnni agya no.

Na ɔnni sesɔc biara wɔ n'abɔdeeε mu.

Asembisa:16: Kenkan Suura Al- Falaq na kyεrεaseε.

Suura Al- Falaq εne ne kyεrεaseε.

Me hyε ase wɔ Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdεεfɔc hene.

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ
النَّقْشَتِ فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝﴾ [سورة الفلق: ٥-١]

"Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sɛ me rehwehwɛ ahobanbɔ firi ahemakye wura no hɔ (1). Efiri ade bone biara a wabɔ (၁) Ena ahobanbɔ ɛfiri ade bone a ɛwɔ anadwo ɛsum mu. (၂) Ena ade bone a ɛfiri mmaa wɔn bɔ pɔ toto natasuo gu so.(၃) Ena ade bɔne a ɛfiri ahoɔyaani ahoɔyaa ho(5)" Suura Al-Falaq 1-5

Enkyerɛkyerɛ

Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sɛ mesɔ ahemakye wura no mu den na me hwehwɛ ahobanbɔ firi ne nkyɛn.

Efa abɔdeeɛ mu ɛsan bɔne a ɛsan biara ho.

Na mesɔ Allah mu den hwehwɛ ahobanbɔ firi ne nkyɛn firi bɔne biara a ɛpue anadwo ho, sɛ ɛfiri mmoadoma anaa sɛ akorɔmfɔɔ ho.

Na mesɔ ne mu den hwehwɛ ahobanbɔ firi ne nkyɛn firi bɔne a adaemone nkabrekyerefoɔ ye ho, wɔn a wɔbɔ pɔ bɔne tete ntasuo gu so ho.

Ene ahoɔyaani a ne bo fu nnipa sɛ ɔyɛ wɔnom ho ahoɔyaa efa adomakyɛdeɛ a Allah de adom wɔn ho nti a, wɔn pɛ sɛ adom no firi wɔn nsa na wɔn susu bɔne ma wɔn.

Asembisa:17: Kenkan Suura An-Naas na kyerɛaseɛ?

Amuaye: Suura An-Naas ɛne ne kyerɛaseɛ.

Me hye ase wɔ Onyame din mu ahomɔborɔ hene ɔdɛɛfɔɔ hene.

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلَكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ
الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِحَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾﴾
[سورة الناس: ٦-١].

"Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sɛ me rehwehwɛ ahobanbɔ firi Onipa wura no hɔ. (၁) Onipa hene hɔ. (၂) Onipa Nyame nkyɛn (၃) Efa bonsam bɔne a ɔtoto asu kɔ nnipa so. (4) ɔtoto asu kɔ nnipa akoma mu. (5) Efiri mmoatia ne Nipa mu (6)" Suratul Nas 1-6

Enkyerɛkyerɛ

Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sɛ mesɔ ahemakye wura no mu den na me hwehwɛ ahobanbɔ firi ne nkyɛn.

2. ɔma deeɛ ɔpɛ biara di adaneɛ wɔ wɔn tam, wɔnom nni ɔhene biara ka no ho.

3. Wənom nyame a wəsom no som pa ara, wənom nni obi a ɔfata som pa ara ɛka no ho.
4. Efə bonsam bɔne a ɔtoto asu kɔ nnipa so.
5. ɔtoto asu kɔ nnipa akoma mu.
6. Kyerɛ sɛ nee ɔtoto asu no ɔbətumi afiri nnipa mu na ɔbətumi afiri mmoatia mu.

*****

ɔkomhyɛni nsem (Hadis) afa

Hadis 1

S1-Toa Hadis yi so (Esipi sɛ dwumadie nyina ara gyina nkakyee so) na bobɔ ho nfasoɔ bi?

Efiri Agyidifoɔ hene nkyen εyε Hafs papa a ɔno ne Umar khataab ba Onyame kokroko ngye no ntum ɔkaa sɛ : M'ate sɛ Onyame somanii Nyame nhŷira ne n'asomdwie nka no ɔne ne fiefoɔ ɔreka sɛ :(Nokware dwumadie nyina ara akatua gyina nkankyeε so, na Onipa biara wɔ ne nkankyeε ho akatua, na Obi a ne batatuo (akwantuo) ɔrekɔ Onyame ne ne Kɔmhyɛni nkyen no, ne batatuo no Onyame ne ne Kɔmhyɛni nti, Na Obi nso a ne batatuo yε wiase apedee nti anaa ɔbaa bi awaree nti no, ne batatuo no gyina ne botae so).efiri Buhaari εne Muslim mo.

Mfasode firi Hadis yi mu:

Dwumadie biara εsε sɛ nkankyeε bata ho, efiri asore (Salla), εne Akɔmkyene, εne Hagyi εne dwumadipa a aka.

Nkankyeε biara nso εsε sɛ εyε Onyame kokroko nko nti.

Hadis 2

S2-Toa Hadis yi so (Obi a wayε ade foforɔ wɔ yε som yi mu) na bobɔ ho nfasoɔ bi.

Yε nyaa saa nsem yi firi Agyidifoɔ maame Abdullah maame Aishata Onyame ngye no ntum ɔkaa sɛ: Onyame Somanii Nyame nhŷira ne n'asomdwie nka no aka sɛ:(Nee ɔbeyε biribi wɔ yεn dwumadie yi mu (Islam som) aberε a εnka ho no, yεbεpo saa adeε no.efiri Buhaari εne Muslim mo.

Mfasode firi Hadis yi mu:

- Bra a yabra sɛ wode biribi foforɔ bεba som no mu.
  - 2. Ena yεpo nsakratomu nnwumadie na yεnnye nto mu.
- * ɔkomhyɛni ano asem etɔ so mmiensa:

S3- Toa saa asem yi so "mmerε bi a na yεte Allah somani (Allah nhyira ne n'asomdwoεε nka no) anim", na bobo mfasoε no bi?

Yε nyaa saa nsεm yi firi Umar a ɔye Khataab ba nkyεn Onyame ngye no ntum ɔkaa sε: berε a yε te Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no eda bi, preko pe ɔbarima bi pue yεn so a, N'ataade yε fitafita, Ne tirinwii yε tuum, Na yε nhu akwantuo ahyensodeε biara wɔ ne ho, Saa ara nso na yε mu biara nnim no, Kɔpim sε ɔtenaa ɔkɔmhyεni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no nkyεn, Na ɔde ne kotodwe mienu tweree ɔkɔmhyεni kotodwe mienu, Na ɔde ne nsa mienu too ne sere so, Na ɔkaa sε: « Oh Mohammed bɔ me amaneε fa Nkramosom ho », Na ɔkɔmhyεni ka kyεrε no sε: «Nkramosom ne sε wo bε di adansee sε Onyame biara nni hɔ a ɔfata εsom wɔ nokware mu gye Allah nko, na Mohammed yε Nyame Somanii, Na w'ayε asore (Salla) wɔ ne berε mu, Na w'ayi Zaka, Na w'akyere Ramadan akɔmkyene, Na w'ayε Haj dwumadie (Onyame fie nserahwε) sε wo nya so tumi a », ɔkaa sε « w'aka nokware », Na εyεsε yε nwanwa yie ɔbusa no, na ɔsan si ne nsεm so dua, ɔkaa sε : Bɔ me amaneε εfa gyidie ho » ɔkaa sε « Gyidie yε sε wo bε gye Nyankopon adi, εne N'abɔfɔɔ, εna Ne nwoma ahoroɔ, εna N'aKɔmhyεfɔɔ, εna Atemmuada, Na afae gye hyεberε mu papa ne bɔne di » ɔkaa sε: « wa ka nokware » ɔkaa sε : « Bɔ me amaneε εfa papayε ho » ɔkaa sε: « εne sε wo bε som Nyame te sε wo hunu No, na sε wo nhunu No a εsipi sε ɔhu wo » ɔkaa sε: « Bɔ me amaneε εfa Emmerε no ho » ɔkaa sε: « Nea yε busa no, no nni ho nimdie nsene ɔbusafoɔ no» ɔkaa sε: « Bɔ me amaneε fa εho ahyensodeε ho » ɔkaa sε: «Sε afinaa bε wo ne wura, na wo bε hunu wɔn a εnni mpaboa hyε, wɔn nni ntaare, wɔn nni deε ɔbedie, sε wɔn aye asikafo εssi fie akεsεε fεfεfεfε na wɔn redi akansie wɔ ho» ɔkaa sε: Afae ɔkɔɔyε na me twen nna kakra bi, Afae ɔkɔmhyεni kaa sε: « Oh Umar Enti wo nim asembusafoɔ no? » Me kaa sε: "Onyame εne ne Somanii na εnim", ɔkaa sε: « Na εsipi sε ɔye ɔbɔfɔɔ gyebra, ɔbaa mo hɔ bε kyεrε mo mosom». Efiri Muslim Nhoma mu.

Mfasode bi firi Hadis yi mu:

ɔboboɔ Nkramosom fapem nnum no ;na εyε:

Adansedie sε nokware Nyame biara nni hɔ a ɔfata εsom gye Allah Onyame kro pe, εna nokware Mohammed εyε Onyame Somafoɔ.

Ena sala (asore) ngyinaε wɔ ne mmerε mu

Ena Zakayie (Entotosoɔ dudu).

Ena Ramadan akɔmkyene

Ena Haji dwumadie (Onyame fie a bone yε akyiwade wɔmu).

Wabubô gyidie fapim, na εγε nsia:

Gyedie fa Onyankopõn ho.

Εne Ne Abɔfɔɔ.

Εne Ne Nhoma

Εne Ne Akɔmhyɛfɔɔ

Εne Awieɛda (Atɛmmuada)

Εne hyeberɛ emu papa ne bɔne.

Waka papa fapim nso, na εγε fapim kro pε, na εno ne sε wo bε som Nyame (Allah) tese deε wo hunu No, na sε nokware wo nhunu No a εsipi sε Čhu wo.

Emmere sɔree bere no (Atɛmmuada) Obibiara nnim gye Allah kokroko.

Hadis a εtɔso εnan:

S4-Toa Hadis yi so «Agyidifoɔ mu neε ne gyidie ahyɛma», Na bobɔ nfafasɔ bi wɔ ho.?

Efiri Abii Saeed papa nkyen Nyame ngye no ntum, Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka sε: Anoyie: « Agyidifoɔ mu neε ne gyidie ahyɛma yε wɔn mu neε suban pa nii »ɛwɔ Tirmizi Nhoma mu na Čkaa sε : Hadis yi yε papa ne nokware.

Mfasode firi Hadis yi mu:

Nkramosom rehye Nipa Suban pa.

Na nokware abɔdeε hyɛma εfiri gyedie hyɛma mu.

Na nokware gyedie tumi dɔɔso na εsote nso.

Hadis a εtɔso nnum

S5-Toa Hadis yi so: «Obibiara a Čde biribi di nsidie a εnyε Nyame» na bobɔ ho nfafasɔ bi.

Efiri Umar ba nkyen Onyame ngye wɔn tum, sε Čkɔmhyɛni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka sε: «Obibiara a Čde biribi adi nsidie a εnyε Nyame (Allah), Nokware wayε Nyame bɔniayε anaa sε mmataho (hyirk)» Tirmizee na de bae

Mfasode firi Hadis yi mu:

Enfata na εnni sε yεde biribiara di nsidie gye Onyankopõn kokroko no nkɔ.

Nsidie a εnyε Nyame din nnim na εγε biribi din no, εka mmataho ketewa ho (Abosomsem kuma).

Hadis a εtɔso ensia:

S6-Toa Hadis yi so: «Mo mu baako biara nni hɔ a ne gyidie εβεhyεma kɔpim sε mεyε ɔdɔfo wɔ ne nkyεn»na bobɔ ho nfasoɔ bi.

Efiri Anas nkyεn Onyame ngye no ntum, Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka sε: «Mo mu baako biara nni hɔ a ne gyidie εβεhyεma kɔpim sε mεyε ɔdɔfo wɔ ne nkyεn sene n'awofo ne nemma ne adasamma nyina ara» efiri Buhaari eñe Muslim mo.

Nfasode firi Hadis yi mu:

Onyame Kɔmhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no ho dɔ yε nhye esene Nipa nyina ara ho dɔ.

Na saa eyi ɛka nee hyε gyedie ma ho.

Hadis a etɔso nson:

S7-Toa Hadis no so «Mo mu baako biara nni hɔ a ne gyidie εβε hyεma kɔpim sε ɔbε pε ama ne nua», na bobɔ ho nfasoɔ bi?

Efiri Anas nkyεn Onyame ngye no ntum, Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka sε: « Mo mu baako biara nni hɔ a ne gyidie εβε hyεma kɔpim sε ɔbε pε ama ne nua ade a ɔpε ma neho (ne kra) efiri Buhaari eñe Muslim mo.

Nfasode firi Hadis yi mu:

Eye nhye ma ɔgyedini sε ɔpε adepa bi ma Agyidifoo te sε sεdeε ɔpε adepa ma nekra.

Na eno ka nee hyε gyedie ma ho.

Hadis a etɔso nwɔtwe:

S8- Toa Hadis yi so «Na me de Neε me kra hyε Ne nsa dinsi! »na bobɔ ho nfasoɔ bi?

Amuaye: Efiri Saeed papa nkyεn Nyame ngye no ntum, Se Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka sε: « Na me de Neε me kra hyε Ne nsa dinsi! sε esipi sε Suura yi ne Kur'an nkyekyεmu miensa yε pe » efiri Bukhaari ho

Mfasode bi firi Hadis yi mu:

Suura Al-Ikhlas gynabea

Nokware eñe Koran Nhoma no nkyekyemu miensa ye pe.

Hadis a etoso nkron:

S9-Toa Hadis no so «Tumi eñe Ahoodene biara nni ho gye Onyankopon (Allah)», na bobo ho cosas bi?

Amuaye: Efiri Musa papa nkyen Nyame nge no ntum, Onyame Somanii Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:Tumi ne ahooeden biara nni ho agye Allah nkyen ye akorade a eka osoro aheman mu nkorade no ho.efiri Buhaari eñe Muslim mo.

Nfasode firi Hadis yi mu:

Saa asemfua yi so mfaso ne se; eyé akorade a eka osoro aheman mu nkorade no ho.

Ako a twe ne ho firi ono ankasa tumi ne n'ahooden ho, na ode atwene Allah okokuroko no nko ara.

*Okomhyeni ano asem a eto so du:

S10- Toa asem yi so ("esipi se namkum bi wo nipadua no mu") Na bobo mfaso a esas so no bi?

Yenyaa saa asem yi firii Anu'man a opapa ne Bashir (Allah nye wɔn tom) okaa se: metee se Allah somani no reka se:"Esipi se namkum bi wo nipadua no mu a se eyé yie a nipadua no nyinna aye yie, na se esee a nipadua no nyinna ase, na eno ne akoma no"efiri Buhaari eñe Muslim mo.

Mfasode bi firi Hadis yi mu:

1. Akoma siesie mu siesie su a apue ne nee asuma.
2. Ahwéyie efa akoma siesie ho, efiri se eno na siesie nnipa.

Okomhyeni ano asem a eto so du baako Hadis a etoso du miensa

S11- Toa asem yi so: "obi a ne kasa a etwa too wo wiase ha bεyε Onyankopon biara nni ho agye Allah"Na bobo mfaso a esas so no bi.

Yenyaa saa asem yi firii Mu'az a opapa ye Jabal (Allah nye no ntum) okaa se: Allah somani no kaa se:"obi a ne kasa a etwa too bεyε Onyame biara nni ho agye Allah no bewura osoro aheman mu"Abu Dawuda Nhoma mu,

Mfasode bi firi Hadis yi mu:

Asəm yi gynabea (Onyame biara nni hə a əfata əsom wə nokware mu gye Allah nko), Na nokware Akoa de asəm yi rewura Əturo no mu (Əsoro ahenman).

Ena gyenabea a əwə Obibiara a N'asəm a əwitəo wə wiase yi mu ye (Onyame biara nni hə a əfata əsom wə nokware mu gye Allah).

Hadis a etəso du mienu.

S12- Toa asəm yi so, "Ogyidini nka afoforə anim na əmmə dua" əne əso mfasoč no bi. ?

Yenyaa saa asəm yi firii Abdullah əpapa ne Mas'ud (Allah nye no ntom) əkaa sə : Allah somani no (Allah nhirira ne n'asomdwoeə nka no) kaa sə:" ogyidini nka afoforə anim, na əmmə dua, na ənyə amumueəsəm na ənfa n'ano nka ahuhusəm". Tirmizee na de bae

Nfasode firi Hadis yi mu:

1. Bra a ərebra kasa bəne ne yera kasa tantan biara.
- Ərekyerə sə ogyidini nsokyə wə ne təkrəma so.

Hadis a etəso du miənsa

S13- Toa Hadis yi so: «Əka Onipa Kramosom yiedie ho sə» na bobə ho nfasoč bi.

Amuaye: Efiri Abi Haraira nkyən Onyame ngye no ntum Əkaa sə: Onyame somanii Nyame nhirira ne n'asomdwie nka no aka sə :«Əka Onipa Kramosom yiedie ho sə Əgyae ade a ənfa ne ho »Yenyaayə efiri Tirimizii ho ne afoforə.

Nfasode firi Hadis yi mu:

Sə onipa bəgyae adeə a ənfa ne ho, əfa əsom a ənyə ne som anaa ne wiase dwumadie bi ho.

Sə onipa bəgyae adeə a ənhyə ne som no ma.

* Əkomhyəni asəm a etə so du nan.

S14- Toa asəm yi so: "obi a əbəka atwerəba wə Allah nnwoma (Qur'an) no mu no" Na bobə əso mfasoč no bi.

Yenyaa saa asəm yi firii Abdullah a əpapa ne Mas'ud: sə əkomhyəni Muhammad (Allah nhirira ne n'asomdwoeə nka no) kaa sə:" obi a əbəka atwerəba afiri Allah nwoma no mu no wə eho nhirira, na eho nhirira ye saa du, menka sə: alif laam meem ye atwerəba, na mmom alif ye atwerəba, na laam nso ye atwerəba na meem nso ye atwerəba" Tirmizee na de bae

Mfasode bi firi Hadis yi mu:
1-Quran akenkan gynabea
2- εна nokware aba biara a, wo бе kenkan no wo wо nhyira akatua wо ho.

*****

Efа a Efа Nkramosom Suban ho

Suban yε da no adi fa Onyankopɔn kokroko (Allah) ho.

S1- Sεn na yε da Suban adi kyerε Nyame kokroko?

Anuyie

- 1: Anidie ne Obuo fa Ne ho ahoteε nka no Okokroko.
  - 2 - Yε бε som no kro pε ɔnni hokanii biara.
  - 3-Asotie ma ɔno nko.
  - 4- Asoɔdene бone ngyaεε.
- woreda otumfoɔ okokuroko no ase εnam nkrom ne n'adom a wontumi nkan.

Ene Abutare wо hyεberε so.

Suban ne Obuo ma ɔsomanii.

S.2 Kwan bεn na Obuo ma ɔsomanii no se teε?

- N'akyeredie εna N'anamontuo ho asuasua.
- Sotie ma no.
- 3- Asoɔdene бone ngyaεε.
  - 4- Wogyeatom εfa deε yabo wo amanieε.
- Enhyε biribi ase nka Ne Sunna ho.
- Ne ho dɔ sene wo kra εna Nipa nyina ara
- Obuo ma No εna ne mmoa εna ne sunna mmoa.

S:3 Kwan bεn na Obuo ma Awofοɔ seteε?

Sutie ma Awofοɔ mienu wо dwuma εnyε Asoɔdene.

- Awofοɔ som (yε dwuma pa ma wοn).
- Awofοɔ mmoa
- Yε wοn apεdaε (ahiadeε) ma wοn.

Mpaebɔ ma Awofoo mienu.

Suban pa kasa ma wɔn; na kasa (Uff) εnse nfata wɔn na εno ne kasafi kuma.

Sere w'anim wɔ Awofoo anim na εnmuna kum.

Me mma mene so nkyεn m'awofoo, na me tie wɔn na me nfa kasa ntwa wɔn kasa, na me mbɔ wɔn din preko pε, mmom me ka sε: "me papa" "me maame"

Me sere kwan firi wɔn hɔ ansa m'awura me papa ne me maame wɔn hɔ bere a wɔn wɔ Dan mu.

Me fe M'awofoo nsa ne wɔn tiri.

Suban ne Obuo a εwɔ Abusua nserahwε mu.

S:4 Kwan bɛn na mε sera abusua.

1-Abusua εnsera εyε nua barima ne nuabaa, ɔfafoo, ne sewaa ne Abusuafo a aka.

2-yε wɔn papa wɔ kasa ne dwumadie mu na boa wɔn.

3- Na εbi ne sε wo be fere wɔn busa wɔn apomudene.

Suban ne Obuo ma Anuafoo wɔ Nyame kokroko kwan so

S:5 Kwan bɛn na mɛka me nuanom ne me ndanfofo ho.?

Me dɔ wɔn na me fa wɔn mu nea di mu adanfo.

Na me twe me ho gyae Abonefoɔ adanfofa.

Me kyea me nua nom εkyea wɔn nsamu.

Na me kɔ wɔn nserahwε sε wɔn yare a, na me bɔ mpae sere apɔtεε ma wɔn.

5-Na me bɔ mpaeε ma neε be nwansi.

6-Me gye ne frε so sε ɔfrε me wɔ badwa ase.

7- Me ma no afutuo.

8-Me boa no sε Obi sisi no a, na bra no firi asisie ho.

10- Me pε adepa a me pε ma me ho, ma me nua kramoni.

11- Me boa no sε ɔhia me mmoa a.

12- Me nfa ɔhaw εnka no, wɔ kasa anaa dwumadie mu.

13- Me bɔ ne sumasɛm ho ban.

14- Me nni no atem, me nka N'akyinsem, anaa abonfiyaa, anaa ahoyaa, Na me nyε ne ho nsokro (nhwehwε N'anamontuo mu), anaa me nsisi no.

Suban ne Obuo ma neε te bεn wo.

S6- Edeεn ne suban a εεε sε wo da no adi ma neε te bεn wo?

Anuyie

1 - Me yε neε te bεn me papa wɔ kasa ne dwumadie mu, na me boa no sε ɔhia me mmoa a.

2- Me ma no tiri nkwa bere a anigye sem be to no, wɔ afoofi (Eid) da anaa awareε anaa anigyeε foforɔ bi mu.

3- Me kɔ sera no sε ɔyare a, na me ma no hyedene ne yaa kɔ bere a musuo anaa biribi be ka no.

4- Me ma no Aduane a me yε bi kakra metumi.

5- Me mma ɔshaw nka no wɔ me kasa ne me dwumadie mu.

6- Me mma mene so nnyε dede εnha no, anaa N'anamontuo ho nhwehwε mu, na me si ne ho abotare yie.

Suban pa wɔ Hɔhogyeε mu.

S7. Edeεn ne hɔhogyeε ne Ahohoo suban?

Anuyie

1. Me gye neε be frε me so wɔ Hɔhogyeε mu.

2. Na sε me pε sε me kɔ sra Obi me rehwehwε kwan ne emmersε firi ne nkyεn.

3. Me resre kwan ansa m'awura mu.

4. Me nkyere hɔ pii.

5. Me bra m'ani ase firi ne fiefoo ho.

6. Me ma ahohoo akwaaba na me gye no ɔfεw so wɔ animteeε mu εna nsem pa a εma akwaaba.

7. Me de ahohoo tenabea pa.

8. Na me de Obuo ma No Aduane ne nsuo

Suban pa wɔ fa Yareɛ ho:

S8. Bobɔ suban pa fa Yareɛ ho ɛne Yarefɔɔ nsrahwɛ?

Anuyie1. Bere a mε te yaw bi no; Me me nsa nifa to bea a εyε me ya so, Na me reka sε :(**me rehyε ase wɔ Onyame din mu**) mpre nsa, Na me reka sε: Me Onyame Allah gynabea a ɛso ne netumi rehwehwε ntwutwagyε firi bɔne (ɔyaw) me te na me bɔ ho kɔkɔ. mpre nson

2. Me pene hyεberε a Onyame ahyehyε ama me na me si ho abutare.
3. Me keka me ho kɔ sra me nua a ɔyare na me bɔ mpaε ma no, na me nkyε wɔ ne nkyεn.
4. Me bɔ mpaε serε apɔtεε ma no bere a ɔnserεε me mpaεbo.
5. Me de abutare ne mpaεbɔ na εtu no fo, ne asɔreyε ne Ahonidie wɔ des ɔbε tumi.
6. ɔyarefɔɔ mpaεbɔ: «Me rehwehwε firi Onyame nkunimdini Ahenkonya kεsεe wura nkyεn se ɔnsa wo Yareɛ» mpre nson.

Suban pa wɔ Nimdie hwehwɛ mu:

S9: Bobɔ suban wɔ Nimdie hwehwɛ mu?

Anuyie

- 1: Nkankyeε kɔgyee ma Onyame kokroko nko.
2. Me de nimdie a masua di juma pa.
- 3- Me de obuo ma ɔkyerεkyerεni wɔ bere ɔwɔhɔ ne bere a ɔnniho.
- 4- Me de obuo tena N'anim.
- 5- Me yε koom tie no yie, Na me ntwa ne kasa so wɔ bere a ɔrekyerε adeε.
- 6- Me busa asem busa wɔ obuo mu.
- 7- Me mmɔ ne din nfrε no.

Suban pa wɔ tenabea mu.

S10- Edeɛn ne tenabea suban pa?

- 1- Me kyea wɔn ɛtena tenabea ho.
- 2- Me tena tenabea a ɛda hɔ si, me ntu Obi nfiri ne tenabea anaa sε me nteta Nipa mienu ntam gye wɔn peneε mu.
- 3- Me pene ma me yɔnko tena me nkyεn.

- 4- Me ntwa kasa so wɔ tenabea mu.
- 5- Me sere kwan eto wɔn Salam nkyea ansa m'afiri tenabea hɔ.
- 6- Berε a asetena bε kɔ awieε no me bɔ asetena mpaebɔ a εrepepa bɔne.wɔ ho tie wo Nyankopon,ne wo ndaase,me de adanse se nokware Nyame biara nni hɔ a ɔfata som gyeε wo,me sera bonefakye firi wɔ ho,na me sakyera kɔ wo nkyεn.

Suban pa εfa nnada ho

S11- Bobɔ suban pa fa nna ho.

Anuyie

- 1 - Me da ntɛm.
- 2- Me da m'akyi so.
- 3- Me nna me meyam so.
- 4- Me da me nifa so, na me de me nsa to me nifa afuno ase.
- 5- Me propro me kεtε so ansa mada.
- 6- Me Kenkan nna mpaebɔ, εfiri Ayatul kursiyi, εne Suratul Ihilas, εne entwetwagyeε Sura mienu no mpre nsa na me reka sε:Anuyie1 Me hyε ase wɔ wo din mu me wura me rewo εna me resore bio.

Me resore ahema kye asore (Salla) nti.

- 8- Na Me dasre a Me reka sε:Aseda nka Onyame, Onyame a wanyane yen berε a wakum yen akyi, na ne nkyεn na yε bε kɔ..

Suban pa εwɔ Aduane ho.

S12- Edeεn ne Aduane ho Suban pa?

Anuye-

- 1- Me kankye addie ne adenom sε εbε hyε me den wɔ Nyame kokroko som mu.
- 2- Ensа mienu hohoroɔ ansa Aduane die.
- 3-Me reka sε (Bismillah), Na me de me nsa nifa addidi wɔ m'anim, na me ndi Aduane nfinfini anaa Obi anim.
- 4- Na sε me werefi a me reka sε: « me rehyε ase wɔ Onyame din mu firi ahyaseε ne awieε ».
- 5- M'ani gye Aduane biara a εwɔ hɔ ho, Na me nkasa ntia Aduane no sε manni a, sε mpo m'ani angye ho a me gyae to hɔ.

- 6- Me di kontomoa kakra bi na, me nnidi pii.
- 7- Me nhu nframa wɔ Aduane ne nsuo mu, na me de sihɔ ma no dwo.
- 8- Me ne afotofɔ bomu didi εna Abusuafoɔ ne Ahohoo.
- 9- Me nhye Aduane die ase ngyaε me yɔnko a ɔsenε me panyin.
- 10- Me bɔ Nyame din wɔ bere a me berε a mε nom nsuo, Na me nom bere a me te hɔ mpre nsa.
- 11- Me da Onyame ase wɔ bere a m'awie adidie.

Islam suban wɔ ntaade hyε mu

S13- Bobɔ Islam suban wɔ ntaade hyε mu?

Anuyie

- 1-Me rehyε m'ataade firi nifa, Na m'ada Onyame ase wɔ ho.
- 2- Me nyε m'ataade tintine nsene me naepɔ.
- 3- Mmɔfra nhye mmaa ntaade, saa ara nso na mmaa nhye mmɔrima ntaade.
4. Sε mensuasua abonniayεfɔɔ ne amumuefɔɔ wɔ me ntaade hyε mu.
5. Sε mebɔ Allah din berε mereworɔ ataade no.
6. Sε mede me nan nifa bεdi kan ahyε me mpaboa, na madi kan aworɔ afiri me benkum.

Ammamerε a εwɔ ade foro ho (hyεn ne dee ekeka ho).

S14. Bobɔ ammamerε a εwɔ ade foro mu. (hyεn ne dee ekeka ho).

1. Meka sε," bismillah, alhamdulillah

﴿لَتَسْتَوُا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُرَّ تَذَكَّرُوا بِعَمَّةَ رِيَّكُوا إِذَا أَسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا الْمُنْقَلَبُونَ ﴿١٤﴾﴾ [سورة الزخرف: ١٤-١٣]

(subhanal lazii sakħara lanaa haza wa maa kunnaa lahu mukriniin, wa innaa ilaa rabinaa lamunkalibun". (13) Na εsipi sε yεn wura Allah nkyεn na ye be san akɔ.) suratul Zukhuruf 13,14

2. Sε merekɔ twam wɔ muslimini bi nkyεn a mεtø no salaam (asomdwɔεs nkyia no).

Ammamerε a yεde tware kwan mu.

S15. Bobɔ ammamerε a yεde tware kwan mu.

1. Mehwε yie na mebreε me ho ase wɔ me nanteε mu, na me nante wɔ kwan no nifa so.
2. Meto nee mεhyia no salaam.
3. Mebreε m'ani ase, na menhaw obiara.
4. Mehye afoforɔ ma wɔyε papa, na mebra afoforɔ firi bɔne ho.
5. Meyi adeε biara εbεtumi aha onipa firi kwan mu.

Ammamerε a yεde wura na yεde pue firi fie.

S16. Bobɔ ammamerε a yεde wura na yεde pue firi fie.

1. Mede me nan benkum na di kan pue na maka sε:1. Mede me nan benkum na di kan pue na maka sε: "bismillah, tawakaltu ala llah, laa haula walaa kuwwata illa billahi, Allahu humma inii 'auzubika an adila aw udala, aw azila aw uzala, aw azlim aw uzlam, aw agyhala aw yugyhalay alaya"
2. Mede me nan nifa na di kan wura fie na maka sε:"bismillahi walagynaa, wa bismillahi kharagynaa, wa alaa rabinaa tawakalnaa".
3. Na mede dua wee na hyε aseε, na afei makyea fiehɔfɔo.

Ammamerε a yεfa so kɔ agyananbea.

S17. Bobɔ ammamerε a yεfa so kɔ agyananbea.

1. Mede me nan benkum na di kan wura mu.
2. Ansa na mewura mu a me ka sε"bismillah, allahumma inii 'auzubika minal khubsi wal khaba-is".
3. Menfa adeε biara a Allah din wɔ so nnwura hɔ.
4. Mesie berε a mereyε me ho yie.
5. Menkasa wɔ agyananbea hɔ.
6. Menfa m'anim anaa m'akyi nhwε beaε a yεde y'ani hwε yε asore berε meredwonsɔ anaa meregya me nan.
7. Mede me nsa benkum na yi fi firi me ho na menfa me nsa nifa.
8. Mengya me nan nnwu nnipa akwan anaa nnwunu mu.
9. Mehohoro me nsa berε magya me nan awie.

10. Mede me nan benkum na di kan pue na maka se: "gufraanaka".

Amammerε a yεfa so de wura masalakyi.

S18. Bobɔ amammerε a yεfa so de wura masalakyi mu.

Mede me nan nifa na di kan wura masalakyi mu, na maka se:

1."merehyε aseε wɔ Allah din mu, oh! Allah bue w'ahummɔborɔ apono no ma me".

2. Mentena ase agye meye asore (naafila) mmienu.

3. Me ntware wɔn a wɔreyε asore anim, na me mmɔ ade a, ayera ho daworo wɔ masalakyi mu na mentɔ na mentɔn ade wɔ masalakyi mu.

4.Mede me nan benkum na di kan pue firi masalakyi mu, na maka se:"oh! Allah mesrε wo w'adom no bi".

Nkyea amammerε:

S19. Bobɔ nkyea amammerε.

1.Sε mehyia muslimini a mede asomdwoεε nkyia na bεhyε aseε wɔ bere a mereka se: "Allah asomdwoεε, n'ahummɔborɔ ne ne nhiria nka mo" Na me ngiae nkyia, na mentene me nsa nko ara.

2. Menwenwen hwε neε merekyia no n'anim.

3. Na mede me nsa nifa akyea no.

4. Sε merekyia obi a mede nkyia pa na εkyia no, anaa sε megεyε so sε neε ɔkyia me no pεpεερε.

5. Menfiti aseε nkyia anyeani-boniayεni, na sε ɔkyia me a megεyε no so sεneε ɔkyia me no pεpεερε.

6. Na abɔfra na fiti aseε kyia ɔpanin, na dee ɔte afidie so no na fiti aseε kyia neε ɔnam fam, na dee ɔretwa mu no na fiti aseε kyia neε ɔte ho na dɔm ketewa na fiti aseε kyia dɔmbeberebe.

Amammerε a εda akwanserε ho.

S20. Bobɔ akwanserε amammerε no.

1. Mesrε kwan (to salaam) ansa na wawura beaε bi.

2. Mesrε kwan mprensa na menfa bi nka ho, na εno akyi no na me kɔ.

3. Mebɔ pono no mu breo, na mennyinga pono no anim pεε, na mmom megyinga pono no nifa anaa no benkum so.

4. Menwura me papa ne me maame anaa obiara dan mu ansa na masere kwan, ne titiriw ansa na yεbεyε ahemakye asore no, ne awiabere yεda gye y'ahome no ne bere a yayε anadwo asore awie akyi no.

5. Etumi ba sε mewura mmeaε bi a εnyε obiara tebea, bi te sε; ayaresabea, anaa sε dwadiebea aberε merensere kwan.

Akwan a yεfa so yε brεo ma mmoa:

S21. Bobε akwan a yεfa so yε brεo wɔ mmoa so.

1. Mema mmoa aduane ne nsuo nom.
2. Mehunu mmoa mmεbε, na menfa nneεma wɔntumi nsoa no.
3. Menfa asotwe ne ɔshaw ahodoɔ mu biara ntwe mmoa aso.

Ammamerε a εwɔ agudie ho.

S22. Bobε agudie ho ammamerε no bi.

1. Meyε nkankyeε sε agudie no bεgyina wɔ sotie ma Allah ne n'ani bεgεye yε ho nti.
2. Yεnni agorɔ wo asore mmere mu.
3. Yεnnka mmarima ne mmayewa mmɔ mu wɔ agorɔ no mu.
4. Mehεyε agudie ataade a εkata m'adagya so.
5. Metwe me ho firi agudie a yabra ho, bi te sε agudie a yεbε animu ne neε woyi adagya kyεrε ho.

Ammamerε a εwɔ nsemkwaa (aseresεm) yie so.

S23. Bobε ammamerε a εwɔ aseresεm yie so.?

1. Sε aseresεm no beyε nokwaresεm na mmom εnyε nkontomposeεm.
2. Aseresεm a εde ne ho firi εfεwdie, ateetee ne ahunahuna ho.
3. Sε womma nsemkwaa yie no nnεso.

Ammamerε a εwɔ berε worenwansi ho.

S24. Bobε nwansie ho ammamerε no bi.?

1. Sε wode wo nsa, ataade anaa ntamago bεkata w'ano berε a worenwansi no.
2. Sε wobεda Allah ase berε a wanwansi awie no.

3.Na wo nua anaa wo yɔnko aka se: "Allah nhu wo mmɔbɔ".

Na se ɔka kyere no a ɔnka se: "Allah ntene mo na ɔnsiesie mo dibea".

Ammamerɛ a εwɔ hram ho.

S25. Hram ho ammamerɛ no ne deɛn?

1. Se wobɛbɔ wo ho ban asi hram no ho kwan.
2. Se womma wo ne so nka se "aah" "aah".
3. Se wode wo nsa bɛkata w'ano.

Kur'ani kronkron akenkan ho ammamerɛ.

S26. Bobɔ Kur'ani akenkan ho ammamerɛ.

1. Se wobɛkenkan no wɔ bere a wode nsukuta ate wo ho akyi.
2. Se wode obuo ne anidie bɛtena ase.
3. Mehwehwɛ ntwiywagyeɛ firi Allah nkyɛn ɛfa bonsam ho wɔ akenkan no mfiti aseɛ.
4. Mede akenkan no kɔ adwendwene mu.

*****

ɛfa a ɛfa Suban ho

S1. Bobɔ Suban pa gynabea ne ho nfasoɔ.

ɔkɔmhyɛni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se: «Agyidifoɔ mu nee wahyɛma wɔ gyedie ne Suban» Yεyaayɛ ɛfiri Tirimizii ho (625).

S2. Edeɛn nti na εsε sε yε de Nkramosom Suban bɔ yε bra.

- 1- ɛnam sε εyε ngyinasoɔ a εma Onyame kokroko dɔ yεn.
- 2- ɛna ngyinasoɔ ma Onyame dɔ Abɔdeɛ nyina ara.
- 3- εyε ade a εmu yε duro wɔ εnseneɛ mu.
- 4- Suban pa εma dwumadie akatua yε mmɔho mmɔho.
- 5- ɛna εyε ahyɛnsodeɛ ɛrekyere gyidie ahyɛma.

S3. Ehe na yεfa Suban wɔ Islam mu.

Yefā firi Qur'an mu, Onyame kokroko aka sə:

﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰٓئِي هٰى أَفْوٰرُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَيْرًا﴾ [سورة الإسراء: ٩]

{Esipi se saa Kuran (Qur'an) yi retene kɔ dees eyε kwan tenenee so}.[
Suuratul Israa'a]

Ena ḥk̄mhyeni Sunnah mu nso: berε a Onyame Somanii Nyame nhŷira ne n'asomdwie nka no aka sə:(Esipi se ye somaa me se me nhŷe subanpa ma pεpε)Efiri Ahmed Nhoma mu.

S4. Edeεn ne papayε Suban εna Efiri nkyekyεmu.

Anuyie. Papayε : eyε wo bε hwε Onyame dwumadi mu εberε biara, Ena dwumadi pa die εna papayε ma Onyame Abɔdee.

ᬁk̄mhyeni Nyame nhŷira ne n'asomdwie nka no aka sə« Esipi se Onyankopɔn Allah atwεrε papa abata biribiara ho »Efiri Muslim Nhoma mu.

Papayε nnidisoo bi be ne sə:

Papayε wɔ Onyame kokroko εsom mu εno ne kroyɔ wɔ Ne som mu.

Papayε ma Awofɔɔ yε kasa pa εna dwuma pa ma wɔn.

Papayε ma Abusua a εben ne akyirikyiria abusua.

Papayε ma teben nii

Papayε ma Ngyanka εne Ahiafo.

Papayε ma Nea w'ayε bɔne atia no

Papayε wɔ Kasa mu.

Papayε wɔ akyenyedie mu.

Papayε ma Mmoa.

S5. Edeεn na ye Papayε adaneε?

Papayε adaneε ye mumuyɔ.

Na mu bi ne sə: wobεgyae gyidie a εwɔ Allah okokuroko no som mu.

* Ne asoɔden a yeεtia awofo.

* Ne woretete abusua ntam.

* Ne ofipamfɔɔ bɔne.

* Ne wobegyaε se woreyε onnibie ne ahiafօ papa ne deε ekeka ho εyε nsəm ne nnwuma bօne ho.

S6. Ahwεsodeε nkrabata ne ne nkyikyε mu?

Anuye-

1. Ahwεsodeε εwɔ se worehwε Allah okokuroko no kyεfa so yie.

Ne nkyikyε: ahwεsodeε a εwɔ nyamesom nneyεε mu; firi asore yɔ mu, ntosoo du yie mu, akɔmkyene mu, ne nsrahwε de kɔ Allah fie no mu, ne nee ekeka ho wɔ nneεma a Allah ahyε yεn se yεnyε ho.

2. Ahwεsodeε a εwɔ se worehwε abodeeε kyεfa so yie.

. Efiri worehwε Nipa animonyam so yie.

. Ne wɔn agyapadeε so.

. Ne wɔn mogya so.

. Ne wɔn sumasəm, ne adeε biara Nnipa de ama wo se hweso ma noo.

Okokuroko no kaa se; mmere a ɔrebobɔ nkunimdifoo su no:

وَالَّذِينَ هُرُ لِأَمْنَاتِهِمْ وَعَاهَدُهُمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ [سورة المؤمنون: ٨]

(Ne wɔn a wɔhwε ahwεsodeε ne wɔn bɔhyε so yie). Suratul Muminiun :8

S7. Ahwεsodeε so yie abira bɔ ne sən?

Anoyie: Hwammɔ die, εno ne se woresεε Allah kokuroko ne nnipa kyεfa.

ɔkɔmhyεni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:(Nyaawomni ahyensode yε mmiensa) -na ɔkaa no wɔ mu se- (se woma no ahwεsodeε a na wadi wo hwammɔ) Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim.

S8. Edeεn ne nokware su?

εno ne se woreka biribi pεrεεpε se nee εsiiε anaa se nee εtεε pεrεεpε.

Ne nkrabata:

Wobεka nokware wɔ wo ne nnipa nkɔmɔ mu.

Wobεdi nokware wɔ wo bɔhyε mu.

Wobεdi nokware wɔ wo kasayε ne wo nnwumadie nyinaa mu.

ɔkɔmhyεni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:(Esipi se; nokware ka tene onipa kɔ kwan pa so, na kwan pa nso tene onipa kɔ suro

aheman mu, na esipi se; onipa bi beka nokware saa kɔpem se ɔbeba abedane nokwarekani) Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim..

S9. Nokware abira bɔ ne deεn?

Nkontompo, na εno ne se wodane nokware, εmu bi ne; woretwa kontompo ato nnipa so, na woredane abɔhye ne woredi adanse kurumu.

ɔkɔmhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se (Na esipi se nkontompo tene onipa kɔ bɔne mu, na bɔne nso de onipa kɔ ogya mu, na esipi se ɔdasani bi bεtwa kontompo saa kɔpem se yεbεtwere no wɔ Allah nkyen se εye kontomponi). Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim.ɔkɔmhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:(Nyaatwomni nsɔhyε ye mmiensa)- na ɔkaa no wɔ mu sεε- (se ɔkasa a ɔtwa kontompo, na ɔhye bɔ a na wadane no).Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim.

S10. Bobɔ abotare nkyekyεmu?

- Wobesi abotare aye sotie ama Allah okokuroko no.
- Wobesi abotare wɔ asoođen ho.
- Wobesi abotare wɔ hyεberε a εye ya ho, na wada Allah ase wɔ tebea biara mu.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الْصَّابِرِينَ﴾ [سورة آل عمران: ١٤٦].

(Na Allah pε abotaresiefο asem). [Suuratul Aali Imraan ١٤٦].

ɔkɔmhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:Ogyidini asem εye nwanwa, εfiri se n'asem nyinaa ye papa, na woi nni hɔ ma obiara agye ogyidini, se ɔnya adepa bi a ɔda Allah ase, na aye papa ama no, na se amaneε bi to no a ɔsi abotare na εno nso aye papa ama no.εfiri Muslim Nhoma mu.

S11. Edeεn ade ne Abutare adane?

Eno ne se wo nsi abotare wɔ sotie dwumadie mu, εna wo nsi abotare nfiri Asoođene dwumadie ho ye mpepere ho, εne abufuo wɔ hyεberε ho εwɔ kasaa anaa se nniye mu.

Ne nkyekyεmu bi ne :

Wo bε pε Owuo.

Afono mu bobɔ.

Ataade teteε

Wo keka wo yaw ne w'atenka.

Wo bɔ ɔsaεε mpaε atia wo kra

Okomhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se :"Akatua bata nsɔhwε akεseε ho, na esipi se ; se Allah dɔ dɔmkuo bi a, ɔɔ wɔhwε, na se obi a ɔbegye atom no, Allah begye no ato mu, na obi a ne bo bεfu no, Allah bo bεfu no "efiri Tirmiz εne Ibn Hibbaan.

S12. Ka mmoa suban. ?

Eno ne se woreboa nnipa wɔ adeε a wɔwɔ mu wɔ nokware ne papa kwan so.

Mmoa mu ahodoɔ :

Se woreboa ama adepa bi agyina.

Se woreboa ama ɔbɔneyeni bi asakra.

Se woreboa nnipa ne ahiafɔɔ ama wɔnom ahyia wɔn ahiadeε.

Se woreboa wɔ papa biara kwan so.

Se wommoa wɔ bɔne, ɔhaw ne asoɔden kwan so.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

وَقَاعَوْنُوا عَلَى الْبَرِّ وَالْتَّقَوْيَ ۚ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى إِلَيْهِمْ وَالْعَدُوِّ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

الْعِقَابِ ﴿٢١﴾ [سورة المائدة: ٢١]

{Na momoa moho wɔ papaye ne Nyamesuro ho, na monhwe na moammoa moho wɔ bɔne ne ɔtan ho. Na monsuro Nyankopɔn. Nokore se, Nyankopɔn aweretɔ ano ye den paa 2}. [Suratul Maaidah 2].

Okomhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se: «Gyedie nee εne gyedienee ɔmɔ etise εdae wɔnnom εwura ɔmɔ εmo kro» Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim. Okomhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se:"Muslimini nua ne muslimini, ɔnsisiri no, na ɔnyi no mma, na obi a ne nua ahiasem beye n'ahiasem no, Allah nso bεba n'ahiasem mu. Na obi a ɔbeysi muslimini afiri amaneε bi mu no, Allah beyi no afiri atemmuada amaneε no ho, na obi a ɔbekata muslimini bi ntowm no, Allah bεkata ne ntowm atemmuada" Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim..

S13. Fεreε su gu ahodoɔ se?

1. Se wobεfere Allah: εsi εbere a wonye asoɔden ntia ahoteεεni no.

2. Se wobefere nnipa: na emu bi ne se wobegya adwaman ne ahuhusem ka, ne se woreyi w'adagya adi.

Allah somani (Allah nhiria ne n'asomdwos nka no) kaa se:"gyidie nkrabata ye aduosia anaa aduoson, na dees wo soro paa ne se wobeka se; Onyame biara nni ho agye Allah, na dees ewo ne fam pa ara ne se wobeyi chaw bi afiri kwan mu. Na feres nso ye gyidie nkrabata no bi" Efiri Muslim Nhoma mu.

S14. Bobo ahumməborɔ su ahodo cəodə no.?

- Se worehu mpaninfoo mməbə na wadi wən ni.
- Se worehu nkwardaa ne mməfra mməbə.
- Se worehunu onnibie ne ohiani mməbə.
- Se worehunu mmoa mməbə wə berə a worema wən aduane na wonteetee wən.

Ne saa nti na əkomhyeni Muhammad (Allah nhiria ne n'asomdwos nka no) reka se:"wobehunu agyidifoo se nees wəhu wən ho wən ho mməbə, na wədodə wən ho te se honam akwaa no, se honam akwaa baako nwinwin no a honam akwaa nee aka no nyinaa de kədanna ne atiridii gye no so.Yatimtim so.Bukhaare eue Muslim.Na Onyame somafooyoo no be hu wən mməbə, monhu wən a wəwə asaase yi so mməbə, nees ewo soro no nso bəhu mo mməbə.Efiri Abu Dawud ,eue Tirmizi nwoma mu.

S15. Cəd su gu ahodo cəen?

Cəd a wəwə ma Allah okokuroko no.

Na əkrənkənii kəsie akassə:

وَالَّذِينَ إِمَانُوا أَشَدُ حُجَّاً لِلَّهِ ﴿١٦٥﴾ [Suratul Baqara: 165]

(Na Agyidifoo wə cəc denden kəsees ma Onyankopon. [Suuratul Baqara: 165]

Əsomanii Nyame nhiria ne n'asomdwie nka no ho də

Na əkrənkənii kəsie akassə: « Me də dees mekira əkyə nensa mo, mo mo biara nneho a negyedie ahyə ema əkwəpimse medane nedəfo asene efiri nenba nom eue nawofoo nom »efiri Bukhaari ho

əgyedie nee edə, eua eyə edə pa ema wənnom sədees wo də wohə.

Əkomhyeni Nyame nhiria ne n'asomdwie nka no aka se: « euyə adees a mo mo bi əbəya gyedie əkwəpimse əbe də nenua etise sədees ədə nehə »efiri Bukhaari ho

S16: Yekyerε Bahyaahya asekyerε?

Anuye- εye εnim εbeeε,εfa anigye mo εne awesere anim εne ayεmεyε ena wobeda wanim ade anigye mo εwɔ abraa wobehyia wonua nipa.

εna εfa se ye si netire ase εye wobε muna woanim akyerε wonua nipa εfiri adeε a mɔ dwane hɔ.

εnam εwɔ saa adam yi mo na hadiis εbaayε,na εye Abii Huraiya Onyame npenie nka nɔ,wakase: ɔkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ wakakyere me se:« εnye adeε εfata se wobegyae afiri dwumadie pa edi kitikiti koraa,εna sanka nokware worehyia wonua εfa anigye anim »Efiri Muslim Nhoma mu.Na Onyame somafoɔ no Nyame asomdwie nka no aka se:« Se wo bεti wo anim anigye awen mo ama wonua εye nhyira ema wo»Tirmizee na de bae

S17: Deεben naye Hasada "Ahuoyaa?

Anuye- eno naye εnsusuyε mm̄era biara adum wɔ afofro bi so anaase wobεpo adum wɔ nakye.

Onyame kεsie akase:

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾ [سورة الفلق: ٥]

{εna εfiri mosoo ahuoyaa nee εwɔ mm̄erta a ɔreyε ahooεyaa 5}. [Suuratul Falaq:5].

εna εye Anas bun Maalik Onyame npenie nka nɔ,nokware Onyame somanee nɔ akase Onyame asomdwie nka nɔ:« Nma ntæ mɔ hɔ,εna nma mɔnyε ahooεyaa,εna nma ndane makye nma mshɔ,εna mɔndane Onyame nkoo - nua nom »Efiri Buhaari εne Muslim mo..

S18: Deεben naye Estehizaan "εworo"?

Anuye- eno naye sereε εkyerε εfiri wonua muslim εne abonfia,na εnye adeε a εye εfata.

Onyame kεsie nɔ abra wɔ saa so wakase:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْحَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُوُنُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا يُنْسَأُ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا تَأْمِرُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَتَابَرُوا بِالْأَقْرَبِ ۚ يَسْأَلُ اللَّهَ الْمُسُوقُ بَعْدَ إِلَيْمَكْنٍ وَمَنْ لَمْ يَتَبَّعْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾١١﴾ [سورة الحجرات: 11].

(Mo a moagye adie, εnseσe nnipa kuo bi bεsere nnipa kuo bi, ebia na (wɔn a wɔ'resere wɔn no) kyεn wɔn (wɔ Nyankopɔn anim); mmaa nso nhwε na w'ansere (wɔn yɔnko nom) mmaa, ebia na wɔ'kyεn wɔn; na monhwε na moanhwehwε mfomsɔɔ amma moho-moho, na monhwε na moanfre moho mmranee (bɔne); Σye bɔne sε yεde akohwi din bi bεfrε obi wɔ akyire yi a (saa nipa no) anya gyidie, na obi a (ɔbεte saa asem yi) na w'ansakra n'adwen no, saa nkɔrɔfɔɔ no εm no }. [Suuratul Mujadala 11].

S19: ¿kyerε Tawaa'di'u "Ahobrasie" asekyerε?

Anuye- εno naye sε nipa nhunu nehε sε ɔye obeye a ɔhunu nehε εsene nipa biara, εna εnyε adeε a ɔbε nipa bi abonfia εna ɔnpo nokore.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْسُونَ عَلَى الْأَرْضِ﴾ [سورة الفرقان: ٦٣]

{Mmɔborɔhunufoɔ Hene no asomfoɔ no ne wɔn a wɔ'de ahobrased nam asaase soɔ; sε abagyimifɔɔ no bi (de kasa bɔne bi) kasa wɔn ho a, deε wɔ'ka nese: "Asomdweε} [Suuratul Furqaan: 63]

εkyerε: Ahobrasie nee. Na Onyame somafoɔ no Nyame asomdwie nka no aka sε: « εna ɔbiara nneho a ɔbεbra nehε ase ama Onyame agye Onyame εpεgya no animuoyam mo. Efiri Muslim Nhoma mu. εna wakase Onyame asomdwie nka nɔ: « Efiri se Onyankopɔn ahyε me nkɔm sε mo mbra mo ase, sεdeε εbe ye a Obi nsisi Obi, na Obi nyε akεsesεm wɔ Obi so » Efiri Muslim Nhoma mu.

S20: Deεben naye akyerewadie akεsesεm ahodoɔ?

Anuye- 1- Akεsesεm εwɔ nokore so, εna naye εrekyerε wo nokore na wapo nengyetom.

2- Akεsesεm εwɔ nipa so, εna naye wokyerε ɔmɔ abonfiya εne wopo wɔnnom.

- ɔkomhyane Onyame somafoɔ nɔ akase Onyame asomdwie nka nɔ: « εnyε adeε a ɔbεwura aljanna mo obiara a ɔwɔ εwɔ nakoma mo adeε a kitikit εnseσe εfiri akεsesεm » Na abrantee akase: Nokore saa abrantee yi ɔpε sε sanka nataadeε εye fitaa ahotie mo, εna nenpaboa εbεfε? wakase: «Nokore Onyame naye ahuofε nee na ɔpε ahuofε nee, Akεsesεm: nokore εpo, εna nipa mo ahomasoo » Efiri Muslim Nwoma mu.

- Nokore ερο: ወጪውነ:

Nipa mo ahomaso: ነገር አհመሳውን ወርነኖም ፌ.

Ataadee pa εne εnpaboa pa εnγε akesesem.

S21: Keka akyerewadee kronobo nom bi ahodo "gyehye"?

Anuye- Gyehye εwā adeton εne aton, εno nayε se wobe seε adeton numan nom bi εkwan bi so.

- Gyehye εwā nimdie εkyere mo, εtise nenseso nom bi be adesua nee εbəwia εwā εnsohwε mo.

- Gyehye εwā kasa mo εtise adanse kronee εne atorō.

- εne wonhyε bohyεma εfa adee a woka εne adee a matimtim agyeatom wchō ne nipa nom.

εna εwā abraa yabra kronobo, nokore Onyame somafo o nō εretwam εwā eduane kakra bi hō, εna ɔde nensa εwura mo, εna nensasoa εfuuyε, εna ɔkaase: «eduane wura deeben aadee nee?» εna ɔkaase: εyε ɔsoro nsuo na aguso oh εyε Onyame somafo o. εna wakaase: « Na adentira na wonfato eduane no εsoro na nipa biara ahunu? na ɔbiara a ɔbebekrono no ɔrenka mehō »Efiri Muslim Nwoma mu.

eduane kakra subra: εyε εsam εduane εtise piles εfiri aduane mo..

S22: Deεbεn adee nayε geeba "ayεkyerε"?

Anuye- εyε se wobεka wonua muslim asem εfa deε ɔkyere nre εwā nakye.

Na ɔkrɔnkɔnii kesie akase:

﴿وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيْحُبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيَتًا فَكِيرْهُمُوا وَأَنَّقُولُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴾ [سورة الحجـرات: ١٢].

{Mo a moagye adie, montwe moho mfiri m'adwen ye mesε (onya a ɔbεyε) bebrebe no ho; nokore se, m'adwen ye me se (onya a ɔbεyε) no mu bi ye bɔne. Na monhwe na moantetetete (moho) na monhwe na moanka mo-ho-moho akyiri asem. Mo mu bi pεse ɔwe nenua a wawuo nam? Mokyiri saa. Enti monsuro Nyankopon. Nokore se Nyankopon na ɔgye adwen sakra, na ɔno ara nso ne Mmɔborɔhunufo Hene 12} [Suuratul Hujiraati: 12].

S23: Deεbε Aseykerε nayε nameema "Sεiyyε atorō"?

Anuye- εyε wobεfa kasa bi εwā nipa εntεm εfa bone sεiyyε nti wɔnnom εntεm.

- əkomhyane Onyame somafoɔ nɔ akasɛ Onyame asomdwie nka nɔ: «
ɛnyɛ adee a əbewura aljanna mo nammaam» Efiri Muslim Nwoma mu.

S24: Deεben nayɛ kasal "Akwodworɔ"?

Anuye- εye adee a εmoyedo neyɛ εwɔ dwumadie pa εdi εna εnyɛ adee a
nipa bi εbetumi aye.

εna εfiri saa no: yɛ akwodworɔ εwɔ dwumadie εfata εnhyɛ εdi ho.

Na Onyame krɔnkɔnii No akasɛ:

﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ يُحَذَّرُونَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ وَإِذَا قَاتَلُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُتُبَالَ يُرْكَعُونَ أَنَّا سَأَلْنَا إِلَيْهِمْ وَلَا يَذَّكَّرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَيْلَأً﴾ [سورة النساء: ١٤٢]

{Nokore se, nkɔnkɔnsafɔɔ no (adwen ne se), wɔ'redaadaa Nyankopɔn,
ɔno nso bedaadaa wɔn, Se wɔ'gyina hɔ se wɔ'refre Nyame a, wɔ'gyina
hɔ wɔ akwadwɔrɔ so, (wɔ'yɛ) dekyere nnipa; se wɔ'bɛkae Nyankopɔn
mpo a wɔ'kae no ketewaa bi 142} [Suuratul Nisaai]

Na εfata εma gyedie nee əbəgyae akwadwɔrɔ εne aniha εne akyekyire,
εna nkekahɔ nantɛε wɔ dwumadie mo εne akekahɔ εne modenbo εne adepa
wɔ saa nkwa yi mo εfa dee Onyame kesie apene so.

S25: Keka gadab "Abufuo" ahodoɔ?

Anuye-

1-Abofuo Aseda: εno nayɛ se wobεyɛ ama Onyame nase wo wieɛ kaffaara
yε anaase akwonkwɔnsafɔɔ anaase ɔmc akye nasotwie akyerewadee
ɔkrɔnkɔ.

2- Abofuo Abrasie animguasie: εno nayɛ abufuo dee εma nipa εdi εna
ɔbɛka dee nfa nehɔ.

Abufuo animguasie anuadoru:

Nsuokuta.

entinasie nase εkwɔbasa ɔgyina ho, εnase ɔtwire ho a na watina ase.

Se ɔbɛtimtim εfa əkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ nafutuo εwɔ saa
so: « Nma wobunfo ».

Se ɔbɛkuta nekira εwɔ εbufuo εkuta.

Yehwehw [ntwitwagye] firi Onyankopen he afiri ebonsam a, y'apo noe
no ho.

εdee εye.

S26: Deeben naye tagyasusu enfiifimo?

Anuye- eno naye abee so εne wobehwehwε wɔ nipa εntwom εne dees ye nasoma monsem.

efiri akyerewadee εsu:

Nipa εfie nsumayε monsem wobe mano aba abonti.

- Se əbaa εbεtεs əbi kasa wɔ abraa ənneho nimdie.

Na əkrənkənii kesie akase:

﴿وَلَا تَجْسَسُوا﴾ [سورة الحجرات: ١٢]

{Nma mənfiifi nsem mo} [Suuratul Hujiraati: 12].

S27: Deeben naye Israaf "sika seiyε"? εna deeben naye Bukhul "Pεrεε"? εna deeben naye karam "animuoyam"?

Anuye- Al Israaf: eno naye sika ye εwɔ abraa εnyε εkwan pa so, εnase yesinase a; Al Bukhul: eno naye εkuta mo den εwɔ nekyεfa so. εna nokware eno naye adεntεmo wənnom εntεm,εnase εbεyε wɔ muslimifoo animuoyam mo.

Na əkrənkənii kesie akase:

﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَرَامًا﴾ [سورة الفرقان: ٦٧]

{Ne wɔn a se wɔ'yi (wɔn agyapadee a wɔ'mma no mmoroso) nse no kwa, na wɔ'nnyε pεrεε nso, na mmom wɔ'yε no hɔ-ne-hɔ 67} [Suuratul Furqaan: 67]

S28: Deeben naye jubna "εhuu"? εna deeben naye hyajaa'a mmodenbo?

Anuye- Al Jubna: Se əbəsro afiri adee a εnyε adee a εsε əsro εfiri hɔ.

εtise εhuu εfiri kasa nokware mo na afei εnam saa nti nawapo.

Akwokwodoro: εna naye se wobεma nokware εbe di animo, εna εnam saa no εtise εkwɔ animo wɔ jihaad mmere mo εde boa εma Islaam Muslimifoo.

εna εyε adee a əkomhyane Onyame asomdwie nka no εwɔ nempaebo mo əkase:(Me Wura me hwehwε ntwutwagyeε wɔ wo nkyεn firi εhuu εsro hɔ) Na Onyame somafoɔ no Nyame asomdwie nka no aka se: « Ahuodenee

gyedienee ɔdemo wɔ cwa cwa Onyame ho esene gyedienii a
ɔmmere,ɛnanso wɔnnom nyinara ɔdemo »Efiri Muslim Nhoma mu..

S29: Keka kasa akyerewadeε keterema nom bi?

Anuye- etise ennomee εne adedeεtεm.

- εna etise asamase kasa " Aboa" anaase etise εfiri kasa mo.
- Anaase wobεka adεgya kasa εfiri adwamae εne εfee kasa.
- εna nokware ɔkomhyane Onyame asomdwie nka nɔ apo εwɔ saa so nyinara mo,na wakase:" ogyidini nka afotora anim, na ɔmma dua, na ɔnye amumueεsem na ɔnfa n'anø nka ahuhusem".εfiri Tirmiz εne Ibn Hibbaan..

S30: Keka εngyinasoɔ muslim mmoaboa wɔ subae εkyerε εfa subae pa mo?

Anuye-

- 1- Mpaebø εfa se Onyame εma wo agyapadie subae pa εna ɔbεboa wo wɔso.
- 2- Onyame kεsie ɔtumifø ahwεsøo,εna nokore ɔnø no ɔnim wo εna ɔteε wo εna ɔhunun wo.
- 3- Wobεkaε subae pa nhyira εna nokore εno no εye εngyinasoɔ se ye de wo ɔbεwura aljanna mo.
- 4- Wobεkaε subae bone akεtua εna nokore εno no ye εngyinasoɔ εma no se ɔbεwura amanehunu εgyam.
- 5- Nokore subae pa εde Onyame εdø εba εne nabodeε εdø,εna nokore subae bone εde Onyame εbufuo εba εne nabodeε abufuo.
- 6- ɔkomhyane abakwasem akenkaε Onyame asomdwie nka nɔ εne nasuasua εfa hɔ.
- 7- Adanfø pa εreyeye εna atwehɔ εfiri nua bone mosoɔ.

*****

Mpaebø εne Azkaar afa mo

Asembosa 1: Deεben nayε azkaar εnfasoɔ?

ɔkɔmhyeni Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no aka se« Deε ɔtomtom nawurade εnsesoɔ εne deε ɔnkaekae nawurade,ɔmɔ etise nkwa εne εwuo»εfiri Bukhaari ho

- Wei ye efa nokore nipa debrə gynabre nkwa mo efa dodoɔ sədeɛs wotomtom Onyame kɛsie.

Asembosa 2: Keka zikir ɛnfasoɔ nom bi?

Anuye-

- 1- Ahunumobronee npenie.
- 2- ɛna ɛpam bonsam shaytaan.
- 3- ɛma musliminii ɛye krɔnko ɛfiri mosoo ɛhao mo.
- 4- ɛna ɛma nɔ ɛya efa hɔ nhyira ɛne aketua.

Asembosa 3: Deeben ne zikir ɛnfasoɔ?

Anuye- «Onyame biara nneho nokore mo agye ɔnyame kro pe »ɛfiri Tirmiz ɛne Ibn Hibbaan.

Asembosa 4: Edeɛn na wobɛka ɛfa yaneyɛ ɛfiri ɛnda mo?

Aseda nka Onyame, Onyame a wanyane yɛn berɛ a wakum yɛn akyi, na ne nkyɛn na yɛ bɛ kɔ.Yatimtim so.Bukhaare ɛne Muslim.

Asembosa 5: Deeben nayɛ adeɛ wobɛka nase woyhɛ adaadeɛ?

Anuyie: Aseda nka Onyame a wama me yie adi, na ɔde aye me adom, bere a ɛnyɛ me tumi bi anaa m'ahoɔdene bi.Abu Dawud, Tirmizii ne Nasai na wenom de baee.

Asembosa 6: Edeɛn mpaes na yɛ reka sɛ yɛyi ataade a?

Anuyie - Me rehyɛ ase wɔ Onyame din mu.Tirmizee na de bae

Asembosa 7: Edeɛn mpaes na yɛ reka sɛ yɛhyɛ ataade foforɔ a?

Anuye- «Allaahumma lakal hamd anta kasawtanihi,as'aluka khayre hii wakhayreh maa swana'a lahu,wa'auuzubika minsharrihi washarri maa swana'a lahu»Rawaawu Abu Dawud ,ɛne deɛ ɔmɔ ɛkahɔ.

S8. Edeɛn mpaes na yɛbɔ ma obi a wahyɛ ataade mono?

Se wohu sɛ wo yɔnko ahye ataade foforɔ a bɔ mpaes ma no, na ka sɛ: Allah ma wo nhye nkye na ɔnhye wo anan mu. «Tubalee wayukhuliful Laahi ta'aalaa» Abu Dawuda Nhoma mu.

S9. Ka mpaes a yebə de wura agyananbea. Na eħo ne agyananbea?

Oh Allah! me rehwehwə ntwitwagyee firi wo nkyen efa abodee bōne se mmarima anaa se mmaa.Yatimtim so.Bukhaare ēne Muslim.

S10. Edeen mpaes na yebə de pue firi agyananbea?

Oh Allah! meresre Wo bōnefakyēfiri Abu Dawud ,ēne Tirmizi nhoma mu.

S11. Edeen na wobeka ansa na wakuta nsuo?

Anuyie - Me hye ase wō Onyame din mu.Rawaawu Abu Dawud ,ēne dees āmō ēkahō.

S12. Edeen mpaes na yebə se yekuta nsuo wie a?

Meredi dansees səə Onyankopon biara nni hō agye Allah baako pə no a ɔnni mmataes biara, na meredi dansees nso səə ɔkomhyeni Muhammad ye n'akoa yε no somaniEfiri Muslim Nhoma mu.

S13. Edeen mpaes na yebə se yerepue afiri fie a?

Mehyε asees wō Allah din mu, mede me were nyināa hye no mu, na tumi anaa ahoden biara nni baabiara agye ne nkyen.Efiri Abu Dawud ,ēne Tirmizi nhoma mu.

S14. Edeen mpaes na yebə mmerə a worewura efie?

Allah din mu na yerewura mu, na Allah din mu na yepuees, na ye wura Allah so na yede ye ho atwene, na afei wato fieħħfoċċ(salaam) Efiri Abu Dawuda Nhoma mu,

S15. Edeen mpaes na yebə mmerə a yerewura masalakyi. (Masjid)

Oh Allah! bue w'ahummiborɔ apono no ma me.Efiri Muslim Nhoma mu.

S16. Ka mpaes a yebə de pue firi masalakyi (masjid).

Oh Allah! meresre w'adom.

S17. Edeen na wobeka se wote azaan a (Nyamefre ntiamu)?

Meka nee ɔfrEOF no reka no a bi agye se ɔka se; (monka mo ho mmra meye asore, monka mo ho medi nkunim) eno dee meka se: (tumi ne ahooeden nni baabiara agye Allah nkyen) Yatimtim so. Bukhaare eene Muslim.

S18. Edeen na wobeka wo Azaan akyi?

Anuye- Wo mpaes ma ɔkomhyene Onyame asomdwie nka no. Efiri Muslim Nhoma mu. Na waka se; Oh Allah! ɔfre a ɛhye ma yi ne asore yi wura, ma ɔkomhyeni Muhammad nye odimafo na dom no, na pagya no ko gyinabre a ekrɔm a wode ahye no bo no so. Efiri Buhaari mu.

Na w'abo mpaes wo Azaan ena Ikaama ntam, na nokware saa no mpaebɔ nsane (nye kwa).

S19. Edeen ntomtom na wobeka no anɔpa ne anwummer?

Kenkan Ayatul Kursiy:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا تَقْرَبُهُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْهُ لَا يَإِدْنَهُ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَحْيُطُونَ بِشَيْءٍ وَمَنْ عِلِّمَهُ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَلَا يَعُودُ حَفْظُهُمَا وَهُوَ عَلَىٰ الْعَظِيمِ﴾
[سورة البقرة: 250].

(Allah - Onyankopɔn foforɔ biara nni hɔ agye ɔno, ɔno na wo nkwa daa na ɔhwɛ biribiara so, ɔntonko na ɔnna, nneema a ewɔ soro ne asaase yi so nyinaa wo no, hwan na bɛtumi akasa agye obi wo n'anim agye ɔno ara ma no kwan, ɔnim nee ɔwɔ y'anim ne nee ewɔ y'akyi, na wɔntumi mfa biribiara nka ho mfiri ne nimdee mu agye nee ɔno ara pɛ, n'ahennwa tre wo ɔsoro ne asaase so nyinaa, na wɔn a wɔhwɛ ne mmieno so no ntumi nkyekyere no, na ɔno na ɔwɔ soro na ɔno na so pa ara.) [Suuratul Baqara:255]

Na Kenkan: Me hye ase wo Onyame din mu ahomɔborɔ hene ɔdeefoo hene
﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ۚ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوَلَّدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ ۝﴾
[سورة الإخلاص: 1:-4].

{Kase ɔno Allaah ɔye kropɛ (1) Allaah na ɔbiara edaa no erehwihwe ne mmoa (2) ɔnne ba ena yen woo no (3) Na ɔnni ɔsesɔ biara wo n'abɔdee mu (4)}

MprënsaMe hye ase wə Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene
 ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۚ ۝ وَمِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۚ ۝ وَمِنْ شَرِّ
 ۝ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۚ ۝ وَمِنْ شَرِّ
 ۝ النَّقْشَاتِ فِي الْعُقَدِ ۚ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ ۚ ۝﴾ [سورة الفلق: ١-٥].

"Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sə me rehwehwə ntwitwagye firi ahemakye wura no hɔ (1). Efiri ade bone biara a wabɔ.(၁) Ena ahobanbɔ ɛfiri ade bone a ɛwɔ anadwo ɛsum mu.(၂) Ena ade bone a ɛfiri mmaa wɔn bɔ pɔ toto natasuo gu so.(၃) Ena ade bɔne a ɛfiri ahoɔyaani ahoɔyaa ho (5)"

MprënsaMe hye ase wə Onyame din mu ahoməborɔ hene ɔdɛɛfɔo hene
 ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْنَّاسِ ۚ ۝ مَلِكِ الْنَّاسِ ۚ ۝ إِلَهِ الْنَّاسِ ۚ ۝ مِنْ شَرِّ
 ۝ الْوَسَوْسَاتِ ۚ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ الْنَّاسِ ۚ ۝ مِنْ أَجْحَثَةِ
 ۝ وَالنَّاسِ ۚ ۝﴾ [سورة الناس: ٦-١].

"Oh, ɔsomafoɔ ei! ka sə me rehwehwə ahobanbɔ firi Onipa wura no hɔ (၁) Onipa hene nkyen (၂) Onipa Nyame nkyen(၃) Efira bonsam bɔne a ɔtoto asu kɔ nnipa so. (၄) ɔtoto asu kɔ nnipa akoma mu (5) Efiri mmoatia ne Nipa muMprënsa (6)."'

«Alaahumma anta Rabbii laa ilaaha illaa anta,khalaqtanii wa'ana 'abaduka,wa'ana 'alaa 'ahadika wawa'adika maa ista'ta'atu,auuzubika minsharri maa swana'atu abuu'a laka bini'imatika 'allay,wa abuu'a,wa'abuu'au bizanbii,fagfirilee,fa innahuu laa yagfirul znuub illaa anta»efiri Bukhaari ho.

S20-ɛdeɛn na wɔ reka sə wo bɛ da a?

Anuyie

1 Me hye ase wɔ wo din mu me wura me rewo ɛna me resore bio.Yatimtim so.Bukhaare eñe Muslim.

S21-ɛdeɛn na wɔ reka ansa Aduane die?

Anuyie1

- Me hye ase wɔ Onyame din mu.

Na sə wo were fi wɔ ahyasee a ka sə:

Me hye ase wɔ Onyame din mu firi ahyasee ne awiee mu.Rawaawu Abu Dawud ,eñe dee ɔmɔ ɛkahɔ.

S22-EDGEEN na wo reka Aduane die akyi?

Anuyie: Aseda nka Onyame a wama me yie adi, na ɔde ayε me adom, bere a εnyε me tumi bi anaa m'ahoodene bi. Efiri Abu Dawud ,ene Ibin Maagya ne dee ɔmɔ ekaho.

S23-EDGEEN ne Ahohɔ mpaebɔ εma Aduane wura?

Anuyie: Oh Me wura Allah hyira adom a wo de adom wɔn, Na fa wɔn bɔne kyε wɔn na afae hu wɔn mmɔbɔ. Efiri Muslim Nhoma mu.

S24-EDGEEN na Nipa reka se ɔnwensi a?

Anuyie: Aseda nka Onyame Allah.

Na Onua anaa dee ka ne ho nka se (Onyame Allah nhunu wo mmɔbɔ)?

Na se ɔka saa kyere no a, ɔno nso nka se:(Onyame Allah ntene mo na ɔnyε mo asetena yie mma mo) efiri Bukhaari ho

ASEMBOSA 25: DEEBEN na waka εfa wɔ atamoada hɔ εne ahoto εfiri atenasie mo "bonefakyε atinasie mpaebɔ"?

wɔ ho tie wo Nyankopon, ne wo ndaase, me de adanse se nokware Nyame biara nni hɔ a ɔfata som gyese wo, me sera bonefakye firi wɔ ho, na me sakyera kɔ wo nkyεn. Abu Dawud , Tirmizii ne Nasai na wenom de baee.

ASEMBOSA 26: DEEBEN nayε adefro mpaebɔ?

Anuye- Bismillaahi,Wal hamdu Lillaahi { Subhaanal Lazii sakħara lanaa haazzaa wamaa kunnaa lahu muqriniin 13 wa innaa ilaa rabbanaa lamunqalibuun 14}, « Alhamdu Lillaahi, Alhamdu Lillaah,Alhamdu Lillaah Allaahu Akbar,Allaahu Akbar,Allaahu Akbar, Subhaanakal Laahumma innii zalamtu nafsii fagfir lii; fa innahuu laa yagfirulzunuub illaa anta»Rawaawu Abu Dawud ,ene dee ɔmɔ ekahɔ.i.

S27. Bɔ mpaεε a yεbɔ foro hyεn ne neε εkeka ho.

Oh Allah yeresre wo papa, nyamesuro ne dwumadie a w'ani gye ho wɔ saa y'akwantuo yi mu, oh Allah ma saa y'akwantuo yi mu εnyε hare na εnyε mere mma yεn, Oh Allah wo ne yε hokani wɔ akwantuo yi mu, na wo nsa na yεde y'abusuafoɔ hyε, oh Allah merehwehwε ntwitwagyε firi wo nkyεn fa

ɔberɛ a ɛwɔ akwantuo yi mu ho, ne awerɛhosɛm bi a ani bɛtumi ahunu ho, ne sɛ yebɛkɔ abɛto asiane wɔ yɛ sika ne y'abusua mu.

Na sɛ ɔsan n'akyi a ɔka nsɛm yi, na ɔde aka ho se:

"**Yasan aba a yeresakra, yeresom na yereda yɛ wura ase**". Efiri Muslim Nhoma mu.

S28. Edeɛn mpaɛɛ na ɔkwantuni bɔ de ma ɔtemamuni (neɛ ɔte fie).

Megyae mo hye Allah no a biribiara a ɛhyɛ ne nsa nnyera no nsa. Efiri Ahmed ene Ibin Maagya.

S29. Edeɛn mpaɛɛ na ɔtemamuni bɔ ma neɛ ɔretu kwan?

Mede wo som hye Allah nsa, w'ahobanbɔ ne wo nnwumadie awieɛ. Efiri Ahmed ene Tarmidhi nkycɛn.

S30. Edeɛn mpaɛɛ na yɛbɔ wura dwa mu?

Onyame biara nni hɔ agye Allah baako pɛ no a ɔnni hokani biara no, ɔno na ahenie wɔ no, ɔno na nnaaseɛ wɔ no, ɔno na ma nkwa na ɔno na ɔkum, ɔno na tease a ɔnnwu da, ne nsa mu na papa wɔ, na ɔno na wɔ tumi wɔ biribiara so" efiri Tirmiz ene Ibn Hibbaan.

S31- Bɔ abufuo ho mpaebɔ?

«Auuzubillaahi mina shaytaani rajeem» Yatimtim so. Bukhaare ene Muslim.

S32. Edeɛn na wo reka sɛ Obi yɛ wo papayɛ a?

Anuyie - Onyame mma wo akatua pa na ɔnhyira wo. Tirmizee na de bae

S33. Edeɛn mpaɛɛ na yɛbɔ sɛ wohunu obi a adeɛ ɔteso amaneɛ bi da no so a?

Anuyie - Me hye ase wɔ Onyame din mu. Abu Dawuda Nhoma mu

S34. Deɛn na wobɛka sɛ wonya adeɛ a ɛma w'anigye a?

Aseda wɔ Allah a n'adom nti papa biara hye ma. Efiri Bukhaari mo.

S35. Deen na wobeka se adee a wompe to wo a?

Aseda wo Allah wo tebea biara mu. Sahihul Gyaami mu.

S36. Okwan ben na yefa so to salaam (asomdwoeε nkyea) na kwan ben na yegye so?

Muslimini (kramoni) beka se: Allah asomdwoeε, n'ahumməborɔ ne ne nhyira nka mo.

Na no nua no agye so se: Allah asomdwoeε, n'ahumməborɔ ne ne nhyira nka mo nso. Efiri Tirmize εne Abu Daud εne afoforɔ mu.

S37. Mpaεε ben na yεbɔ mmerε a nsuo retɔ? Oh Allah! ma no nyε nsuo a mfaseε so. Cwɔ?

Oh Onyankopɔn ma nsuo yi nyε nfasoɔ ma yεn. Efiri Buhaari mu.

S38. Na mpaεε ben na yεbɔ mmerε a nsuo atɔ awie?

Yεnya nsuo wɔ Allah adom ne n'ahumməborɔ mu. Efiri Buhaari εne Muslim mo.

S39. Ka mpaebɔ a yεbɔ mmerε a mframa refa?

Oh Allah! mesre wo papa a εwɔ mu na mehwehwε ntwitwagyeε firi bɔne a εwɔ mu ho. Abu Daud εne Ibin Maagya

S40. Ka mpaεε yεbɔ se agradaa bɔ mu a?

Ahoteεε nka ɔno a (Allah) agradaa ne abɔfɔɔ de ntomtom da n'aseε εnam suro a wɔsuro no nti. Muata Malik.

S41. Edeεε mpaεε na yεbɔ se wohunu obi a amaneε bi da no so a?

Aseda wo Allah a wasa me yareε afiri neε ɔde aye wo nsɔhwε yi ho, na wakrɔm me nkromɔ wɔ nneεma bebree a wabɔ so. Tirmizee na de bae

S42. Mpaes a obi a ɔsuro se ɔde n'ani (bayie) de haw beto biribi so.

Wɔ ɔkomhyen'i ano asem mu no; "se mo mu bi hunu biribi firi ɔnua nkyaen anaa ɔno ankasa ho, anaa wɔ ne sika ho a εye no nwanwa a, ɔmo mpaes nsre Allah nhyira ma no, εfiri se ani (bayie) wɔ hɔ yi εye ampa.εfiri Ahmed ene Ibin Maagya ne afoforɔ mu.

S43. ɔkwan bɛn so na wobebɔ mpaes ama ɔkomhyen'i (Muhammad) Allah nhyira ne n'asomdwoeε nka no?

"Oh Allah ma wo nhyira nka Muhammad ne n'asefɔɔ, se neε wo nhyira kaa Ibrahim ne n'asefɔɔ no, εfiri se wo na nkamfɔɔ wɔ wo, na wo na animuoyam wɔ wo." Oh Allah hyira Muhammad ne n'asefɔɔ se neε wo hyira Ibrahim ne n'asefɔɔ, εfiri se wo na nkafɔɔ wɔ wo na wo na animuonyam wɔ wo" Yatimtim so.Bukhaare εne Muslim.

*****

Enkyekyεmu ahoroɔ

S1: Edeεn ne ɔhyε mmera εnnum no?

Anuye-

Ade a εye nhye

Ade a εye Sunna

Ade a εye Akyiwade

Ade a ye mpε εye abufo

Ade a y'ama ho kwan

S2: Kyerεkyerε saa nseɛm mmera num yi mu.

Anuye-

Dwuma a εye nhye:te se Asore mpere num, εna Ramadan akɔmkyene ne Obuo ma Awofɔɔ.

Dwuma a εye nhye no ye ma ɔyεfɔɔ no nhyira ne dee be gyae nso yetwe n'aso.

Dwuma a ye pe :te se ntosoɔ asore (Sunan rawatib), ne anadwo asore εna Aduane εma Ohiani εna εnkyiya na ye frε yie nyina ara se Sunnah ne Manduubu.

Mustahab yε ma ɔyεfօo no nhyira na mmom Obi gyae nso ɔnni asotwe biara.

Ahwεyie a εho hiayie:

Efata ma Kramoni sε bere a ɔbe te sε dwuma yi yε Sunnah no anaase Mustahabu ɔye ntεmtem di saa dwuma korɔ, na ɔsuasua ɔkɔmhyen Nyame nhyira ne n'asomdwie nka no.

Akyiwade: te sε nsanom, Asoɔdene wɔ Awofօo so ne Abusua ntam teteε.

Akyiwade dwuma :yε ma Obi a Ogyae nhyira na yεtwe ɔyεfօo nso aso.

4- Deε yε mpe (Almakrooh) te sε deε wɔ de bεnkum gye adeε san de ma, wo bobɔ w'ataadeε wɔ ascre yε mu.

(Almakrooh) Obi gyae Almakrooh dwuma a yε ma no nhyira mmom Obi a ɔbεyε nso yε ntwe n'aso.

5- Deε y'ama ho kwan (Almubaah) te sε aduaba die εna tee num na yε frε yie nyina ara sε deε y'ama ho kwan (Gyaaiz, ne Halaal).

(Almubaah)yε mma ɔyεfօo nhyira saara nso na neε bεguya nni nhyira biara.

S3- Adetօn ne Nipa nsawosoɔ ndwumadie mmera te sεn ?

Anuyie : Adetօn εne nsawosoɔ ahoroɔ nyina ara ahyaseε ne sε, nokware y'ama ho kwan εgye kakra bi Onyame kokroko aye no akyiwade.

Na ɔkrɔnkonii kesie akase:

﴿وَلَحَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَمَ الْإِنْبَوَا﴾ [سورة البقرة: ٢٧٥]

(Na Onyame ama adetօn ho kwan (Halaal) εna Wayε ensiho akyiwade Haram). [Suuratul Baqara:275]

S4. Bobɔ nkutahodie ne dwadie a yabra.

Anuye-

1. Asisire, na ebi ne sε wode mfomsοo a εwɔ ade a woretօn no mu besie.

Yεnyaa saa aseм yi firii Abu Hurayra (Allah nye no ntom) nkyen, sε Allah somani no kɔ too aduane bi a ahɔre gu hɔ, εna ɔde ne nsa wuraa mu, ɔyiι ne nsa na afɔ, εdeεn ni oh aduane wura? ɔkaa sε: bosuo na agu so oh Allah somani. Allah somani no kaa sε: na aden na womma εno mma soro sε neε bεyε a amanfօo bεhunu? "Obi a ɔbesisi biara nka me ho"Na εdeεn nti na wo nfa nto Aduane no so, sεdeε Onipa bε hunu? Obibiara a, ɔbe yε asisie nka me ho. Efiri Muslim Nhoma mu.

2. Nsiho: na ebi ne sə wobəbə bosea apem afiri obi hə na wobətua apem mmieni ama no.

Na Entosoc no, na ye Ensiho a εγε Akyiwade Haram

Na əkrənkənii kəsie akasə:

﴿وَلَحَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَمَ الرَّبِيعُ﴾ [سورة البقرة: ٢٧٥]

(Na Onyame ama adetən ho kwan (Halaal) ena Waye ensiho akyiwade Haram). [Suuratul Baqara275].

3. Brada təc ne fratam: te sə meretən nufusuo a εwə aboa no nufu mu anaa meretən apatre a əda so wə nsuom a menyii no.

Na εwə əkomhyəni ano asem mu sə: (Allah somafoč no abra sə wode brada təc bətən ade) Efiri Muslim Nhoma mu

S5- Bobə Onyame adom bi a εwə wo so.

G1- Nkramosom ho adom, ena nokware wo nka aboneefooč ho.

2-Əkəmhyəni Sunnah ho adom, Na nokware wo nka wən a εγε dwumadi foforə hyə εsom no mu (Bidiya).

3- Apətəeč ne apomudene ho adom, nsəmtie, adehwə, nanteč ena foforə a aka.

4- Adidie ne adenom ena ntaare.

N'adom Okokroko wə yən so yə pii yə nsisi ena yə nkae nso.

Na əkrənkənii kəsie akasə:

﴿وَلَنْ تَقْدُمُ نِعْمَةً لِلَّهِ لَا تُحْصُوها إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ [سورة التحل: ١٨]

"Na sə moka sə morekan Allah adomakyədeč a εeč mo so a montumi nkan, esipi sə əno Allah no ɔyə bənefakyehene ahumməborjhene". (Suratul Nahl 18).

S6. Edečen na yə nhyc wə adomakyədeč mu, na sən na wobəda εho ase?

Eyε nhyc sə woda εho ase; na εno ne sə wode wo təkrəma bətomtom na wada Allah ase bebree, na wahunu sə əno nko ara na adom wə no, na wode saa adomakyədeč no bəyə adeč a Allah ani gye ho, na mmom wonfa nyə asočden ntia no.

S7. Muslimifoč (Nkramofoč) afoofi da ye sen?

Idul fitr (afoofida ketewa) ne Idul adha(afoofi da keseε).

Se neε εwɔ əkomhyeni ano asem a Anas kaεε no mu; əkaa se: Allah somani Muhammad (ne nhýira ne n'asomdwoeε nka no) koo Madina no na wɔnom wɔ nannu bi a wɔdi agorɔ wɔ mu, na əkaa se: edeeε nannu ni? Wɔnom kaa se: na yedi agorɔ wɔ mu wɔ abagyimi berε no, na Allah somani no kaa se: "esipi se, Allah de dee εye papa sen nannu yi ahye mo anan mu; donwibere (salla keseε) ne anobue da no (salla ketewa)" Efiri Abu Daud nhoma mu.

Na afoofi da biara a εwɔ woi akyi no ye nsakratomu.

S8. Bosome bɛn na krɔm pa ara?

Akɔmkylene (Ramadan) bosome no.

S9. Da bɛn na krɔm pa ara?

Efiada

S10. Da bɛn na ɛkrɔm wɔ afemmu no mu pa ara?

Arafa da no.

S11. Anadwo bɛn na krɔm wɔ afemmu no mu pa ara?

Hyεberε anadwo no (Lailatul qadr).

S12. Edeeε asedeeε na εse sε woyε sε wohunu abontensori baa a?

Εse sε wobrε ani ase. Əkokuroko no kaa se:

﴿فُلَّ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوُا مِنْ أَبْصَارِهِمْ﴾ [سورة النور: ٣٠].

(Ka kyεrε agyidifoč mmarima no sε wɔnom mmrε wɔn ani ase "Suratu An Nur 30].

S13. Hwan mo ne nnipa atamfo?

1- Əkra a ane bɔne di ntɔntɔ, na εno ne sε onipa bεdi ne kra ne n'akɔndεε akyi wɔ bere a εye asoɔden tia Allah əkokuroko no Əhoteεεni no kaa se:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُّمَا فِي الْأَرْضِ حَلَّلَكُمْ طَيْبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَنِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾ [سورة البقرة: ١٦٨]

("esipi se ɔkra dee ɔne bɔne di ntɔntɔ agye nee me wura Allah no ahunu no mmɔbɔ, na esipi se me wura Allah no ɔye bɔnefakyehene ahummɔborɔhene.Suratu Yusuf 53].

2-Bonsam; ɔno ne Adam ba tamfo na ne botaeε ne se ɔbeyera onipa na watoto bɔne agu n'akoma mu, na wɔde no awura ogya mu, Okokuroko no kaa se:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُّمَا فِي الْأَرْضِ حَلَّلَكُمْ طَيْبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَنِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾ [سورة البقرة: ١٦٨]

(na monhwe yie na moani bonsam anamɔn akyi, εfiri se; ɔno bonsam no ɔye ɔtamfo a ɔda adi pefee de ma mo. [Suuratul Baqara168].

3. Abɔneyεfɔo kuo: wɔn a wɔhyε afoforɔ wɔ bɔne akwan so na wɔn si papa akwan Okokuroko no kaa se:

﴿الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِيَعْصِي عَدُوًّا إِلَّا الْمُتَّقِيْنَ ﴾ [سورة الرخرف: ٦٧]

(saa da no ayɔnkɔc bεye atamfo ama wɔn ho wɔn ho agye nyamesurofɔc no" Suratul Zukhruf 67].

S14. Edeεn ne nsakraeε?

Nsakraeε ne se wobesan afiri asoođen a etia Allah kokuroko no na waye sotie ama no, Okokuroko no kaa se:

﴿وَلَئِنْ لَعَفَّا رَبُّكَ لِمَنْ تَابَ وَرَأَمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ أَهْتَدَى ﴾ [سورة طه: ٨٢]

(Na esipi se, meye bɔnefakyehene de ma obia a ɔbesakra na wagye na wadi dwuma pa na afei waye ɔtenenii". [Suuratul Taaha 82].

S15. Edeεben ne nsakraeεpa mm̄mera a εbataho?

1. Ene se wobegyae bɔne korɔ no.
2. Na wanu wo ho wɔ nee woyεεyε no ho.
3. Na wahyε wo ho so se wo nsan nkɔ bɔne no ho bio.
4. Na wode nee wosisirii no noɔ adeeε bεsan akɔma noɔ.

Na əkrɔnkonii kesie akase

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحَشَّةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصْرِرُوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ [سورة آل عمران: ۱۳۵].

(Ne wɔn a se wɔye amumuesem anaa wɔsisiri wɔn kra a wɔkae Allah na wɔsre bɔnefakyɛ firi wɔn bɔne ho, na hwan na de bɔne kye wɔ Allah no akyi? Na wɔnsan nkɔ nee wɔyeyes no ho bio aberɛ a wɔnom nim). [Suuratu Aali Imraan135]

S16: Edeɛn ne se worebɔ mpaes ama ɔkomhyɛni (Muhammad)?

J: Asekyerɛ ne se worebɔ mpaes aserɛ Allah se ɔnkanfo ne somafoɔ (Muhammad) wɔ badwa a ɔkrom no ase.

S17. Ahotees wɔ Onyankopɔn kyerɛ sen?

J: Asekyerɛ ne se worete ɔhoteeni ɔkokuroko ne ho afiri sinitɔ ne bɔne biara ho.

S18: Aseda nyinaa wɔ Allah kyerɛ sen?

Eno ne se wobetontom Allah kokuroko no bebree na wode mmrane biara ehyɛ ma besa no.

S19. Allah yɛ ɔkɛse pa ara no kyerɛ sen?

Eno ne se; ɔno ɔhoteenii no ɔso sen biribiara, ɔyɛ kokuroko, ɔkrom na ɔyɛ den sene biribiara.

S20. Tumi ne ahooðen nni baabiara agye Allah nkyɛn kyerɛ sen?

Asekyere ne se; ahoa ntumi nsesa mfiri tebea bi mu nkɔ tebea foforɔ bi mu, ɔnni ahooðen a wɔðe bɔye saa agye Allah nkyɛn.

S21. Mesre bɔne fakyɛ firi Allah nkyɛn kyerɛ sen?

J. Eno ne se ahoa ɔrehwehwɛ afiri ne wura Allah nkyɛn se ɔbɛrepɛ ne bɔne na wakata ne sinitɔ so.

Awieye

Ewo awieye yi mu no:

Saa nsemmissa yi ye nsem a efata ma papafo se ɔkyerekyere mu na wodehye wɔn mmofra ase kɔpem se wɔbennyyini wɔ kasa, dwumadi ne gyidi pa so, Na se wobema wɔn nteteε pa wɔ saa nneεma yi so no hia sen se worema wɔn aduane ne worefra wɔn ntama. Ohoteeni no kaa se:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوْمٌ فَارِقُوا نَفْسَكُمْ وَأَهْلِيْكُمْ فَارِقُوا وَقُدُّهَا النَّاسُ وَالْجِنَّاتُ عَلَيْهَا مَلَكِيَّةٌ﴾

﴿غَلَّظٌ يَشَدَّدُ لَا يَعْصُمُونَ اللَّهَ مَا أَمْرَهُ وَيَقُولُونَ مَا يُؤْمِنُونَ ﴾ [سورة التحرير: 6].

(Oh Agyidifo eii mo mmɔ mo kra ne mo abusua ho ban nfiri Ogya dareε a Nipa ne Aboba na εεε ano, Abɔfo ahօodenfo na wɔn nyε asoɔdene wɔ neε Onyame ahye wɔn, Na wɔn ye neε ɔhye wɔn(6)).
[Suura Attahrim:6]

Na Onyame somafo no Nyame asomdwie nka no aka se: Na barima (papa) ye ɔhweson i wɔ ne fiefo so, na yεbebisa wɔn ase afiri ne hɔ, na ɔbaa (maame) nso ye ɔhweson i wɔ ne kunu fiefo so, na yεbebisa wɔn ase afiri ne hɔ. Efiri Buhaari εne Muslim mo.

Na Onyame nhyira εnka ye kandinii Mohammed εna N'abusuafo ne N'asuaf εnina ara.

Contents:

Deε muslimfoɔ nkwoðaa sεdeε ɔmɔ εnyε se yennim.....	1
εnyinamo:	4
Aqeeda εnkyekyεmo (Gyedie).....	5
Fiqhu εnhyehyεmo.....	20
ɔkomhyane Abakwasεm afam.....	37
Tafseer Afamo.....	43
ɔkomhyεni nseεm (Hadis) afa	57
Efa a εfa Nkramosom Suban ho	63
Efa a εfa Suban ho	72
Mpaebø εne Azkaar afa mo.....	83
Enkyekyεmu ahoroɔ.....	91
Awieyε.....	97
Contents	98

Get to Know about Islam

in More Than **100** Languages

موسوعة الأحاديث الشريرة
HadeethEnc.com

Encyclopedia of the
Translations of the Prophetic
Hadiths and their
Commentaries

ISLAM
HOUSE
.com

IslamHouse.com

A Comprehensive Reference
for Introducing Islam in the
World's Languages

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

Encyclopedia of the
Translations of the Meanings
and Interpretations of the
Noble Qur'an

مَكَانُ يَسِّعُ أَطْفَالَ الْمُسْلِمِينَ جَهَلٌ
kids.islamenc.com

The Platform of What Muslim
Children Must Know

موسوعة المحتوى الإسلامي
IslamEnc.com

A Selection of the Translated
Islamic Content

بيان الإسلام
byenah.com

A Simplified Gateway for
Introducing Islam and
Learning its Rulings

978-603-8412-53-4

Ak215